

WESTERN ROMAN

LASO

cijena 480 broj 760

VIA

Roe Richmond

**POTJERA
ZA ISTINOM**

Roe Richmond

POTJERA ZA ISTINOM

**VJESNIKOVA
PRESS
AGENCIJA**

Glavni i odgovorni urednik: Milivoj Pašiček
Izdavač: NIŠPRO VJESNIK (predsjednik Poslovnog
odbora Vjekoslav Koprivnjak) – OOUR
Informativno-revijalna izdanja (direktor Božidar
Radman)

Predsjedavajući Savjeta: dr Ivan Krtalić
Adresa redakcije, izdavača i tiskare: 41000 Zagreb,
Avenija bratstva i jedinstva 4
Telefoni: 041/528-099, 515-555, 519-555 i 333-333
Telex: 21 121 YU VSK

Kolegij redakcije: Berislav Grabušnik (graf. ur.),
Marija Jurela (urednik), Pavle Lugarić (zamjenik gl. i
odg. urednika), Milivoj Pašiček, Biserka Pupavac
(pomoćnik gl. i odg. urednika) Tisak: NIŠPRO
»Vjesnik«, OOUR Novinska rotacija i OOUR TM

Urednik: Ana Hrastović
Grafički urednik: Ivica Bartolić

Roe Richmond: **Potjera za istinom**
Naslov originala: Carikaree Crossfire
Copyright: VPA
Recenzija: Tomislav Odlešić
Prijevod: Marijan Krmpotić

Laso broj 760 izlazi 6. 5. 1988.
u nakladi od 60.500 primjeraka.

I

Umoran i pogrbljen od preduga jahanja u vlažnom sedlu, sjahao je i prišao rubu strmog brda. Spuštao se prvi suton i sunce je polagano zapadalo iza vrhunaca na zapadu. Potegnuo je mlaki gutljaj iz pljoske, pa u šešir natopljen znojem nalio da napoji konja. Obojica, i konji i jahač, bijahu prekriti crnom prašinom iz korita lave s vulkanskih pustopoljina odakle su došli. Pred njima su se pružili preplanula smeđa dolina i grad, s nazupčanim gorama na sjevernom obzoru u daljini.

– Stigli smo, drugar – reče Lenyard konju, pa okrene široka leđa vjetru da lakše smota i zapali cigaretu.

Naselje Elkhorn na rijeci Carikaree u Idahoju bilo je nalik na tisuće drugih graničarskih gradića. Kuće su se nizale uzduž glavne ulice koja se protegla duboko u dolinu. U njemu ničega posebnog, no za Lenyarda bi to mjesto ipak moglo biti itekako važno, žive li u njemu doista ljudi za kojima već godinama traga.

– Evo nas ponovo, drugar, poslije šesnaest godina krstarenja uzduž i poprijeko diljem zemlje na tristo kilometara od Silver Cityja, odakle smo i pošli.

I sjetio se svih zakućastih putova

kojima je morao proći da bi stigao do Elkhorna. Čovjeku se uvijek nešto ispriječilo na putu, zaključio je. Ili mora zaraditi za koru kruha, ili se zaplete u neke kavgge kao pile u kućine, ili ga smota neka vatrena žen-ska.

Lenyard nije bio ženskar, ali ovda-onda, ako bi mu se koja žen-kica svidjela, ostajao bi s njom neko vrijeme. No sve te njegove veze nisu potrajale odveć dugo, pa ni ona bračna. Možda bi ih se zasitio, a možda je odlazio i stoga da stavi točku na ovaj posao.

Gorljiva želja da izravna stare račune odavno je sagorjela u pepeo. Sada mu se to činilo više kao igra lovice, kao jedina svrha njegova besciljna života. Prošlost mu je u bljesku proletjela sjećanjem: djetinjstvo u roditeljskom domu; mukotrpan rad u rudnicima gorja Owyheea; nošenje glave u torbi dok je bio oružani pratilac poštanske kočije od Salt Lake Cityja do Boisea i natrag; ratovanje pod zapovjedništvom generala Olivera Howarda, kao konjanik, u boju protiv poglavice Probušeni Nos kod Kamiaha. Zapravo je Lenyard bio prekaljen vojnik još prije nego što je navršio dvadesetu.

Zatim je lovio bizone i kirijašio po jugozapadnim kotarima, te gonio stada iz Teksasa do željezničkih čvorišta u Kansasu. Bio je i zamjenik šerifa Wyatta Earpa u nekom gradiću na goničkoj stazi. Čuvao je krave u Wyomingu i Montani, neprestance u potrazi za trojicom ljudi koje se sada napokon nadao uhvatiti u Elkhornu.

I što je stekao takvim životom? Odjeću na sebi, krupnog šarca koga je zvao od dragosti »drugar« i prekrasno sedlo. Svi su njegovi predmeti od kože bili prvorazredni: čizme, opasač i korice za kolt uz desni bok. Imao je još jedan isto takav u bisagama, te vinčesterku u navlaci na sedlu. Nepromočivu vreću za spavanje držao je iza stražnjeg dijela sedla, a laso od sirove kože smotano na jabučici sedla. Tu su još bili Lovački nož, 107 dolara i nešto sitnija, uobičajene sitnice. I to je bilo sve što je posjedovao.

I sjećanja, naravno.

Ako je bilo suditi po sjećanjima, Lenyard je bio bogat čovjek. Njih je nakupio napretek u trideset i tri godine svog lutalačkog života.

Puteljak se zavojito spuštao niz strmo brdo u dolinu. Šarac je imao siguran korak i probirao je put lakoćom mačke. U dolini cesta se bijeljela uz obalu rijeke Carikaree s istočne strane naselja. Onkraj rijeke velika se kamena kuća nadvila nad obalom i gradom. Dvorac velikog vladara! Taj se bogme dobrano potkožio otkako je otišao iz Silver Citya.

Nesto južnije od prvih kuća, predgrađa cesta je skrenula od rijeke i postala glavnom ulicom Elkhorna. Uiahavši laganim kasom u grad, Lenyard se nadao da će u njemu zaptjeti stara mržnja, ali nije. Šesnaest godina predugo je vrijeme da je čovjek podjaruje u svom srcu

i što god Lenyard tamo učinio, neće ništa pomoći onima koji su već davno mrtvi. Svejedno je naumio završiti posao radi kojega je došao, jer ga nitko drugi, osim njega, nije mogao završiti, premda je iz njega ishlapljala svaka želja za osvetom.

Ulice se ni po čemu nisu razlikovale od ulica u ostalim takvim gradovima, samo što su se ovdje posvuda vidjeli natpisi s imenom KESSERLING. Drvene nadstrešnice stršile su iz lažnih pročelja kuća i običnih brvnara da zaklone nogostupe od dasaka, a privežišta bijahu zakrčena osedlanim konjima, lakim kolima i kočijama. Uz velike trgovine, malene dućančice i salune uzdizale se nova ciglana, zgrada banke, četvrtasti hotel »Union« sa strehom nad dvokrilnim vratima, te gotovo na kraju ulice zdepasta i bijela crkva s tupastim zvonikom.

Naviknut na neprijateljske poglede kojima stanovnici takvih seldri bogu iza leđa strijeljaju strance, Lenyard se pravio da ih ne opaža. Znao je da je prljav i crn od prašine lave, da njegova pojava ne ulijeva baš neko veliko povjerenje, te da će ga stoga držati nekom protuhom ili bjeguncem od zakona.

Kesserlingovo ime resilo je kovačnicu, trgovinu mješovitom robom, robnu kuću, skladište drvene građe, postaju poštanske kočije i ured prevoznickog poduzeća, a vjerojatno su i banka i crkva također bili njegovi. Grad jednog čovjeka, ako je takvih igdje bilo. Za oko mu je zapeo ulaz u Gledhillovu konjušnicu i sedlarnicu, pa Lenyard skrene šarca prema vratima staje.

Staja je ugodno mirisala na konje i kožu, na sijeno i zob. Lenyard je sjahao i počeo rasedlavati šarca. U sobi s lijeve strane zdepast krivonogi čovjek podigao je pogled sa sedla koje je popravljao. Izašao je iz

sobe, doviknuvši prije toga nešto svom pomoćniku. Kimnuo je Lenyardu ćelavom glavom. Imao je blage modre oči i četvrtasto ružno lice.

Dotrčao je neki momčić i preuzeo konja, a Ledyard mu reče:

– Dobro ga istimari, sinko. Daj mu zobi, Zaslužio je. Dolazi izdaleka.

– Iz Kratera – reče tiho krivonogi i ćelavi zdeponja. – Aaa, mogao bi taj još potegnuti. Ja sam Gledhill. Mi ćemo se za njega dobro pobrinuti.

– Ja sam Lash – reče Lenyard pošto je objesio sedlo o kuku.

– Iz Kansasa? – promrlja ispod glasa Gledhill.

Praveći se da nije čuo pitanje, Lenyard reče:

– Kesserling je nataknuo svoje ime na svaku daščaru u ovome gradu, osim na zahode.

– Gdje bi to ime najbolje i pristajalo... Tako barem misle neki ljudi ovdje u gradu.

Lenyard se nasmijao kad je to čuo.

– Sve je ovdje njegovo osim saluna – dometnuo je Gledhill kroz zube. – A možda su i saluni njegovi, ali ne želi svoje ime na njima. On je, naime, đakon u crkvi – objasni mu vlasnik konjušarnice i pljune.

– Odakle mu toliki novci? – tobože se začudio Lash.

– Imao ih je kad je došao ovamo. Obogatio se, vele, dolje na nalazištima zlata još šezdesetih godina. Ovdje je zgrnuo još veće bogatstvo. Danas je njegov gotovo cijeli naš grad, a ima i najveći ranč u Carikareeu, »Bible K«, sjevernije odavde.

– Jeste li ikada čuli za revolveraše koji se zovu Whitey Carr i Bat?

Pošto je malčice razmislio, Gledhill zatrese glavom.

– Tko živi s Kesserlingom? – zanimalo je Lanyarda.

– Sin i kći. Žena mu je umrla. Nema on pravih prijatelja. Na ranču su Cass Carmody i ridokosi Thornberry, a u gradu Monk Mapes i Smiley Joss.

– Hvala vam, Gledhille – reče Lenyard uz smiješak. – Kažite, smijem li ovdje ostaviti svoje stvari?

– Svakako. Nitko ih neće dirati – odvrati mu Gledhill.

Gledao je za njim dok je odmicao niz ulicu. Okorjela ljudina, pomislio je, ali inače vrlo drag i ljubazan čovjek. Traži nekoga ovdje, a kad ga nađe, bit će krvi. Koliko se Gledhill mogao sjetiti u Wichiti, Haysu i Dodge Cityu živio je nekada revolveraš po imenu Lash.

Čim je izašao na ulicu, Lenyard skrene u prvu trgovinu rubeninom i pletenom robom nad kojom se nije dićilo Kesserlingovo ime. Kupio je novo donje rublje, čarape, košulje, hlače i rubac. Odjeća u kojoj je dojahao u Elkhorn bila je posve iznošena i prljava, dobra još samo za smetlište.

Kako je brijač bio vrlo zaposlen, Lenyard je kod njega ostavio svoje zamotuljke, pa otišao u salun »Shammrock« da s nekoliko čaša piva ispere prašinu iz suhog grla. Barmen za šankom predstavio mu se kao vlasnik saluna, Barry Nolan, te mu kazao:

– Baš je ta prašina odurna, zar ne? Čovjek se od nje rasuši. A kažite mi, jeste li se već sreli s odborom za doček, stranče? Vidim vani na ulici ridokosog Thornberryja i Smileyja Jossa. Čekaju vas.

– Nisam. A tko su ti ljudi?

– Nisu to ljudi. To su zvijeri u ljudskoj spodobi – reče Nolan i namršti se. – Oni uživaju u zlostavljanju stranaca, i to gotovo svakoga tko im nije po volji. Nadam se da ću doživjeti dan kad će i njih netko smaknuti.

Lenyard iskapi pivo i nasmiješi se Nolanu.

— Moram oprati sa sebe ovu prljavštinu. Dovidjenja, gospodine Nolane!

Dva su muškarca dangubila ispod nadstrešnice ispred brijačnice. Jedan glomazan div s kovrčavom ridom kosom koja mu je štrljila ispod crnog šešira zabačenog na potiljak, te nacereni bucmasti tupavko ružičastih obraza. Nedvojbeno, dvojica iz odbora za doček koje mu je spomenuo vlasnik saluna Nolan, jer im je Lanyard na licima čitao drsku bahatost. Dok im je prilazio, oni su ga odmjeravali očima punima nehajnog prezira, a ridokosi div reče:

— Što misliš, Smiley, ima li išta bijelo ispod tog crnog lica?

— Meni se čini da mu je i duša crna — reče Smiley.

Zakrcili su mu prolaz i Lenyard zastane ispred njih. Oči su mu blještale na čadavom licu.

— Okanite se glupih šala. Pustite me da prođem — reče strogim glasom.

— Smiley, čuješ li ti to? Neki opasan tip — reče Thornberry njišući ridokosom glavom.

— I zao, bogme — složi se Joss cerekajući se.

Lenyard ih je motrio s nepokolebljivom ozbiljnošću. Bio je visok metar osamdeset i dva centimetra i težak devedeset kilograma, ali je Thornberry bio viši od sto devedeset centimetara i težak najmanje sto i deset kilograma. Lenyard je znao prebiti i krupnije momke, ali protiv dvojice nije imao baš nekih velikih izgleda.

— I ne plaši nas se — tobože se potuži Thornberry.

— Taj je bogme hrabar — izjavi Joss.

— Mićite mi se s puta! — odbrusi

im otresito Lenyard i zakorakne naprijed da ih razmakne, spreman na tučnjavu šakama ili da povuče revolver.

Smiley Joss nasrne na Lenyarda s lijeve strane. Lenyard ga odbaci unatrag laktom, pa se okrene na peti da dočeka Thornberryja, ali ga Thornberryeva golema šaka dohvati postrance po vilici. Lenyard zateuta i udari leđima u prečku privežišta za konje. Konji su počeli njištati i propinjati se od straha, dižući gust oblak prašine, dok se Lenyard previjao preko prečke privežišta.

Joss ponovo nasrne na Lenyarda, ali ga Lenyard udari čizmom u želudac. Joss se izvali pod zid brijačnice. Držao se objema rukama za trbuh. Stenjao je. No Thornberry navali na Lenyarda, svali se na njega svom svojom težinom i nabije ga leđima preko prečke privežišta. Smiley Joss se podigao opet na noge, ali uto odjekne prodoran visoki ženski glas:

— Tonk! Prestani! Živino jedna!

Čim ga je Thornberry ispustio iz ruku, Lenyard se sključa na koljena ispod privežišta. Razjapljenim ustima hvatao je zrak. Srce mu je divljački udaralo u grlo.

— Samo smo se šalili, gospodice Marleno — odvrati ridokosi div vitkoj zlatokosoj djevojci kojoj je jaroost sijevala iz očiju. — Nema veze. Vidite, svi smo živi i zdravi — dodao je, smiješeći se.

— Ne laži! Izmrcvario si sirotog čovjeka. Ubili biste ga da slučajno nismo naišla. Ti i taj tvoj nacereni blesan Smiley. Odmah se javite ocu u ured!

Poslušno i šuteći otklipsali su niz ulicu. Lenyard se polagano podigne na noge. Obrise rupcem krv s usana. Čim se malčice pribrao, stid i bijes preplavili su mu dušu.

– Hvala, gospodice – promrm-lja.

– Nema na čemu – otpovrne mu vitka djevojka. – Uvijek se zabada-ju u mirne građane. Ne znam zašto ih otac uopće trpi.

– Vratit ću ja njima milo za dra-go – tihim će glasom Lenyard.

– Bilo je i boljih od vas, pa su gore prošli. Bolje vam je da ih se klonite, gospodine, ako vam je život mio – posavjetovala ga je mlada žena pošto joj se Lenyard naklonio, te odšetala niz ulicu, vitka, ljupka u svojoj plavoj opravi, visoko uzdig-nute plavokose glave, hladna i oho-la, ali i lijepa.

Bila je to Marlena Kesserling, kćerka velikog gazde, kraljevna Ca-rikarrea.

U sobi iza brijachnice opustio se u kadi punoj vode, tople i sapunjave, koja mu je ublažila bolnu iscrplje-nost. Odjeven malo zatim u čisto rublje i odijelo, sjeo je u brijachku stolicu.

– Obrij me i podišaj mi kosu nakratko. Tko zna kad ću opet ima-ti vremena za šišanje.

– Ridokosi Tonk okrutan je gad. Mnogima je polomio leđa na prečki privezišta. Obogaljio ih ili ubio – reče mu brijach Erwin.

– A kakav je u dvoboju revolve-rom? – zanimalo je Lenyarda.

– Dosta dobar i brz – reče mu brijach. – Doduše, nije brz kao Smi-ley Joss i Cass Carmody ili Monk Mapes, ali dosta je brz... Možda ste i vi dosta dobri i brzi, stranče?

– Prilično – reče Lenyard – ako je dvoboj pravičan.

– U ovoj dolini nikada nije pra-vičan – zabrunda Erwin. – Ovdje uvijek sve završi u korist Luthera Kesserlinga.

Tko zna je li on onaj koga ja tra-žim?

Onaj koji se 1862. godine u Silver Cityu prije šesnaest godina zvao

Castle? Zna samo imena trojice lju-di koje traži: John Castle, Whitey Carr i revolveraš Bat, to jest Šišmiš.

Čekao ga je, dakle, naporan po-sao. A ne nade li ih, ostaje mu još obračun s ridokosim Thornber-ryem i cerekavim Jossom. Osim to-ga, tražio je i sestru Laraine. Ali ni-je se više nadao da će je vidjeti živu.

II

U novoj odjeći, čist i namirisan, Lenyard se gotovo nije mogao pre-poznati kad je izašao iz brijachnice. A i on se osobno osjećao kao pre-poroden, osim što su ga boljela leđa od prečke privezišta i što je imao kvrgu na vilici gdje ga je pogodila Thornberryeva šaka. dobro sam ja još i prošao, pomislio je, pipajući oteklinu. Idući ću put s tim ridoko-sim divom obračunati revolverom.

Iz konjušnice je pokupio torbu, vinčesterku i bisage, te krenuo u hotel »Union«. Pred hotelom ga je zaustavio krupan i debeo čovjek sa zvijezdom gradskog šerifa na prsi-ma.

– Zdravo! – reče mu debeljko i pruži gojaznu ruku. – Ja sam Hil-briten. Dobro došli u Elkhorn.

– Lash – kratko će Lenyard dok se s njim rukovao. – Nekim vašim građanima baš nisam dobrodošao.

– Čuo sam. Momci nemaju dru-gog posla. Nisu ništa loše mislili. A ako trebate pomoć, samo vi mene pitajte što vas zanima. Ostajete li dugo?

– Nigdje ja ne ostajem dugo – odvratit mu Lenyard.

Lenyardu se činilo da je šerifu kamen pao sa srca kad je to čuo. Nedvojbeno, Hilbritten je za svoj po-sao morao biti zahvalan Kesserlin-gu, a Kesserlingu stranci očito nisu bili po volji.

– I hotel je dobar, vidjet ćete. Imaju odličnog kuhara i slatku ma-

lu konobaricu. Zove se Ginger Ferson.

— Hvala, šerife — Lenyard mu se iz pristojnosti nasmiješio.

Pošto se u knjigu gostiju upisao pod imenom Lash, Lenyard je uzeo ključ i otišao na kat u sobu broj 22. Soba je bila na uglu zgrade. Prozor na pročelju otvarao se na verandu iznad ulice, a drugi je gledao u prolaz uz kuće. Soba je bila poprilično čista i uredna za graničarski hotel.

Spremlivši stvari, svukao se i izvalio na krevet da odmori umorne kosti. Odmah je zaspao.

Kad se probudio, vani je već bilo zanočalo. Odjednom ga obuze sjeta i osjećaj osamljenosti. Zapitao se što će on tamo u toj gorskoj divljini sjevernoistočnog Idahoa. Svi koje je volio i koji su njega voljeli bili su mrtvi. Roditelji, brat, sestra. Da se čovjek ne bi osjećao osamljenim, trebaju mu dom, obitelj, prijatelji. Da i želja za osvetom, koja ga je pokretala šesnaest godina, počela je gasnuti. Čovjek ne može živjeti samo od mržnje.

Ustao je, zapalio svjetiljku, umio se i obukao. Pripasao je kolt i zavezao uzicu oko bedra. Na glavu je nataknuo niski šešir široka oboda, naherivši ga malčice na stranu, te izašao iz sobe. Kako je bilo prekasno da večera u hotelu, iskapio je dva viskija u hotelskom baru i pošao na večeru u obližnju gostionicu.

S cigarom u ustima, a poslije obilne večere, pošao je u šetnju glavnom ulicom. Kad je stigao do plesnjaka »Redwing«, ušao je s namjerom da se propita zna li tko gdje bi mogla biti Laraine poslije rastanka s Whitey Carrom.

U dvorani nije bila velika gužva. Nekoliko se parova okretalo na napsapunanom podu, a ostali su se gosti uglavnom tiskali oko šanka. I Lenyard se nalaktio na šank. Naru-

čio je viski. Neka ga je djevojka gurnula postrance ramenom kao da traži mjesta uz šank. Obavio ga je oblak njezina parfema. Odlučio je da s njom zapleše, pa ju je počastio pićem. Imala je oštre, ali lijepe crte lica, dva posprdna crna oka i podosta debele usne. Vranu je kosu začesljala ravno unatrag s razdjeljkom po sredini.

— Ja sam Rita — rekla je promuklim, dubokim, hrapavim glasom.

— Osamljen si, a?

— A ti? — otpovrne joj Lenyard.

— Ja? — nasmijala se grlenim smijehom. — Ja nikada nisam osamljena. Ja sam na to već oguglala.

Govorila je s jedva primjetnim naglaskom, u skladu s njezinom nesvakidašnjom pojavom. Tijelo joj je bilo izazovno u ružičastoj uskoj opravi s visoko izdignutim grudima i dubokim izrezom.

— Tražiš li koga? — nastavila je Rita.

— Zar se to vidi? — u čudu će Lenyard.

— Ako te ja ne zanimam, znači da te zanima netko drugi.

— Jesi li ikada čula za djevojku koja se zove Laraine?

Trenutak je razmišljala, zatim zatrešla glavom.

— Ne, nisam. Ali ovdje je radila žena koja se zvala Lary, no prije nego što sam ja došla ovamo. Jesi li je ikada tako zvao?

— Nisam, slagao je Lenyard. — I što je bilo s njom?

— Tko zna! — odmahne Rita rukom. — Propila se i propala. Možda je i umrla.

Lenyard se nije usudio više ništa pitati. Bojao se da se ne oda, jer dočuju li ona trojica koje traži da je on u Elkhornu, mogao bi lako dobiti metak u leđa.

– Nije to onda ista osoba – rekao je ravnodušno kao da mu to nije važno.

– Da odemo u moju sobu, gdje će nam biti udobnije? – predloži mu Rita, pogledavši ga zavodnički.

– Idemo, ponijet ću i bocu – pristao je Lenyard.

Gotovo na izlazu iz dvorane Lenyard osjeti opasnost s leđa. Naglo se okrene. Ugledao je visokog momka plave kose u dobro skrojenom tamnom odijelu. Grabio je za njima odlučnim koracima. I Rita se okrenula. Držeći Lenyarda za nadlakticu, spokojno je rekla:

– Zdravo, Casse. Nisam znala da ćeš doći večeras. Vratit ću se za koju minutu.

To je, dakle, taj Cass Carmody, pomisli Lenyard, neodoljivi zavodnik ženskih srdaca i prvorazredni revolveraš, zao i pokvaren ispod ugladene površine.

– Ostaješ sa mnom, Rita – reče Cass, te dobaci Lenyardu: – Prošetaj se!

– Čekajte malo, gospodine – mirno će Lenyard, držeći bocu u ruci.

– Ne budali, Casse. Znaš da ja ovdje radim – pokuša Rita urazumiti Carmodya.

– Ne kada ja dođem ovamo – odvrati joj Cass, pa se obrecne na Lenyarda: – Tornjaj se tamo za šank, klipane!

Rita se postavi između Lenyarda i Cassa.

– Mići se, Rita! – zasikće Cas.

– Grešiš, Casse – umiješa se lijen, gotovo nerazgovjetan glas i Lenyard ugleda Smileya Jossa iza Cassa Carmondya. – Ona radi za mene – nastavi Joss – i ja raspoložem njenim vremenom, te ne želim nikakvih ispada ovdje. Zato se, Casse, ohladi.

– Ne miješaj se, Smiley, lijepo ti kažem – opomene ga Cass.

Joss ravnodušno odmahne rukom.

– Idi ti sa svojim partnerom, Rita. Ja ću Cassu platiti piće. Cass ponekad zaboravi tko je ovdje gazda. Dodi, Casse, sa svojim starim prijateljem.

– Ni mrtav! – drekne Cass, okrene se od Jossa i zamahne rukom da udari Ritu po licu.

Lenyard odgurne djevojku i boicom mlatne Cassa postrance po glavi. Cass padne na rame, prevrte stolicu i ostade ležati pod stolom okrvavljene glave.

Čim je odbacio grlo boce, Lenyard posegne za koltom, netremice gledajući Jossa sivim očima.

– Dobio je što je tražio – reče Joss, pa nastavi: – Nitko ne smije udarati moje djevojke dok su na poslu. Doduše, ja nisam zaboravio onaj udarac nogom danas poslije podne, ali nikada ne uznemiravam svoje goste. Za vas će zato biti najbolje da pokupite svoje stvari i odjašete bez traga prije nego što se Cass osvijesti.

Lenyard se okrene prema Riti, ali ga je i ona stala preklinjati:

– Idi, molim te! Bježi iz grada! Cass će te ubiti, zatekne li te u Elkhornu kad se osvijesti.

– Dobro, idem. Odluka je jedno-glasna, čini mi se – reče Lenyard i onako nasmiješen slegne ramenima: – Želim vam laku noć svima.

Čim je ušao u svoju hotelsku sobu, opazio je da mu je netko nepozvan prekapao po stvarima, premda ništa nije bilo ukradeno. Znači, bio je sumnjiv nekome u gradu. Ili taj netko općenito ne voli strance. Doduše, među njegovim stvarima nije bilo ničega što je moglo odati njegovo pravo ime: Lessister Lenyard ili Lash Lenyard, ali svejedno mu se činilo da bi bilo dobro da ode iz Elkhorna. Želio je ionako proja-

hati dolinom Carikaree i obići Kesserlingov ranč »Bible K«, a u Elkhorn se uvijek može vratiti kad to zaželi.

III

Dok je jahao prema sjeverozapadu, sve dublje i dublje u dolinu prošaranu zlatnosmedim jesenjim bojama, Lenyard je opazio mnoga krda sa žigom ranča »Bible K«, bilo dugorogih goveda iz Teksasa bilo kratkorogih iz Kalifornije i Oregona.

Negdje oko podneva u daljini je napokon opazio i ranč »Bible K« s gospodarskim zgradama na niskoj zaravni iznad rijeke. Vrlo mu se svidjelo ono što je vidio i da se nije potukao s Thornberryem i Camodyem, mogao je ondje potražiti posla. Ali ovako, bolje je da se drži što dalje od ranča.

Predvečer je bio u planinama, nekih pedesetak kilometara sjeverno-zapadno od Elkhorna, jašući zavojitim stazama prema Goldburgu. Zrak je bio svjež i prohladan. Nago-viještao je skori dolazak zime u te sjenovite planinske usjeke. Ptice se lice letjele su u širokim jatima na jug. Bistri brzaci zuborili su kamenim koritima i doimali se poput pravog pravcatog mrestilišta za pastirve, a između jela i borova Lenyard bi ovda-onda ugledao srne i jelene. Lještanke i gnjetli trčkali su kroz grmlje uz stazu. Pravi raj za lovce kakvi bijahu stari gorštaci i Indijanci, ali ljudi koji su poslije njih došli u ova brda, tragali su za plemenitim kovinama umjesto za divljači.

Luther Kesserling posjedovao je većinu nalazišta zlata oko Goldburga, a Monk Mapes bio mu je njegov nadzornik nalazišta.

Suton se već bio uvukao u duboke klance i počeo se hvatati pošum-

ljenih vrhunaca kada je Lenyard opazio svjetalca Goldburga kroz šumu. Usjek rijeke Pahsimeroi i susjedni jarci bijahu izdubljeni i okruženi visokim blatnjavim humcima, a sama rijeka bijaše posipana ustavama, rešetkama i koritima za ispiranje zlata. U Goldburgu, koji je ležao na obali rijeke Pahsimeroi, rudari su stanovali u trošnim daščarama, zemunicama i šatorima. Zlatna je groznica popustila i ostavila naselju njegovu privremenu važnost. Stanovnici bijahu uglavnom izmoreni, prljavi, bradati rudari, odjeveni u prnje, a izvlačili su iz pijeska i vode ono malo novca što im je trebalo za bijedan život. Monk Mapes je pomno pazio da neki od tih bijednika slučajno ne uzmu nešto što pripada Lutheru Kesserlingu.

Lenyard okrene šarca prema javnom koralu. Hromi sjedoglavi konjušar došepesao je pred njega iz rasklimane šupe. Ulica uz koral zjapila je prazna. Bilo je vrijeme za večeru. Kroz prozore i odškrinuta vrata zrake svjetlosti padale su po šljunku na cesti. Ulične baklje sukljale su u tamnu noć. U naselju nije više bilo bučnih pijanki. Vrijeme bančenja otišlo je unepovrat.

Sjahao je i nazvao dobar večer starom konjušaru.

– Je li Mapes u gradu? – upitao ga je kao usput.

– Vi ste mu prijatelj? – upita ga sijedi konjušar.

– Ne, nisam. Samo pitam.

– Konj mu je ovdje u koralu, ali ne znam kada će se vratiti – reče konjušar.

– Zar se nešto dogodilo? – zanimalo je Lenyarda.

– Tancrede je bio ovdje Kesserlingov čovjek. Monk ga je uhvatio kako potkrada gazdu. Kad je Tancrede htio potegnuti na Mapesa, u

hipu se našao na podu prorešetan. Nema bržeg revolveraša od Mapesa.

– Tancrede, znači, ima prijatelja? – ispipavao je dalje Lenyard.

– Možda dvojicu ili trojicu s dovoljno hrabrosti da se suprostave Mapesu. Momcima je već dosadilo da sve zlato sipaju u džep Kessleringu.

Nizak, pogrbljen čovjek s krivim nogama povlačio se s noge na nogu uz osvijetljenu ulicu. Hodao je natraške prema koralu. Za njim su se na povećem razmaku pojavila još trojica. U hodu su se razmicali u strijelce. Ni jedan još nije zapucao, ali vidjelo se da će to svakog časa učiniti.

Lenyard je uvijek bio na strani slabijeg u ovakvim prilikama, a k tome, pogine ili Mapes, s njim će umrijeti i njegova tajna koju je Lenyard pošto-poto htio saznati. Zgrabivši vinčesterku iz navlake na sedlu reče konjušaru:

– Dovedi mi odmah šarca, stari!

– Mislio sam da ti nisi uz njega – progunda starac.

– I nisam... ali on je ovdje u slabijem položaju.

Sijedi konjušar odgega po šarca, a Lenyard laganim koracima krene niz ulicu. Sa zrcem sreće mogao ih je zaustaviti, a da ne ispali ni metak. Ubacio je metak u cijev i povičao da su ga svi mogli čuti:

– Stanite, momci! Ne potežite revolvere. Držim vas na nišanu puške. Vaši revolveri nemaju takav domot.

Mapes ispusti glas koji je mogao biti i smijeh. Dok su rudari stajali kao skamenjeni, Mapes potegne oba revolvera i uperi ih u njih. Lenyard ponovo poviče:

– Ne pucaj, Monke!

– Odbacite revolvere ako ne mislite pucati – zareži Mapes na rudare.

Pošto su odmjerili snage, rudari su otkopčali opasače i bacili ih na cestu.

– Bježite! Brzo! – naredi im Monk. – I da vas moje oči više ne vide ako ne želite da vam prosviram glave!

Trojica rudara nestala su kao zečevi u noć, iza ugla prve brvnare. Lenyard se okrene prema koralu. Šarac ga je već čekao osedlan.

– Hvala, stari. Nije li ovako bolje? – upita Lenyard konjušara.

– Čuvaj glavu na povratku – upozori ga starac dok je Lenyard sjedao u sedlo.

Monk Mapes i Lenyard odjahali su u galopu iz Goldburga i nestali u mraku prije nego što su za njima i mogle zaprašati puške. Kada su izbili na cestu što ide prema jugu, usporili su konjima korak, a Mapes okrene svoje ružno lice prema Lenyardu.

– Ti si novi? Baš dobro što te je Lute poslao.

– Nitko mene nije poslao. Bio sam u prolazu.

– Zašto si se onda umiješao?

– Volim pravične borbe. Njih je bilo trojica na jednoga – odvrati mu Lenyard.

– Dobro je to, mislim za mene. Došao si u pravi čas. Hvala ti što si mi pomogao – reče Mapes, pa nastavi: – Ti znaš moje ime, a kako se ti zoveš?

– Lash.

– Čuo sam to ime negdje u Kansasu. Tražiš li posao? Na ranču »Bible K« uvijek nedostaje dobrih kauboja. Odvest ću te onamo.

– Imao sam sukob s Carmodyem i Thornberryem.

– Pa što onda? Imaju te prihvatiti ako im ja to kažem – reče ponosno Monk Mapes.

– Volio bih prihvatiti posao kauboja.

– Imaš ga. Baš mi se sviđa kako si postupio s onom trojicom u Goldburgu – reče Mapes.

– Što se zapravo dogodilo? – bezazleno će Lenyard.

– Otkrit ćeš uskoro i sâm – zacerka se Monk, a zatim, poslije kraće šutnje, doda: – Svejedno, trebalo je da ubijemo onu trojicu.

– Zašto? – začudio se tobože Lenyard.

– Jer ćemo ih ionako jednog dana morati ubiti. Valja im dati ono što traže. Kad su pod leđinom, nemaš više s njima brige. Pustiš li ih da šetkaraju naokolo, nikad ne znaš kad će ti zapucati u leđa.

– Hoće li noćas poći za nama u potjeru?

– Neće. Presretni su što ih nismo ustrijelili. Lashe, dolje je jedna koliba. Odveć je mračno da nastavimo jahati po strminama. Poznaješ li ove krajeve?

– Bolje poznajem zapadno područje. Krajeve oko Silver Citya i Owyheesa – reče Lenyard i pogleda u Mapesa da bolje čuje i vidi što će na to reći.

Činilo mu se da imena tih mjesta nemaju nekog posebnog značenja za Mapesa.

– Bio sam jednom u Ruby Cityu – reče. – Svi su ti gradovi nalik jedan na drugoga. Svi jednako zaudaraju. Nisu to mjesta za kauboja.

– Ni meni se ne sviđaju. Jesi li već dugo s Kesserlingom? – upita ga Lenyard.

– Poprilično. Od onoga dana kad sam opazio da je Lute sretne ruke s novcem. Prilijepio sam se za njega. Takvi ljudi mnogo zaraduju, a onda i tebe nešto zapadne. A njemu su opet prijeko potrebni ljudi kakvi smo ja, Smiley, ridokosi Thornberry, Cass Carmody. Savjetujem ti da nam se pridружиš. Momak poput tebe može s nama zaraditi dobru tjednu plaću.

– Možda i hoću, Monke – reče Lenyard – ali ne želim se tući s Carmodyem, Thornberrym i Smileyem svaki put kad se susretnemo.

– Ja ću te braniti – obećao je Mapes. – Oni su vrsni revolveraši, ali su mačji kašalj prema starom Monku. Nisu mi dorasli ni do koljena.

Te noći, u kolibi, dok je Mapes hrkao na susjednom ležaju, Lenyard se probudio iz još jednog sna o roditeljskom domu u dolini Payette. Vraćao se iz lova s Rufeom s gorja Boise, istočno od njihove farme. Rufe je ustrijelio srndaća koga je Lash promašio. Rufe je u svemu bio bolji od svog mlađeg brata i Lashu se pokatkad činilo da jedva čeka kada će barem u nečem nadmašiti Rufe. Doduše, nikada neće biti lijep i naočit kao Rufe, ali se nadao da će barem postati hitar i jak kao stariji brat.

Jašući prema dolini Payette, naišli su na zgarište Fentrissove farme.

– Opet onaj prokleti McKettrick i njegove palikuće – procijedio je kroz zube Rufe.

Podboli su konje u galop, gonjeni strahom i zebnjom. McKettrick bijaše naprasni stočar koji je želio imati cijelu krajinu samo za sebe i svoja goveda.

Farma Lenyardovih bila je netaknuta i braći je laknulo, ali su se trgnuli kad su ugledali oca, majku i Laraine kako toware stvari na kola. Otac im je rekao:

– Požurite, imamo vremena samo do večeri.

– Zašto bježimo? Borit ćemo se za svoje – razjareno će Rufe koji je bio podosta nagle čudi.

– Zar protiv dvadesetorice ili više do zuba naoružanih ljudi, Rufe? Ili ćemo ovdje izginuti ili se brže-bolje odavde pokupiti – odvratila mu razložno otac.

Odselili su se u Emmett i popravili neku napuštenu daščaru u kojoj su živjeli. Ali su za njih prošli sretni dani. S farmom kao da su izgubili i dio sebe i obitelj se počela raspadati.

Otac se nikako nije mogao naviknuti da radi za drugoga, pa je otišao u potragu za zlatom na padine Owyheea, a ostali su se morali zaposliti da bi preživjeli. Majka je otišla za kuharicu, a Laraine za kono-baricu, u mjesni hotel. Rufe se zaposlio u prevozničkom poduzeću, a Lash kao konjušar u gradskoj konjušnici.

Kad im je otac javio da je našao bogatu zlatnu žilu i pozvao ih da odmah dođu k njemu u Silver City, činilo im se da im se sreća ponovo nasmiješila. Toga istog dana Rufe je ustrijelio jednog McKettrickova kauboja koji je vrijeđao Laraine u blagovaonici hotela pred svim gostima. Dvoboj je bio pravičan i Rufe nije imao neugodnosti sa zakonom, ali je ipak morao navrat-nanos bježati iz Emmetta prije nego što ga dohvatí osvetnička ruka McKettrickove družine.

S Rufeom su se sastali u gradu Payette i odande u poštanskoj kočiji otputovali do Silver Citya. Činio im se poput novog i čudesnog svijeta kad su tamo stigli jednog ranog ljetnog predvečerja. Brvnare, daščare, zemunice nicala se posvuda kao gljive poslije kiše, a mnogi su rudari još stanovali pod šatorima i u kolima. Hoteli, prodavaonice, gostionice, saluni i kockarnice bili su puni svijeta, a buka i žamor čuli su se gotovo cijelu noć. Logorske vatre, svjetiljke i zublje bacale su crvenkastonarandžastu svjetlost po uskomješanom mnoštvu prolaznika, a limena glazba trešala je kroz zadržanu buku i gužvu. Kao da su upali u karneval gdje su svi suludi ili pijani, a možda i jedno i drugo.

Majka i Laraine, prestrašene i zbunjene, stisnule su se zajedno i skutile uz bijednu hrpicu njihove prtljage. Rufe i Lash, premda u prvi čas očarani onim što su vidjeli, uskoro su se duboko zabrinuli što ih otac nije dočekao. Rufe se počeo propitivati za oca, ali se činilo da ga nitko ne poznaje. Neki nabusitiji prolaznici nisu mu uopće htjeli odgovarati na pitanja i Lash ga je morao smirivati da ne nasrne na nekoliko rudara koji su ga samo posprdno odmjeravali.

– Pijani su, Rufe, svi su pijani. Nemoj se samo s njima potući, molim te – ponavljao je Lash.

– Srce mi kazuje da se ocu nešto dogodilo – tihim će glasom Rufe.

I Lash je slutio nesreću, ali je pokušavao da slutnju odbije od sebe.

– Možda nije, Rufe. Ovdje se nikada ne zna kada će točno stići kočija. Naći ćemo mi njega ili on nas.

Laraine je tiho plakala. Majka ju je pokušavala utješiti, premda su i njoj suze navirale na oči. I Lash je osjećao kako mu se skuplja gvala u grlu, a oči žare. Nikada se još nije osjetio osamljenijim i napuštenijim. Rijeka muškaraca i žena promicala je pokraj njih, gurajući se, galameći, supijano hihoćući, a nitko uopće nije na njih obratio pažnju.

– Evo šerifa! Možda on zna što o ocu – reče Lash.

Čovjek sa zvijezdom gradskog šerifa bijaše neki mršavko s obješenim brkom i orlovskim očima.

– Lenyard? – progunda šerif na Rufeovo pitanje, zamišljeno gladeći bradu, pa orlovskim očima prijede po majci i Laraine te zavrti polagano glavom. – Spremite se na najgore, momci. Prošlog smo tjedna pokopali čovjeka koji se zvao Lenyard, a to nije odveć često ime u ovim krajevima. Krupan i tamnokos čovjek od otprilike četrdeset i dvije godine.

Rufe proguta slinu što mu se skupila u ustima.

— Pisao nam je da ovdje ima svoje nalazište.

— Provjerit ćemo u Zemljišnom uredu, pošto negdje smjestimo vaše žene — reče šerif.

Majku i Lary ostavili su u hotelu »Oreana« i pošli u Zemljišni ured. Ni u jednoj knjizi nije bilo uknjiženo nalazište na ime Lenyard. Zatim ih šerif povede u Ured za analizu kovine. U privremenoj banci ništa nije bilo pohranjeno na ime Lenyard.

— Tko ga je ubio? — upita Rufe dok dok ga je gušila zatamnjena srdžba.

— Ne znam, sinko! Nitko ništa nije čuo ni vidio. Ovdje se to često događa — odvratila mu šerif s punim ustima duhana.

— Znate li gdje je pokopan?

— Na groblju. Grob označujemo ako znamo ime. Sutra ujutro odvest ću vas na groblje — obeća im šerif i ispljune sažvakani duhan.

Iduće noći momci su se ponovo vratili na groblje. Drhtali su od jeze dok su otkopavali grob. Osjećali su se užasno, kao da čine svetogrđe, ali su morali biti sigurni. I doista, pokojnik je bio njihov otac. Prepoznali su ga na drhtavoj svjetlosti plamička šibice. Na leđima je imao tri rane od metka. Ponovo su ga zakopali, a zatim se do mrtvila napili kako bi mogli što lakše zaspati te noći.

Ona tri metka što su ubila oca kao da su pogodila i majku, samo što je ona umirala dulje i teže. Nije prošlo ni mjesec dana, a već su je pokopali uz oca, u grobu na padini brežuljka iznad Silver Cityja. I to je bio kraj obitelji Lenyard.

Laraine se zaposlila kao konobarica u hotelu »Oreana«, a Lash kao konjušar u gradskom koralu. Rufe se neko vrijeme bavio ispiranjem

zlata, ali se ubrzo odao pijanstvu i kartanju. Jedne noći ustrijelio ga je, pijanog, revolveraš Bat. Sedamnaestogodišnjeg Lash posudio je sačmaricu i pošao u potragu za Batom, ali nikada nije ni vidio bratovog ubojicu.

Dok je Lash tragao za Batom, Laraine je nestala iz hotela. Ostavila mu je ceduljicu s porukom da se zaljubila i otišla s Whitefieldom Carrrom, najdivnijim momkom na svijetu, za koga će se i udati. Prema svesti što je Lash čuo, Whitefield Carr bijaše ozloglašeni revolveraš, zatvornik i prisani prijatelj Bata.

Nesto kasnije Lash je doznao da je otac ispirao zlato s nekim Johnom Castheom, ali je njihovo bogatstvo nalazište bilo upisano samo na Castleovo ime. Znao je da je u Zemljišnom uredu krivotvoren upis, ali ništa nije mogao dokazati. Castle se odselio iz Silver Cityja, a da ironija bude veća, govorkalo se da su Whitefield Carr i Bat potajni ortaci Johna Castlea.

IV

Naslonjen na kotač kola s kuhinjom, Tonk Thornberry je srkao vruću kavu iz limenog lončića. Inače vedre čudi, Tonk je tog poslijepodneva bio poprilično mrzovoljan.

— E baš je i Luke izabrao vrijeme da mi pošalje na ranč ono dvoje svoje deriščadi. A Cass je dobio po glavi baš prije okupljanja stoke, svalivši mi po običaju cijeli posao na grbaču, Hilly.

Hilleboe kimne i ispije kavu.

— Cass nije više što je bio — reče.

Premda mršav i visok, Hilleboe je bio čvrst i žilav kao dren. Bio je glavni gonič pod Thornberryem i Carmodyem, a neki su čak tvrdili da on za ranč »Bible K« obavlja više posla nego njih obojica.

— Cass se katkad odviše kočepir — reče Tonk zamišljeno. — Stal-

no su mu samo žene na pameti, a više nije baš mlad. Ali još je goropadan kad ga rasrdiš, Hilly – reče Thornberry te uze savijati cigaretu.

– Ja ga ne mislim srditi – trezno će Hilleboe.

– Taj Lash od koga je Cass dobio bocom po glavi ne čini mi se ništa manje opasan – reče Thorberry i zapali cigaretu.

– A ti si ga savio preko prečke, zar nisi?

– Ja sam mnogo krupniji od njega. Ali nije me se ni najmanje uplašio – uzdahne Thornberry, protegne se, pa poravna opasač piegavim rukama. – Dakle, ti ćeš prvi, Hilly. Čim ih skupiš, goni ih na sjever u logore rudara i drvosječe kao svake godine ujesen.

– A ti ćeš s velikim stadom na jug? – upita ga Hilly.

– Morat ću kad je Carmody ranjen. Možda se i ti vratiš dotada, Hilly, potpraiši li momcima pete.

– Oh, baš jedva čekam da udarim preko lave u pustinji Krater. Valjalo bi da jednom ti i ja zamijenimo mjesta i posao s Monkiem i Smileyem – napomenuo je Hilly.

– Odoh ja, Hilly, da potjeram kauboje da rade i da pazim na Waltera i Marlenu, djecu našeg Lukea. Ne razumijem samo zašto ih nije poslao u neku ustanovu negdje na Istoku.

– Možda i hoće ako mu Cass ponovo počne oblijetati oko kćeri – dobaci Hilleboe i sagne se da zategne potprug sedla na svom vrancu.

Thornberry mu mahne rukom i pode prema krupnom pastuhu ride dlake.

Okupljanje stoke u sjevernim područjima nije mu zadavalo brige dok je Hilly bio vođa družine, ali na južnim predjelima čekalo ga je još mnogo mukotrpa posla. Goveda koja će skupiti Hilly idu na prodaju

u logore rudara i drvosječa, dok će druga stada s krupnijim grlima otići na tržnice u gradovima uzduž Snake. Međutim, gonidba prema jugu, preko naslaga prašine od lave u humastoj pustinji do rijeke Snake, bijaše najodurniji posao kojega su se klonili, ako su ikako mogli, svi goniči na ranču »Bible K«.

Valovite poljane bivale su sve šire i manje šumovite kako je Thornberry odmicao više na jug. Zaobišao je u širokom krugu područje i zatekao većinu kauboja u teškom poslu.

Ručao je kod kola s poljskom kuhinjom i poslije ručka završio obilazak skupljališta, zadovoljan što je posao odmicao kako je bilo zamišljeno. Na putu natrag prema ranču zastao je kod velikog obora. Spopao ga je jad kad je ugledao Marlenu i Waltera Kesserlinga kako po njemu jašu u krugovima. Djevojka je odvlačila pažnju kauboja od krava, a mladić im je neprestance smetao u poslu. Zašto ih Lute nije zadržao kod kuće gdje im je i mjesto? Zacijelo je stari jarac poželio da bude sam u kući kako bi mogao slobodno bludničiti s Ritom ili nekom drugom droljom koju će dovući tko zna odakle. I to je neki crkveni službenik, taj Lute Kesserling!

U kasne popodnevne sate Thornberry je napokon stigao na ranč »Bible K«. Upravo je rasedlavao konja kadli začuje topot kopita iz dvorišta. Okrene se. Ugledao je Monka Mapesa na sivcu i uz njega krupnog jahača na šarcu.

– Neka ti ne padaju nikakve ludosti na pamet. Čovjek mi je učinio veliku uslugu sinoć u Goldburgu i želim ga ovdje zaposliti – rekao mu je odmah Monk sa sedla.

– Nisam znao da ti zapošljavaš radnike za Bible »K« – posprdno će Thornberry smijući se veselo.

– Sada znaš – reče Monk, sjahavši, a Lenyard za njim.

– Pametan si ti – obrati se Thornberry Lenyardu – kad si došao ovamo s čuvarem.

– Ne treba meni nikakav čuvar – odbrusi mu Lenyard.

– Zar bi se opet tukao? – poveseli se Thornberry.

– Prestanite vas dvojica! Nitko ne smije ni pipnuti Lasha. Izvukao me iz govana. A zar tebi nije vrijeme da već jednom odrasteš, Tonk? – prekine ih Monk.

– Dobro, dobro. Ne uzrujavaj se, Daj da ti vidim ruke, kauboju – naredi Thornberry Lenyardu.

– Prošlo je dosta vremena kad sam posljednji put radio s lasom, ali nisam zaboravio kako se to radi – reče Lenyard i pokaže dlanove.

– Radit ćeš ti, bogme, raditi – obeća mu Thornberry pomalo pakosno. – Svi na ovom ranču rade osim Cramodya i Jossa i Mapesa. Kad raspremiš konja, dodi da popijemo čašicu – dometne, namigne Lashu i rukova se s njim, a zatim odšeta zviždučući, preko dvorišta.

– Thornberry nije zao čovjek, samo voli se tući. Uživa u tučnjavama – reče Mapes Lenyardu dok su rasjedlavalali konje u staji.

– Prekrupan je da se čovjek s njim tuče golim šakama – napomene Lenyard.

– Samo će se budala s njim dohvatiti golim rukama – reče Mapes i nacereka se. – Ali je brz i na revolveru. Pazi što radiš, Lashe.

– Ne tražim ja kavge ni s kim – pomirljivim će glasom Lenyard gledajući iskosa u Mapesa.

No prije ili poslije, znao je Lenyard, morat će im se suprostaviti i s njima obračunati. Činilo mu se ipak da je simpatičan Mapesu i da ga Thornberry ne mrzi.

Dok su sjedili za stolom u velikoj

kući i pijuckali viski, te pričali o gonidbi, pasminama goveda i cijenama na pojedinim sajmovima, u kuću su ušli Marlena i Walter Kesslerling. Dok su ih upoznawali, Lenyard se učinilo da je opazio bljesak iskrice u Marleninim bistropлавim očima. Njezin brat Walter bio je pristao momak, ali je izgledao pomalo pokunjen, što je vjerojatno bio žig koji je na mladićevu duhu ostavila nasilna ćud njegova oca Luthe-
ra Kesslerlinga.

Večeru im je skuhao stari kuhar Kinez, a posluživao ih je njegov sin. Nedvojbeno, zbog nazočnosti za stolom dvoje Kesslerlingovih nasljednika, dugačak je stol bio prekrit bijelim stolnjakom i postavljen srebrnim priborom za jelo, umjesto aluminijskog. Muškarci su oprali odijela, oprali ruke i lice, te počeli šljali kosu prije nego što su sjeli za stol. Opasače su objesili na klinčanicu u predsoblju. Svi su se vladali vrlo ugladeno i uljudno. Na čelu stola bio je Thornberry, a na dnu Hilleboe. Lenyard je sjedio uz Marlenu, a Walter uz Mapesa. Nekoliko čašica razvezalo je Walteru jezik. Šalio se i zadirkivao sa svima. No za vrijeme cijele večere Marlena je ostala vrlo suzdržana i šutljiva.

Njezina potištenost zainteresirala je Lenyarda, jer nije volio djevojke koje bi bez potrebe neprestance samo hihotale, zato mu je bilo milo vidjeti mladu djevojku otužna lica, koja je ostavljala dojam da je krase čovječnost i tihi ponos. Kesslerlingov podmladak očito nije bio sretan, to je Lashu bilo odmah jasno. Imali su sve osim toplog roditeljskog doma i obiteljske ljubavi. Poslije smrti majke počeli su se osjećati izgubljeni i neželjni. Lute je bio prezaposlen stjecanjem bogatstva, te nije imao vremena da se i njima bavi. Slomio je Walteru duh, ali je

Marlena bila sazdana od čvršće grade. Točno, bila je nesretna, ali se nije dala slomiti, čak ni odveć savi-ti.

Poslije večere, s dobrom cigarom među zubima, Lenyard je izašao na dvorište. Kako se zlaćan mjesec di-zao na nebu iznad Lemhisa, tako je Lenyard odmicao sve dalje prema rijedi Carikaree. Odjednom je čuo tihe korake u grmlju na obali. Za koji tren ugledao je tamni obris Marlene na mjesecini uz vodu. Pri-šao joj je bez riječi. Njezin miris is-punio mu je nosnice. Podigla je gla-vu i pogledala ga. Slatka sjeta na njezinu licu stegla mu je grlo. Iako u prvom cvatu svoje mladosti, ova je djevojka bila osamljena i jadna unatoč svojoj ljepoti i bogatstvu. Htio ju je utješiti, ali ga je zatim iz-nenada spopala želja da slomi nje-nu jaku volju.

– Osamljeni ste? – upita je Le-nyard, pa dodao: – No, svi smo.

– Nitko toliko koliko sirota mala bogata djevojčica.

– Možda i nije. Ali čovjeku je te-ško da sažaljeva bogate – reče Le-nyard.

– Ne želim sažaljenja – odvrati mu Marlena i priđe mu bliže.

Lenyardovo se grlo toliko osušilo i stisnulo da je jedva protisnuo rije-či:

– I što vi želite?

– Ono što želi svaka žena, Lashu. Što želi?

– Tko to zna? Mislim da ni one same to ne znaju.

Mjeseceve zrake odbijale su se zlatnim sjajem od njezine plave ko-se i pretvorile njezine oči u dva tamna jezera puna tajni. Crte njezi-na lica bile su bez greške, zamam-ne, a meka punoća njezinih usana neodoljiva.

– Zašto ne pokušaš to otkriti, Lashu?

Nesvjesno se privila uz njega kad je pružio ruke da je zagrlji, a njho-va su se tijela stopila u jedno čim su im se usne spojile.

No časak zatim Marlena mu se istrгла iz zagrljaja i otrčala natrag na ranč, ostavivši Lenyarda odveć osupnuta i ukipljena da bi bio ka-dar misliti ili potrčati za njom.

V

Završilo je i skupljanje stoke. Hil-leboe je već odagnao svoje stado na sjever u logore rudara i drvosjeća, Carmody se spremao da sutradan pogna svoje golemo stado preko debelih naslaga prašine od lave sve do rijeke Snake. Kako je bio odsu-tan za vrijeme skupljanja stoke, sa-da ga je zapala dužnost da stado odagna na tržište, dok će Thornber-ry ostati da upravlja rančom »Bible K«.

Većina mladih kaubojа pohitala je u Elkhorn da proslavi završetak skupljanja goveda, a Cass je za svo-je goniče priredio veselicu u velikoj kući na ranču. Monk Mapes i Smi-ley Joss dovezli su puna kola vese-lih djevojaka i svirača iz Redwinga.

Smiley Joss, prijazan i ozaren kao svaki gizdavi mladi poslovan čovjek, prihvatio je Lashovu nazoč-nost na ranču kao nešto prirodno, kao što je i Carmody učinio, a Le-nyard je znao da im je naređeno da u njega ne diraju, barem neko vri-jeme. Riti, tamnokosoј rasnoj ljepo-tici iz plesnjaka »Redwing«, bilo je drago što opet vidi Lenyarda, pa je Marlena Kesserling osjetila žalac ljubomore u svom srcu.

Monk Mapes, ružan da ružniji ni-je mogao biti, ali u svom najboljem odijelu, kazao je u smijehu Lenyar-du:

– Lashe, stari Lute htio je doći da te osobno upozna, ali ima prečeg posla. Naručio je, budući da mu dje-

ca nisu kod kuće, opet neku skupu drolju iz Eagle Rocka, jer želi da dobije natrag ono što uloži. Kad se popne na neku babu, ne možeš ga više s nje skinuti.

Joss i Monk pili su umjereno, a činilo se da alkohol uopće nema nikakva utjecaja na Thornberryya osim što se sve glasnije i bučnije cerekao. Carmody je pak pio za četoricu. Gizdao se kao čistokrvni pastuh pun vatre i ohole drskosti, a kako i ne bi kada su mu se sve djevojke doslovce bacale oko vrata.

Mladi je Walter Kesserling pazio da se ne napije, iako je odlučio da drži korak s Lenyardom, svojim uzorom. Otkako mu je Lenyard dopustio da mu pomaže pri skupljanju stoke, postali su nerazdvojni drugovi, a Walter se uslijed toga počeo osjećati odraslim muškarcem. Njegova sestra i ridokosi Tonk gledali su ga otada drugim očima i odnosili se prema njemu s više poštovanja nego prije, što je Walteru vrlo laskalo. Više ne mora strepiti od susreta s ocem, može se s njim suočiti bez glupava zamuckivanja. I jedva je čekao takvu priliku.

Osim u rijetkim pustopašnim trenucima, dok je još bio mladahan, Lenyard je uvijek mogao podosta popiti, a da se to na njemu ne vidi. Nikada se nije propio kao njegov brat Rufe kojega je to na kraju stajalo i glave. Rufe je bio samo naoko, jak i odvažan mlad čovjek pa ga je nesreća u Silver Cityu, gubitak roditelja i nalazišta zlata, slomila brže i više nego što je Lash mogao i zamisliti. I Lashu su nedostajali otac i majka, brat i sestra, pa je mogao suosjećati s Marlenom i Walterom koji su bili prepušteni sami sebi, premda u posve drugačijim okolnostima i uvjetima. Imali su bogatstvo, raskoš i moćnog oca, a ipak su bili osamljeni koliko i Lenyard.

Poslije posla, a prije nego što će poći na zabavu, Lenyard se okupao, obrijao i presvukao u čisto odijelo. Nije on imao skupo krojenih odijela kao drugi važni muškarci na ranču, ali to njega nije nimalo smetalo. Nije bio kicoš i neki veliki plesač. Pošto je otplesao dva valcera, jedan s Marlenom i jedan s Ritom, otišao je do šanka koji je Kinez postavio u kuhinji. Uzeo je veliku čašu s pićem i izašao na trijem da se nadiše svježeg zraka. Zabuljio se u žuti mjesec dok su iza njegovih leđa treštali smijeh i glazba. Nije uživao u takvim bučnim raspoloženjima. Želja mu je bila da je negdje na osami zajedno s Marlenom.

Iskapio je čašu, spustio je na stolicu na trijemu, te pošao u šetnju u mrklu noć. Bio je siguran da može imati Ritu kad god to poželi, ali on nije žudio za bilo kojom ženom. On je želio Marlenu. Poželio je da se opije do besvijesti i sve zaboravi. Ali i to mu ne bi mnogo pomoglo. Pogotovu što je bio okružen neprijateljima i nosio glavu u torbi.

Iza njega vesela se zabava raspodijelila u bučnu pijanku. Velika kuća blještala je jarko osvijetljena desecima svjetiljaka i luči, a u dvorištu su čekali privezani konji i kola.

Lenyard nije nipošto namjeravao da pođe u gonidbu do rijeke Snake sutradan u zoru. Možda bi i pošao s Thornbergym, ali nikako pod Carmondyevim vodstvom. Uostalom, dosta je već vremena proveo na račun »Bible K« i ništa nije doznao što bi za njega imalo neku vrijednost. Uzet će stoga svoju plaću i vratiti se u Elkhorn da vidi što тамо može doznati o Kesserlingu i njegovim pomoćnicima.

Dok se vraćao prema velikoj kući puteljkom između staja, začuo je ljutite glasove čim se približio staji s konjima.

– Pusti je, Casse! Poznam ja tebe. Ne dotiči je tim svojim usranim šapama ili ću te ubiti!

– Nemam revolvera kod sebe, Walte!

– Ima ga ja i ustrijelit ću te!

– Nešto mi se previše junačiš otako se družiš s onim Lashom – Cramody mu se zajedljivo naru-ga.

– Bolji je od tebe sto puta. Hajdemo, Marlie – naredi Walter Kes-serling svojoj sestri.

Lenyard se pritajio iza prednjeg ugla staje. Zatim je čuo Marlenin glas:

– Makni taj pištolj, Waltere! Ne treba meni to da smirim Cassa.

Zatim je čuo neko komešanje, pa udarac šakom u ljudsko tijelo. Hitac plane u zrak, a Walter je ispao natraške kroz otvorena vrata staje. Carmody skoči za njim i izbiye mu nogom revolver iz ruke, a Walter od udarca tresne na leđa i podigne oblak prašine oko sebe.

Carmody skoči za revolverom, ali mu se Lenyard ispriječi na putu. Sudarili su se ramenima i obojica pali na zemlju.

Lenyard se prvi podigao na koljena i htio ustati, ali je Cass bio za dlaku brži i takvom ga snagom dohvatio šakom pod bradu da se Lenyard ponovo srušio. Carmody pri-skoči da ga izudara nogama, ali se Lenyard brže-bolje otkotrlja ustranu i tada osjeti dodir hladne kovine pod dlanom desne ruke. Prsti mu se svinuše oko kundaka Walterova revolvera dok je odskočio dalje u travu da ga ne pogode u glavu Cassove čizme.

Cass Cramody stao je kao ukopan kada je ugledao revolver upe-ren u sebe. Lenyard polagano ustane. Izgarao je od želje da prorošeta Cassa, ali nije smio pucati u nenaoružana čovjeka, a u tom su času već i ostali gosti iz velike kuće trčali

preko dvorišta da vide što se dogodilo. Walter je u međuvremenu ustao sa zemlje, a Marlena se skutrla ispod svjetiljke na ulazu u staju.

– Sreća ti je danas bila sklona, Lashe, ali će doći i moj dan – zaskiče s mržnjom Carmody.

– Odbacit ću revolver, ako hoćeš – ponudi mu Lenyard.

– Nisam je neki deran da se s tobom tučem šakama – s prezirom će Cass. – Posudit ću ja revolver, pa ćemo se onda ogledati – dobaci mu, pa se stade ogledavati kad su se oko njih sjatili Thornberry, Mapes, Joss i drugi ljudi iz kuće. – Tko će mi posuditi revolver?

– Rekao sam ti da se ne zabadaš u Lasha, Casse – podsjeti ga Mapes. – Jesu li ti sve daske u glavi?

– Previše se nalokao, pa je pobevnavio – zagunda ridokosi Thornberry. – Kuća je puna ženkica koje bi za njega učinile sve što hoće, a on se nameračio za ovu gazdinu kćer.

– Dajte mi revolver, boga vam! – drekne bijesno Cass. – Zar ćete dopustiti da se ovaj umišljeni gad olako izvuče?

– Ti doista nisi pri zdravoj, pameti Casse – prekori ga Smiley Joss. – Napastuješ gospodarevu kćer i mlatiš njegova sina. Idi u kuću i popij nešto. Nitko ti od nas neće dati revolver.

Za trenutak Carmodyevo se lice iskrivi u grču nemoćna bijesa, a zatim slegne ramenima i zatrese glavom.

– Može i tako, momci! Možda sam pretjerao. Nikada ne bih udario Waltera da nije jurnuo na mene, a zatim mi je skočio za vrat ovaj Indijanac. Pa dobro, nikome ništa! Idem nešto popiti, suha su mi usta – rekao je i zagrlio dvije djevojke te s njima pošao prema velikoj kući.

Lenyard zatakne revolver za pas.

– Mi se još večeras vraćamo kući – oglasi se prvi Walter pošto je obrisao krv s usta i nosa, dok je Marlena skrušeno stajala uz brata.

– Imate pravo – reče Thornberry. – Taj Cass mora uvijek sve pokvariti. Kako se osjećaš, Marleno?

– Dobro. Nije on meni ništa napravio – reče Marlena.

– Nije ni meni bogzna što. Nisam smio toliko potegnuti. Eto, čovjek se uči dok je živ – reče Walter uz širok osmijeh.

– Ja odlazim s njima, Tonk – reče Lenyard. – Hoćeš li me isplatiti, molim te?

– Ne moraš otići, Lashe. Nitko tebe ne tjera. Potreban si mi ovdje, a Carmody ionako ide sutra u gonidbu.

– Posao je dobar, ali već mi ga je dosta. Idem dalje.

– Dobro, od volje ti. Dodi u moj ured po plaću.

– Osedlat ćemo ti šarca dok se ne vratiš – dovikne za njim Walter Kesserling.

– Vi, djeco, idite po stvari. Mi ćemo vam osedlati konje – reče im blagim glasom Monk Mapes.

Dok je hodao prema velikoj kući zajedno s Marlenom, Walterom i Thornberrym, Lenyardu odjednom bude žao što napušta »Bible K.« Na ranču mu je doista bilo lijepo sve dok se nije pojavio Cass Carmody.

Kad je Lenyard, s plaćom u džepu, donio svoje stvari u koral, konji su već bili osedlani i spremni za put.

– Prvo navrati s njima u hotel, Lashe. Neka tamo pričekaju dok Lute ne otpremi onu svoju ženu, da je ne zateknu u kući. On ne bi volio

da je djeca vide u krevetu njihove majke – uputi ga Mapes.

– Djecu će veseliti boravak u hotelu, Monke – odvrati mu Lenyard.

– Ostaješ još neko vrijeme u gradu?

– O da, svakako, Monke. Još ćemo se mi vidjeti.

– Baš mi je drago – veselo će Monk Mapes.

Stigli su i Marlene i Walter odjeveni u jahaće hlače. Zavezali su bisege iza sedla, zajahali i krenuli kasom za Lenyardom sve dalje i dalje od vrištava smijeha, buke i svjetla što su do njih dopirali iz velike kuće na ranču.

– Da mi je samo dočekati da vidim Cassa Carmodya mrtvoga – reče ogorčeno Walter dok je lizao raspucane usne i trljao prstima oteklinu na vilici.

– Nadam se nećeš morati predu-go čekati – odvrati mu Lenyard.

Marlena iskosa presiječe Lenyarda strogim pogledom.

– Što se zbilo među vama da se ti i Cass ne podnosite, Lashe? – upita ga.

– Pa, ništa posebno, rekao bih, Marleno – osmijehne se Lenyard.

– Jednostavno, ne sviđamo se jedan drugome.

VI

Ginger Fersson je sjedila u predvorju pod prigušenom svjetiljkom i kroz prozor promatrala tamnu ulicu ispred hotela »Union«. Noćni vratar dremuckao je u sobičku iza recepcije, pa se Ginger osjećala posve sama i kao da cijeli hotel samo njoj pripada. Lažan, ali ugodan i bezazlen osjećaj.

Plesnjak »Redwing« i većina drugih zabavišta preko puta ulice bija-hu već zatvoreni i mračni. Spustili su kapke još prije ponoći. Svjetlost je još sjala samo u salunu »Sha-

mrock» kod Barrya Nolana i djevojka očiti laganu zebnju oko srca zbog jednonogog srebrnokosog Irca. Pričalo se po gradu da je Nolan više nego jednom javno stao na žulj Lutheru Kesserlingu, a Luther se očito spremio da mu to vrati na podao i podmukao način, jer inače ne bi u grad pozvao onog nitkova Eskeveldta. Poput njezina oca, Nolan je bio odveć prkosne čudi da bi se klanjao grabežljivom moćniku. Luther je uništio njezina oca, pa će sigurno uskoro ista sudbina zadesiti i Barrya Nolana. I vjerojatno vlasnika konjušnice Gledhilla. Ginger je iz dubine srca mrzila Luthera Kesserlinga.

Nato se sjetila roditelja i obiteljskog doma koje je izgubila zbog Kesserlingove naprasitosti i lakomosti, te kako joj se život nakon toga stubokom izmijenio. Od farmerske kćeri i dobre udavače spala je na posao hotelske konobarice, a samo sićušan korak dijelio ju je od ponora u koji padaju sve siromašne lijepe djevojke: da postane plaćena zabavljačica u salunima koja će s muškarcima spavati za novac.

Promeškoljila se u naslonjaču od te neugodne primisli, te odlučila da će odsada misliti samo na lijepe stvari. Zato je počela razmišljati o muškarcima koje je upoznala, odnosno koje bi voljela bolje upoznati.

Cass Carmody, neodoljivi zavodnik, predugo je s njom radio što ga je bilo volja, sve dok joj nije sinulo da nema te žene koja bi njemu mogla nešto značiti u životu. Cassu je trebao cijeli harem. Promjena je za njega bila kao ljubavni napitak. Ginger se čudila kako mu je pošlo za rukom da sačuva glavu u toj sirovoj i divljoj zemlji, zavodeći jedno žensko srce za drugim. Vjerojatno su se svi bojali njegova revolvera. Dakako, na kraju ga je preboljela,

zapravo nadala se, jer joj ništa drugo nije preostalo.

Mladi Walter Kesserling bio bi za nju baš pogodan par, premda ga osobno nije poznavala. Mladić se zabavljao s djevojčurama iz saluna i profesionalkama iz javnih kuća. Njoj se to činilo sramotno, jer Walter je bio pristao momak, ali valjda je uvijek tako s bogatim i dokonim mladićima koji nemaju majke da ih pristojno odgoji. Stari Luther nije mu mogao biti uzorom u koji bi se ugledao, jer je bio slijep za sve ostalo, koliko je hlepio za bogatstvom i moći. A i sve one prostitutke, koje je dovlačio da se s njima izivljava dok mu djeca nisu kod kuće, nisu mu služile na čast kao ocu.

Ginger se uvijek pitala što li te žene rade takvim muškarcima da ih oni žele i debelo plaćaju. Znala je da postoje razne seksualne izopačenosti, pa dok bi o njima razmišljala, podilazili bi je žmarci i obično bi se uzbudila. A zatim bi se postidjela tih misli i malne uplašila da je i ona sklona tome, da bi mogla jednog dana završiti kao pokvarena žena.

Na ranču »Bible K« te je večeri bila velika zabava i Ginger je poželjela da je ondje. Vidjela je Mapesa i Jossa kad su u kočije tovarili nalickane bludnice i supijane svirače, a ona je znala da su i Cass i Walt na ranču. S njima je bio i onaj tamnoputi stranac koga zovu Lash. Ginger uzdahne i protegne se gipko kao mačka u velikom naslonjaču, pružajući dugačke prekrasne noge i isprsviši jedre grudi. Život je doista dosadan ako nastojiš da budeš dobar, da se vladaš uzorno i doлично jednoj čestitoj mladoj djevojci, kako ju je majka znala upućivati. Kosa joj se ljeskala na prigušenoj svjetlosti, a oči bijahu zelene i duboke, usne rumene i sočne. Ginger

je čežnula za nekim tko će znati cijeniti te njezine čari.

Smrtno se plašila da će joj život ostati isprazan, bez ljubavi i jalov, te da će svoje dane završiti kao ona sirota stara skršena žena što riba podove u hotelu, prerano oronula, podbuhlih podočnjaka, poluluda od alkohola, već jednom nogom u grobu. Koža joj se naježi od te strašne slike, pa brže-bolje skrene misli na došljaka Lasha.

Vidjela ga je prve večeri kad je stigao u hotel i srce joj je zadrhtalo čim ga je ugledala. Opazila ga je kroz otvorena vrata blagovaonice i malne ispustila pladanj pun tanjura. Čekala ga je da dođe na večeru. Obukla je najljepšu haljinu i namlisala se vodicom koju joj je Cass donio na poklon iz St. Louisa.

Ali Lash se te večeri više nije pojavio.

Poslije ga više nije vidjela. Kazali su joj da je otišao iz hotela sutradan u zoru. No ona mu nije zaboravila lica, premda ga je samo letimično vidjela. I nadala se da će se vratiti i da će mu onda možda zapeti za oko.

U salunu »Shamrock« još su se motali neki ljudi, a svaki put kad bi bacila pogled preko ceste, strepila je za život Barrya Nolana, jer je znala: napadne li ga Eskeveldt, šerif Hibriten neće ni prstom pomaknuti da zaštiti Nolana. Čuvar zakona vjerojatno je spokojno hrkao u svom krevetu u to doba noći, a čak kad je i bio budan, nije štitio građane koji su dizali glas i glavu protiv Kesserlinga.

Čula je korake na trijemu, pa se skutrla u dubokom naslonjaču. Opazila je troje ljudi kroz prozor. Penjali su se stubama na trijem. Odjednom je pomislila da je zaspala i da sanja. Trepnula je vjedama nekoliko puta i sjela uspravno potpuno budna. Ne, nema dvojbe! Bila

je to Marlena Kesserling u pratnji brata i Lasha. Srce joj je ludo za treptalo. Ustala je, podigla najbližu svjetiljku i pohitala da ih dočeka.

– Zdravo, Ginger! – pozdravi je Marlena. – Poznaješ li mog brata Waltera? A ovo je gospodin Lash.

Nasmiješena, Ginger promrmlja nešto u uzbuđenju. Željeli su sobe, a Lash napomene da bi volio u sobu broj 22 i da će je uzeti za dulje od jedne noći. Ginger im podijeli ključeve dok su se oni upisivali u knjigu gostiju.

– Nešto bismo i popili, gospodice Fersson – reče Walter, gledajući je zadivljenim očima.

– Žao mi je, gospodine, ali bar je zatvoren.

– Onda ću vas ja ovim počastiti, ako nam donesete čaše – ponosno će Walter i izvadi bocu konjaka iz bisaga.

– Ako ste gladni, napraviti ću vam sendviče – ponudi ih Ginger.

Nešto kasnije, kada su se svi udobno smjestili u naslonjače u predvorju, uz čaše s konjakom na poslužavniku sa sendvičima, Ginger je ustanovila da joj se Walter vrlo sviđa i da je Marlena vrlo draga osoba, ali ju je najviše uzbuđivao Lash i sve što bi on rekao ili učinio činilo joj se savršeno i duboko je se dojmlilo. Konjak joj je malčice zagrijao krv, pa su joj se obrazi zažarili, a ona se čutila sretnijom nego što je bila već dugo, dugo vremena.

– Vidite, ovako ja zamišljam ugodno i zabavno društvo, a ne ono pijančevanje na ranču – reče Lash.

– Točno. Ovdje je mnogo ljepše – složi se Marlena.

– To je stoga što je i Ginger s nama – velikodušno će Walter, a Ginger mu se zahvali smiješkom.

– Podsjeća me na djevojku koju sam nekada poznavao – doda Lash.

– Je li vam ostala u lijepoj uspo-

meni? – upita ga Ginger tihim glasom.

– Baš i nije – odvrati joj Lash iskreno i uz otužan osmijeh.

Ali je Ginger po svemu zaključila da Lasha više privlači Marlenu, pa se više posvetila Walteru, misleći da ne može biti ravnopravna suparnica bogatoj nasljednici, premda je dvojila da to iole utječe na Lashove osjećaje za Marlenu. Marlenu je bila dovoljno lijepa da se svaki momak u nju zagleda bez obzira na to što je bogata. A osim toga, Walter je bio zgodan, duhovit i pažljiv, pa je Ginger bila posve zadovoljna – barem te večeri.

Upravo kad su popili piće i htjeli poći na spavanje, planuli su pucnji u salunu »Shamrock«.

Lash skoči u tren oka te istrči iz hotela još prije nego što je pucnjava u salunu utihnula, a Walter Kesserling bio mu je za petama, noseći opasak s koltom u jednoj ruci.

– Stani! – poviče Marlenu za njim. – Kamo ćeš? Nije to za tebe!

– Od večeras je i za mene – dobači joj Walter dok je trčao za Lashom.

Vrata su se za njima zalupila. Čule su još samo škripu šljunka na cestu pod njihovim čizmama dok su trčali prema salunu »Shamrock«.

– Tko bi to mogao biti, Ginger?

– upita Marlenu dok je prilazila širokom prozoru na pročelju hotela.

– Vjerojatno Eskeveldt i njegovi razbijači – ogorčenim joj glasom odgovori Ginger.

Marlenu, iznenađena tolikom mržnjom, pogleda Ginger u oči i upita.

– Što Eskie ima protiv Barrya Nolana?

– Oh, zapravo ništa. On je običan plaćeni izdrednik, Marlenu, ako nisi znala.

– Tajš mi nešto? Kaži mi istinu, Ginger.

– Možda će se to tebi činiti nevjerojatno – promrmlja Ginger Fersson, tresući svojom ridokosom glavom – ali kažu da Barry Nolan nije htio prepustiti preko reda svoj stolac tvom ocu u brijačnici. A tvoj mu je otac to dobrano zamjerio.

Marlenu Kesserling se lećne, kao od nenadane pljuske, te se hitro okrene opet prema mračnom prozoru da skrivi stid u očima.

A evo što se zbivalo u salunu »Shamrock«, odnosno kako je sve počelo.

Luther Kesserling pozvao je Eskeveltda u grad zato što je znao da nema toga što Eskeveltd neće učiniti za novac i tako obaviti poslove koje drugi Kesserlingovi pomoćnici ne bi učinili, jer bi to čak njima bilo ispod časti.

Plećata i čvrsta ljudina, Eskeveltd bijaše jedan od onih mrzovoljnika koji dopodne mrze sebe, a popodne cijeli svijet, zato što u njemu ne mogu naći prikladno mjesto. Nitko nije volio Eskeveltda, niti je on ikome ostajao dužan. Šepireći se od saluna do saluna, već je cijeli tjedan tražio kavgu, ali svi su ga se klonili, jer je bio kadar ubiti bilo koga tko bi mu se našao na putu, slučajno se s njim trknuo u prolazu na nogostupu ulice ili ga samo znatizeljno pogledao.

Kada ga je šerif Hibriten opomenuo da uvuče rogove, Eskeveltd se stao posprdnno cerekati, te mu odbrusio:

– Slušaj ti, ja radim za Luthera Kesserlinga i da si odmah prestao lajati na mene. I ne pleti mi se pod noge jer ću te ritnuti kao šugavo pseto. A povrh toga, Luther Kesserling šutnut će te s posla na koji te i postavio.

Hibriten je progutao uvredu zajedno s gvaljom sline što mu se skupila u grlu od nemoćna bijesa i povrijeđena dostojanstva. Nije se usu-

dio ni pipnuti Eskeveldta, sve dok ga štiti Luther Kesserling. Uvreda ga je međutim teško pogodila i duboko ponizila, pa se upitao koliko će se još vremena moći svladavati da ne plane. Nekada je bio vrstan borac i dao bi sve na svijetu da se može ponovo vratiti u te godine mladosti, i to samo toliko koliko bi mu trebalo da kazni Eskeveldta i još ponekoga uz njega.

Kada je Eskeveldt vidio veliku kočiju ispred »Redwinga«, nakrcanu djevojkama i sviračima koje su Monk Mapes i Smiley Joss vozili na ranč na veliku zabavu, došao je u napast da i on odjaše za njima, ali ga je u tome priječio važan posao koji je te noći morao obaviti u gradu za Luthera Kesserlinga, a koji će mu donijeti ljepu hrpicu novaca.

Nakon svade tog poslijepodneva u briačnici, što je Eskeveldtu i donijelo priliku da zaradi pregršt dolara, Luther Kesserling se okrenuo i otišao uvrijeđen otresitim koracima, a briač Erwin toliko je drhtao od straha da je jedva držao škare u ruci.

— Sada, Barry, kad mu nisi htio ustupiti stolac, spremi se za najgoru. Razbit će ti salun, a možda i meni moju briačnicu — cvilio je briač pred Nolanom.

— Napunit ću ja nekoga sačmom još prije nego što uđe u moj salun — obećao je Barry Nolan škiljeći s nevjericom u Erwinovu drhtavu ruku. — Boga ti tvoja, makni te usrane škare od mene dok se ne sabereš, čovječe. Indijancima nije pošlo za rukom da me skalpiraju, pa me, bogami, neće ni neki preplašeni brico. Smiri živce! Luther je samo čovjek, samo jedan čovjek. I neće u njemu ostati baš mnogo snage kada ga iscijedi ona njegova nova drolja.

Čim se vratio u »Shamrock«,

uredno podšišane sijede kose s razdjeljkom na sredini i namirisane, Barry Nolan odmah je upozorio konobare što im se sprema i zamolio je nekoliko svojih pristaša da mu čuvaju red u kući, a zatim im je podijelio kratke pištolje da ih nose zadjenute za pas.

— Noćas nam se vrlo lako može dogoditi jedno malo iznenađenje, momci — najavio im je dok je punio svoju sačmaricu s otpiljenim cijevima. — Slutim najgoru. Onaj razjareni bik Eskeveldt nasrnut će na nas. Luther Kesserling se doista grdno ražestio što mu nisam propustio svoje mjesto u briačnici preko reda. Što ćete, ljudi s jednom nogom po prirodi su zločesti, svoje glavi, samoživi i tome slično. Ne želim, momci, da vas izvrgnem pogibelji. Nema tog saluna na ovom svijetu za koji vrijedi žrtvovati glavu. No, pokušat ćemo da ih držimo na odstojanju. Kad vide koliko je cijevi u njih upereno, splasnut će im želja da razbiju stari »Shamrock«. A ja ću se potruditi da onog kućkinog sina Eskeveldta skratim barem za jednu nogu.

Kad je predvečer Gledhill došao iz svoje konjušnice da popije uobičajeno piće prije večere, Nolan mu je objasnio kako se pripremio za doček Eskeveldta.

— Doći ću i ja poslije večere. Mala razonoda ne može mi naškoditi — rekao je uz smijeh Gledhill žvačući veselo duha.

— Ti imaš ženu i djecu, Glede. Ostani kod kuće! Nema smisla, pobogu, da se miješaš u salunske pucnjave. Mi ćemo im već pokazati njihova boga i bez tebe — pokušao ga je odgovoriti Nolan.

— Ja imam pravo, kao svaki drugi građanin, da dođem u ovaj salun na piće kadgod mi se prohtije, Barry. I ne odriči se prijatelja samo stoga što ima ženu i djecu — odvrta-

ti mu Gledhill, gledajući ga u oči.

– Ljudi to obično čine, Glede, ali više nema starih korjenika kakav si ti, ćelava tikvo – odvrati mu Nolan.

– Dogovoreno, stara ćopava olupino. Progutao sam sve tvoje uvrede na prazan želudac. Idem sada kući da večeram. Lakše te podnosim s punim želucem – reče Gledhill i spusti čašu na šank.

Oko jedanaest sati Kesserlingovi plaćenici počeli su upadati u »Shamrock«, jedan po jedan, kako ne bi pobudili sumnju, ali ih je Nolan odmah zapazio i pokazao ih svojim konobarima i čuvarima reda.

– Nema ni jednoga među njima koga nisam besplatno nahranio kad su došli ovamo bez prebitog centa u džepu, a sada su spremni da mi unište salun za nekoliko pišljivih dolara koje će im platiti Luther Kesserling. Trebalo bi da ih sve postrijeljamo kao zečeve, samo što je u nas premeko srce da bismo to učinili.

Na svojem redovitom noćnom obilasku gradom šerif Hibriten postavio se u salunu »Shamrock«. Prišao je šanku i upitao Nolana:

– Očekuješ gužvu, čujem.

– U ovom je poslu možeš očekivati svaku bogovetnu večer – suho će Nolan.

– Nešto se posebno kuha večeras, zar ne?

Nolan je hladnim očima gledao šerifa. Katkad se šerif držao kao da ima još nešto poštenja u njemu i da bi mogao biti čestit čovjek da nije dopustio da Luther Kesserling od njega učini pokornog slugu.

– Stoga ti je bolje da odeš odavde i držiš se što dalje od »Shamrocka«, Hi. Nije ovo mjesto za čuvara reda i zakona koga je Kesserling potkupio. Mi ćemo sami praviti i čuvati svoje zakone, ako uzmogne-

mo, dakako – odbrusi mu iskreno Nolan.

Od tih riječi Hibritenovi su se bucmasti obrazi zarumenjeli.

– Ja to ne volim ništa manje od tebe, Barry, ali zaglibio sam preduboko u blato, pa više ne mogu ni naprijed ni natrag. Znam ja što ti misliš o meni, ali ti ne zamjeram. Hja, bože moj, možda se i ja trgnem jednog dana, kada još neće biti kasno – reče potihlo Hibriten i duboko uzdahne.

– Volio bih dočekati i taj dan, Hi. Onda bismo od Elkhorna napravili pristojan grad kojega se ne bismo morali stidjeti – reče Nolan.

Gledajući za šerifom kako odmiče niz ulicu, Nolan ga je gotovo žalio. A zatim tiho opsuje samog sebe što se raznježio, jer šerif poput Hibritena nije zavrijedio ničiju naklonost ni sažaljenje.

Bilo je već kasno, sat i više poslije ponoći, kada je Eskeveldt bahato ušao u salun »Shamrock«, te stao ispod velikih svjetiljki, poput golema bika u areni koji bijesno zvjera oko sebe, tražeći žrtvu koju će probosti rogovima. Mnogo redovitih gostiju već je bilo otišlo kući, ali još ih je dovoljno ostalo, pa su se među njih umiješali Eskeveldtovi ljudi. Gledhill je stajao na desnom kraju šanka. Pušio je lulu i pijuckao pivo. Desnu je ruku držao na koltu. Eskeveldtove zakrvavljene oči zaustavile su se na njemu, pošto je najprije pomno odmjerio Nolana.

Odlučnim koracima pride šanku i naruči viski. Polagano ga je ispijao u grobnoj tišini. Bio je trijezan i činilo se da ga je njegov životinjski nagon za održanjem opominjao da je upao u stupicu. Čuvari reda sjedili su za stolovima ledima okrenuti zidu i s revolverima u krilu. Nolan i dva konobara stajali su iza šanka sa sačmaricama na dohvat ruke.

Mir i tišina, nametnuti Eskevelctovom nazočnošću, toliko su se produljili da su postali gotovo nepodnošljivo napeti, pa je još nekoliko gostiju iskapilo čaše i pohitalo iz saluna. Napokon će Barry Nolan:

– Večeras si mi nešto odveć trijezan, Eske.

– Trijezan i srdit kao ris.

– Kad je čovjek tako raspoložen, mora sebi dati oduška – izazovno će Nolan.

– Hoćeš li da ti salun srušim na glavu, Irče? – zareži Eskeveldt.

– Ne sjećam se više kada je to netko pokušao posljednji put. Pokušaj, možda ti uspiješ, Eske. Samo požuri, uskoro ću zatvoriti – reče mu mirno Nolan.

– Zatvorit ćeš ga kad ja kažem!

– zasikće Eskeveldt.

– Otkad si ti gazda u mom salunu? – uz ironičan smijeh upita ga Nolan.

– Ako ja nisam gazda ovog saluna, onda ću ga i razbiti, čopavko! – drekne Eskeveldt.

– Počni onda, što čekaš? – otpovrne mu mirnim glasom Nolan.

Eskeveldt pomete rukom boce i čaše sa šanka i one padoše na pod uz tresak polomljena stakla. Onda, okrenuvši se na peti, uhvati nekog pijanca koji je slučajno prolazio, podigne ga u zrak i baci svom snagom preko sobe, tako da je prevrtao stolove i stolice sve dok nije bubnuo o zid. Kesserlingovi plaćenici skočili su u hipu na noge, ali su dvojicu odmah pogodili Nolanovi čuvari reda. Ostali su ponovo sjeli na stolice, prestrašivši se pištolja koji su u njih bili upereni sa svih strana.

– Kukavice! – drekne na njih s prezirom Eskeveldt.

Okrenuvši se na peti kao zvrk, bez straha da bi ga tko mogao ustrijeliti, zapuca prema šanku za kojim je stajao Nolan.

Meci su zviždali oko Nolanove glave i praštali po policama, lomeći boce ispred velikog zrcala, sve dok zaglušan prasak iz obiju cijevi Nolanove sačmarice nije zaglušio svu tu pucnjavu. Sačma je doslovce prorešetala Eskeveldtove noge, tako da se srušio i stao previjati od boli po prašnjavu podu.

Na drugom kraju saluna, blizu vrata nastalo je grozničavo komešanje, a iz te gužve Lehmi Lou, Eskeveldtov čovjek, ispali metak prema šanku dok se probijao k izlazu. Zrno je pogodilo vrh zrcala i krhotine oštra stakla prosule su se Gledhillu po licu kad je opalio iz svog kolta. No zrno je uspjelo dostići Lehmia Loua na krilnim vratima; vrata su se otvorila pod težinom njegova tijela i Lehmi Lou se stro-poštao na pod. Još jedan Kesserlingov plaćenik pokušao se probiti u slobodu, ali se vratio u salun i bacio oružje.

Naime, upravo u taj čas pojavili su se Lash Lenyard i Walter Kesserling ispred saluna, s uperenim revolverima.

Sve je začas bilo gotovo. Eskeveldt i Lehmi Lou ležali su na podu teško ranjeni, a ostali su se predali. Jediní ranjenik na strani „Shamrocka“, moglo bi se tako reći, bijaše onaj nesretni pijanac što ga je Eskeveldt bacio preko sobe, ali i on nije bio teže povrijeđen, jer čim se osvijestio, zatražio je da mu donesu čašu viskija.

– Hajdemo, momci, moramo ranjene prevesti doktoru Kildeneu – reče Barry Nolan svojim ljudima. – Ostali će u zatvor, ali ondje vjerojatno neće dugo ostati jer svi znate na čijoj je strani zakon u našem gradu – doda, a zatim se obrati Lenyardu i Walteru Kesserlingu: – Eskeveldt je bio poražen još prije nego što je zapucao, a sada će osta-

ti bogalj bez jedne noge, možda i obje.

Barry Nolan othrama natrag za šank. Namigne Gledhillu koji se cijelo to vrijeme nije pomakao sa svog mjesta na desnom kraju šanka.

– Nisi, bogami, zaboravio kako se puca, Čelavko. Gadovi mogu biti sretni što smo im pucali u noge. A možda to i nije neka sreća? – doda, pa poviče iz svega glasa, tako da su ga svi mogli čuti: – Navali, narode! Kuća časti! Stari »Samrock« još stoji zahvaljujući svima vama.

– Je li to bilo djelo moga oca? – upita ga Walter Kesserling, gledajući Nolana ravno u oči.

Zbunjen barem jednom, Nolanu bi bilo najmilije da je mogao izbjeći odgovor, ali po mladićevu pogledu zaključio da Walter traži iskren odgovor.

– Bojim se da jest, sinko. Ali nisi ti za to ništa kriv – htjede ga utješiti.

Walter se smrkne, pa se obrati Lenyardu:

– To se više ne smije ponoviti, Lashe. Moramo to spriječiti.

– Točno, momče, samo za to treba vremena – složi se Lenyard.

– Noćas je moglo nastradati mnogo ljudi zbog hira mog oca – tiho reče Walter gledajući u pod.

I nastradat će ih još mnogo prije nego tom zlu stanemo na kraj – ozbiljnim će glasom Gledhill.

Došla su kola po ranjenike.

– Doktor će sigurno spasiti Eskeveldtu jednu nogu – napomene kočijaš kad su Eskeveldta i Leh-mia Loua prenijeli u kola.

– Onda ću ja morati odrezati svoju drugu nogu – reče Barry Nolan u šali.

Čim su kola s ranjenicima otklepetala niz ulicu, Walter Kesserlin požuri natrag u hotel da smiri se-

stru i Ginger Fersson i ispriča im što se dogodilo.

Dok su uz šank ispijali posljednje piće, a Nolan jadikovao zbog razmrskanog velikog zrcala i razbitih boca viskija, Gledhill reče Lenyardu:

– Slušaj, ako se više ne misliš vraćati na ranč »Bible K«, ja imam posla za tebe u konjušnici. Pomagat ćeš mi krotiti mustange. Težak posao, ali ću ti dobro platiti.

– Može. Držim te za riječ, Glede – pristao je Lenyard i u njegovu je smiješku bilo mnogo topline i zahvalnosti.

Hramajući na drvenoj nozi iza šanka, Berry Nolan reče mrzovoljnim glasom:

– Da sam znao koliko će mi štete učiniti prokleti kopilan, sasuo bih mu sačmu u trbuh!

VII

Šerif Hilbritten koračao je nerovno dolje-gore po daščanom podu svog ureda i žvakao korijen sladića. Čekao je Luthera Kesserlinga. Prestrašen svojim sve većim obujmom i sve većom težinom, Hilbritten se odrekao pića i jela kako bi smršavio, ali uzalud, jer ga je neprestance morila nezasitna glad, pa je, da je nekako zavarao, grickao korijen sladića.

Gradski zatvor, jednokatna brvnara blizu gradskog trga, bio je njegov dom već jedanaest godina i tko zna hoće li mu još dugo biti. Na katu su bile zatvorske ćelije, u prizemlju sa stražnje strane njegov stan, a s prednje ured.

Sinoćnji izgrednici iz »Samrocka« bili su zatvoreni u ćelijama na katu. Monk Mapes i Smiley Joss došli su već rano ujutro da ih odande odvedu. Ostali su malko iznenađeni kad je šerif odbio da ih pusti dok se za njih ne plati jamčevina. Mislili su da se Hilbritten još nije posve

otrijezniio ili ga muči mamurluk, jer se prvi put suprotstavio Kesserlingu.

— Koji ti je vrag, Hi? Jesi li se zasitio šerifovanja ili života? — upita ga Mapes, nabravši još jače smežurano lice, toliko je bio zbu-njen.

— U gradu nastaje promjena — odgovori im Hilbritten. — Nekada su Kesserlingovi plaćenici mogli srušiti pola grada, a da nitko od građana ne podigne ni prst da ih u tome spriječi. Zar niste čuli što se sinoć dogodilo?

Ne nazivaj taj ološ Kesserlingo-vim plaćenicima, Hi — prosvjedo-vao je Smiley dobroćudno.

— Luther ih plaća, a građani se okreću protiv njih, vas i Luthera — odvratila im Hilbritten.

Mapes se počeo iza klempavog uha i odvratila glasom nalik na cere-kanje:

— Ne očekuj to, Hi. Začas će se pokriti po glavi čim mi glavni stu-pimo u akciju.

— Neće svi, Monke.

— Misliš, neće Nolan i Gledhill? To su za nas sitne ribe.

— A Lash? — upita ih šerif i po-gladi se po debelom podbratku.

— On je moj prijatelj! — bezbrižno će Mapes.

Smiley je imao veoma ozbiljan iz-raz na licu, što je bilo vrlo neobično za njega.

— Misliš li da će se organizirati protiv nas?

— Strpi se, pa ćeš vidjeti, Smiley. To je sve što vam mogu reći — od-govori mu Hilbritten.

Otišli su da izvijeste svog gospo-dara i ostavili šerifa da se pripremi za vrlo neugodan razgovor s Luth-e-rom Kesserlingom.

Kad je Luther Kesserling stigao, Hilbritten je opazio da je bludniče-nje posljednjih dana ostavilo upad-ljiv žig na crtama njegova bahatog

i okrutnog lica. Udobno se smjestio u svoju najomiljeniju stolicu. Gric-kao je sladić.

Dok je Luther nastojao da ga za-plaši svojim strogim i mrkim po-gledom, šerif pomisli: »Evo čovjeka koji ne puši i ne pije, ali koga će prije vremena ubiti požuda za pute-nim užicima, naravno ako netko drugi to ne učini prije toga. Mnogi crkveni ljudi, što nedjeljom poju psalme u crkvi, uživa tako živjeti, kititi se javno svim mogućim vrli-nama, a istodobno se potajno valja-ju u glibu poroka.«

— Odmah pusti moje ljude — na-redi mu Kesserling.

— Platite prvo jamčevinu za njih, Lutheru!

— Jesi li ti poludio, čovječe? Za-što si ih zatvorio?

— Zbog izazivanja nereda i izgre-da. A Eskeveltda i Lemhia Loua, ostanu li živi, optužit ću za napad i pokušaj umorstva s predumišlja-jem.

Kesserling nije mogao sakriti ko-liko je zaprepašten i ljutit.

— Ti si lud! Zar tebi nije jasno da ti ja mogu uzeti tu zvijezdu, a i tvoj život, evo ovako! — pucne prstima ispred šerifova lica.

— Možda i možete, Lutheru, ali to neće zaustaviti promjene u ovom gradu i bolje bi vam bilo da se za njih pripravite — reče mu Hilbri-ten.

— Tko ih je potakao? Onaj muti-voda Lash?

— Ja ne znam. Možda. Ali ljudi znaju o vama — nastavi Hilbritten — više nego što vi i slutite. Znaju da ste platili Eskeveltdu da porazbija sve u Nolanovu salonu. Znaju za onu vašu najnoviju drolju iz Eagle Rocka. Znaju da ste dali ubiti Jima Ferssona kako biste mogli ugrabiti njegovo imanje i stoku. Znaju...

— Zaveži! — odbrusi mu Kesser-ling kroz stisnute zube. — Idi gore

i pusti moje momke, inače ću poslati natrag Mapesa i Smileya po njih, a i po tebe.

– Platite globu za njih i možete ih odvesti kamo hoćete, Lutheru. S troškovima za hranu, recimo, sedamdeset i pet dolara sve u svemu.

Kesserling izvadi lisnicu, izbroji novčanice i baci ih na stol.

– Udebljao se još više od njih! Više ionako nećeš dobivati plaću. Sada ih pusti! – reče žučljivo Luther Kesserling.

Ne pomaknuvši se s mjesta, Hilbritten poviče prema stubama svom pomoćniku na katu:

– Pusti ih, Monty. Globa je plaćena.

– Želim da odmah uhapsiš Nolana i Gledhilla – iznenada će Kesserling.

– Zar stoga što su branili svoje živote i imanje? Nema ništa od te šale.

– Ta šala traje već jedanaest godina, od dana kada sam te postavio za gradskog šerifa! To mi je zahvalnost! I još nešto, Hilbritten! Želim da Lasha protjeraš iz našeg kraja.

– Zašto?

– Ne treba meni nikakvih zakonskih razloga, budalo!

On huška svoju djecu protiv mene. Što ćeš poduzeti?

– Ja ništa, Lutheru, dok se Lash ne očeše o zakon – odvrati mu mirno Hilbritten.

Kesserling ga pogleda s visoka okrutnim očima kao u ptice grabljivice.

– Premda ti se mozak usalio, pa teško shvaćaš što ti govorim, nemoj poslije reći da te nisam opomenuo na vrijeme, Hilberte, jer to što činiš, ravno je samoubojstvu.

– Baš vam hvala. Vrlo ste veliku dužni.

– Od volje ti, radi što hoćeš. Uostalom što je meni da se brinem za

tvoju glavu, ako tebi nije stalo do nje. Vidjet ćeš ti kamo ćete odvesti ta zvijezda. Misliš li valjda da će te štiti od metaka, glupane?

Hilbritten ustane polagano i s mukom iskobelja iz stolice svoje golemo tijelo.

– Sada je dosta, gospodine Lutheru. Bolje vam je da odete. Dosta ste me izvrijedali. I ne šalžite više svoje pomoćnike k meni!

– Nešto si mi hrabar, šerife. Znaš da ja ne nosim revolver.

– Možda bi vam bilo bolje da ga počnete nositi.

– Odakle ti sva ta hrabrost odjednom, da mi je znati?

– Ugledao sam se u Nolana i Gledhilla, u Lasha, u čestite građane – odgovori mu Hilbritten, pa nastavi: – Nekada je i u meni kucalo junačko srce, u mojim mladim godinama. Možda mi se vratilo, Lutheru.

– Nadam se da će ti dobro doći – zlobno će Luther Kesserling, posprdno se smiješeći.

– A kako se mislite osloboditi Lasha? – upita ga Hilbritten.

– Poslat ću ridokosog Thornberya da ga sredi, i to bez revolvera.

– Čuo sam da su Thornberry i Lash dobri prijatelji – podsjeti ga šerif.

– Ja plaćam Thornberya i ja sam mu najveći prijatelj. K tome, on uživa u tučnjavi šakama, a nije mu važno s kim. Neće biti mrtvih, šerife, osim ako ga ridokosi Thornberry nehotice na smlavi.

– Dvojim da će mu to poći za rukom.

– Vidjet ćeš, budeš li tada još živ. I mnogo štošta drugo. Zbogom, gospodine Tusti – zajedljivo reče Luther Kesserling.

Okrene se i izađe, visok i uspravan u besprijeorno skrojenom odijelu od skupog sukna. Njegova samopouzdanost nije bila nimalo

uzdrmana tim neugodnim razgovorom sa šerifom Hilbrittenom.

Hilbritten se ponovo zavalj u stolicu. Uzdahne i reče sam sebi:

– Uspic sam. Nisam popustio. Možda neću dugo poživjeti, ali ostatak života osjećat ću se barem kao čovjek.

VIII

Lash Lenyard, pošto je ustao dosta kasno drugog dana svog boravka u hotelu »Union«, pojeo je doručak koji mu je u sobu donijela Ginger Fersson, obrijao se i obukao bez žurbe. Uživao je u dokolici. Vani je sjalo blago jesenje sunce i puhao sjeverac koji je zveckao oknima, te dizao prašinu na ulici. Sjeo je uz osunčani prozor i uzeo prelistavati novine. Kad su mu se oči umorile od tiskanih slova, misli su mu se vratile u Elkhorn i zaokupile ga nedavnim događajima.

Marlena i Walter vratili su se kući preko rijeke u očevu palaču. Šerif Hilbritten pokazao je napokon zube Lutheru Kesserlingu. Dr. Kildene odrezao je nogu Eskeveldtu i trudio se da mu nekako spasi drugu.

Ljudi su po gradu pričali da Luther Kesserling hoće da Monk Mapes i Smiley Joss ubiju ili otjeraju Lasha Lenyarda iz doline Carikaree, ali da se oni nećaju da to učine. Međutim, Cass Carmody jedva će dočekati da ga ustrijeli čim se vrati iz gonidbe.

Ni Marlena mu nikako nije izlazila iz glave. Nije znao je li to ljubav ili samo prolazna strast. Njegov je položaj bio takav da je nije mogao zaprositi, a djevojka poput nje zacijelo ne bi pristala ni na što drugo osim na brak. Žudio je za njom usplamtjelom strašću, ali je nije htio zavesti i ostaviti kad je se zasiti te joj tako upropasti život. Znao je, također, da se Ginger Fersson vrti

oko njega. Djevojka mu se svidjela, ali s njom nije imao nikakvih ozbiljnih namjera. Ona i Walter bili su pristao mladi par i nadao se da će se među njima roditi ljubav.

Čuo je kucanje na vratima. Ušla je Ginger Fersson nesigurnim koracima. Ustane i ponudi joj da sjedne, ali mu Ginger reče da je u velikoj žurbi. Strah joj se zrcalio u prekrasnim zelenim očima.

– Traži te Thornberry – reče mu.

– Koga vruga hoće?

– Kažu da ga šalje Luther Kesserling.

– Ali Thornberry nije brz kao ja u potezanju revolvera.

– Nenaoružan je.

– A tako, dakle! Luther je doista stari lukavi lisac.

– Što ćeš sada, Lashe? – brižno ga upita Ginger.

Lenyard se malko zamisli, pa joj reče, pošto je uzeo opasač s klinčаницe:

– Ne želim se s njime tući. Pokušat ću ga zadržati.

– Ne smiješ ga ustrijeliti ako nema oružja – opomene ga sva ustreptala Ginger.

– Odalamit ću ga drškom revolvera po glavi, ako baš budem morao.

– Slomit će ti šiju, ako se s njim potučeš.

– Valjda neće, Ginger. Ne lome se šije samo tako.

– Ako te ne ubije, ostat ćeš bogalj. Vidjela sam kad je nekom mlađicu prebio kralješnicu. Zašto ne pobjegneš na stražnja vrata?

– Muškarac to ne smije činiti, iako bih ga rado pobjegao – priznao je iskreno Lenyard. – Jer, počneš li u ovoj zemlji jednom bježati, nikada više nećeš stati.

– Ali nema smisla da se s njim tučeš – prosvjedovala je Ginger iz očaja.

– Možda i ima – odgovori joj Lenyard.

Izašli su iz sobe, a Ginger je hodala hodnikom ispred njega kao da ga želi zaštititi. Lenyard ju je primio oko struka i pomaknuo ustranu. Pod prstima je osjetio jedru punoću njezinih oblina. Željela je da je poljubi, a on joj je utisnuo lagan cjelov u obraz i okrenuo se. Ginger potrči za njim. Gledala ga je dok je silazio stubama. Njezine punačke grudi dizale su se i spuštale dok je uzbuđeno disala.

Dok je silazio stubama s noge na nogu, Lenyard je naoko djelovao mirno i staloženo, ali je zapravo bio vrlo uznemiren. Čim se spustio niz stube, skrenuo je u predvorje hotela, a Thornberry je istupio iz dnevnog boravka za žene iza njega.

– Imam te na nišanu, Lashe. Pazi što radiš – opomene ga ridokosi Thornberry.

– Mislio sam da nisi naoružan, Thoruberry.

– Posudio sam revolver. Baci opasač, momče!

– Što ako potegnem? – upita ga Lenyard da dobije na vremenu.

– Morat ću te napuniti mecima.

– Što ti to treba, Thornberry?

– To mi je posao. Ja još radim za Luthera Kesserlinga – razložno će Thornberry.

– I ti voliš svoj posao, je li?

– Svakako. Ja se volim tući. Žao mi je što moram baš tebe promiješiti kroz ruke, ali što mogu.

– Za koje dobro, Thornberry?

– Dogovorimo se, momče. Onaj tko izgubi, otići će iz doline Carikaree za sve vijeke vjekova, naravno ako se još bude mogao kretati. Sada baci opasač.

– Čekaj malo. Ti sam ovdje određuješ pravila?

– Zašto ne? – nacereka se Thornberry. – Ja imam revolver u ruci.

– Zašto Kesserling želi da se izgubim odavde?

– Nije mi rekao, Lashe. Rekao mi je samo da te otjeram.

– Ako te pobijedim, ti ćeš otići?

– Hoću, časna riječ! Baci već jednom taj opasač – ponovi nestrpljivo Thornberry.

– Računao sam da ćemo se obračunati revolverima.

– Prevario si se u računici, momče! Obračunat ćemo se šakama. Prestani pričati i baci opasač da mogu početi tučnjavu – reče Thornberry kome je taj razgovor očito već išao na živce.

– Ne ovdje! Ne ovdje unutra! – poviče uspaničeno vlasnik hotela Wilmoth, mašući rukama po zraku.

Znatizeljnici s ulice nagrnuli su u hotel da vide veliku tučnjavu. Šerif Hilbritten, došao je s njima čim je u gradu pukao glas da će se u hotelu »Union« Thornberry tući s Lenyardom.

– Rastavite ih! Zaustavite ih! – preklinjao je vlasnik hotela šerifa Hilbrittena.

– Tko bi se usudio da ih rastavi, da mi je znati? – promrmlja šerif, a svi oko njega glasno se nasmijaše.

– Ja nikada ne predajem svoj revolver, Thornberry. Morat ćeš mi ga oduzeti – reče Lenyard, još uvijek stojeći nepomično ledima okrenut ridokosom divu.

– Budi miran! – naredi mu Thornberry dok je prebacivao revolver iz desne u lijevu ruku. – Ne bih želio da ti moram prosvirati glavu prije početka tučnjave kojoj se toliko radujem.

Kada je Thornberry dohvatio Lashov kolt o njegovom desnom boku, Lash pritisne ispruženu Thornberryevu ruku nadlakticom uz tijelo, kao kliještima, te ga trgne svom snagom naprijed. Obojica su pali i stali se valjati po podu. Od njihova pada zazveckala su stakla na pro-

zorima. Ali je Thornberry imao dva revolvera i čim je oslobodio ruku, bacio ih je oba što dalje od sebe. Revolveri su kliznuli po ulaštenom podu u najdalji kut predvorja.

Čim su ustali s poda, Thornberry se veselo nasmije. Lash mu reče: – Pričekaj dok skinem opasač.

Držeći otkopčani opasač u ruci, Lenyard učini kretnju kao da će ga baciti ustranu, ali umjesto toga ošine njime Thornberrya preko lica. Thornberry posrne unatrag, trenutačno zaslijepljen. Lenyard ga udari lijevom rukom u vilicu, a desnu mu zabije u želudac. Svako drugi sklokao bi se u nesvijest od tih udaraca, ali se Thornberry samo zanjihao, crven u licu kao rajčica. Udarci su ga samo malko smutili, no Lenyard je uspio završiti s uspjehom prvi krug tučnjave.

Zatim su poskakivali jedan oko drugoga stisnutih šaka, čekajući pogodnu zgradu za udarac. Lenyard prvi zamahne, no promaši rodokosu glavu, a Thornberry skupi svu snagu diva od sto i dvadeset kilograma u razornu šaku, te njome udari Lenyarda po uhu. Zazvučalo je kao udarac kolcem, a zaboljelo je još jače. Lenyard je pao pod pult recepcije. Učinilo mu se kao da je izgubio tlo pod nogama i kao da će mu otpasti glava. Pred očima su mu zakolutale iskrice. Drveni pult pukao je uz prasak raskoljena drva i nadvio se dopola nad Lenyardovo rame.

Thornberry ga je mogao u tom času dotući, ali je pričekao da se Lenyard digne, a zatim ponovo na njega nasrne. No Lash ga spremno dočeka i stade ga udarati rafalom brzih i točnih udaraca objema šakama, što je Thornberrya iznenadilo i uzdrimalo. Izgubio je ravnotežu. Stao je uzmicati. Stolovi i stolice prevrtali su se i lomili dok ga Lenyard nije priklješčio uza zid. Krv

je oblila Thornberrya po licu, a gledaoci su se čudili odakle Lenyardu tolika snaga.

Iako ošamućen od udaraca, Thornberry se upre o zid, podigne nogu i zabije čizmu Lenyardu u trbuh. Svinuvši se od užasne boli, Lenyard se izloži Thornberryu za otvoren udarac koji Lenyarda svali na pod. Iako u polusvijesti, kada je Thornberry pojurio da ga zgazi čizmama, Lenyard uspije da se nekako izvrne na leđa i objema petama odbije ridokosog napadača od sebe. Posrćući, Thornberry se spotakne o slomljenu stolicu i bubne svom težinom na leđa, a Lenyard je ponovo spasio glavu.

Još dok je Thornberry ustajao sa zemlje, Lenyard ga udari desnicom po vratu. Odbacio je Thornberrya u luku unatrag kroz otvorena vrata hotelskog predvorja do praznog šanka. Lenyard skoči za njim u nadi da će ga vidjeti ispružena na podu, u nesvijestici, ali je ridokosi začas opet bio na nogama, spreman za nastavak tučnjave. Kada su se ponovo stali udarati šakama, Lenyardu su se prsa nadimala poput mješine, a srce udaralo kao da će prsnuti, pa se upitao koliko će Thornberry još moći izdržati.

Znatizeljnici su nagrnuli za njima da vide završnicu borbe. Obojica su bili obliveni znojem i sukrvicom, u rasparanim košuljama koje su na njima visjele u krpama. Po svemu sudeći, tučnjava se primicala kraju.

Thornberry zamahne šakom uprazno, jer mu se Lenyard vješto izmaknuo. Thornberry je, ponesen udarcem, izgubio ravnotežu, a Lenyard je to iskoristio, pa stao ridokosog protivnika mlatiti šakama slijeva i zdesna po glavi. Udarci su Thornberrya oborili pod šank. Šank se prevrnuo pod njegovom težinom. Zrcalo je prsnulo. Čaše i boce pada-

le su s police i lomile se u zveketu po podu.

Thornberry se iskobeljao ispod prevrnutog šanka, sagnuo glavu i kao bik pomahnitalo jurnuo na Lenyarda. Lenyard se brže-bolje odmakne ustranu i raspali Thornberryja šakom iza uha. Stol se slomio kad se Thornberry na njega izvalio. Poslije takva udarca nitko se više ne bi osvojio na noge, ali se Thornberry otkotrljao sa slomljenog stola i ponovo ustao. Hvatao je zrak otvorenim ustima i ogledavao se za svojim protivnikom očima optočenim modricama.

Lenyard zatrese glavom kao da bistri vid prije nego što će zakoraknuti da udari ridokosog diva po zubima. Krv je potekla, ridokosa se glava zabacila, a Thornberryeva široka ramena udariše u drven zid da se sva kuća zatresla. Thornberry se malko trgnuo, učinio nesiguran korak naprijed i pao na pod koliko je dug i širok, te ostao ležati između polomljena posoblja i rasprskih krhotina stakla. Zadivljeni gledaoci ostali su bez daha kao da ne vjeruju vlastitim očima. Dogodilo se nešto što nitko u cijeloj dolini Carikaree nije mogao zamisliti da će se ikada dogoditi: jedan čovjek pobijedio je ridokosog Thornberryja u tučnjavi golim šakama.

Lenyard je trenutak nijemo buljio u izmrcvarenog ridokosog diva, njišući se i klekajući na nesigurnim nogama, brišući znoj i krv s raspucalih usana i posjekotina na licu. Pošao je umornim koracima prema Hilbritenu i ostalima koji su mu se odmah ugnuli da može proći.

— Pobrini se za Thornberryja! I pazi da održi zadanu riječ — promuća drhtavim glasom Hilbritenu.

Ginger Fersson istrči u predvorje i povede Lenyarda u kuhinju gdje mu ispere rane na licu, glavi i otečenim rukama. Unatoč hladnoj vo-

di koja ga je osvježila, Lenyardu je trebalo još pola sata prije nego što se dovoljno oporavio i mogao ustati sa stolice u kuhinji i poći na kat u svoju sobu.

IX

Elkhorn je bio miran i tih poslije odlaska ridokosog Thornberryja. Pričekao je na ranču »Bible K« dok se Hilleboe vratio iz gonidbe sa sjevera, pa pošto mu je predao upravu nad rančom, odjahao je iz doline Carikaree. Održao je riječ koju je bio dao Lenyardu, iako ga je Luther Kesserling pokušao nagovoriti da ostane.

Kesserling je dobio račun za štetu počinjenu u hotelu »Union«, ali Wilmothu nije isplatio ni dolara. Monk Mapes vratio se na mjesto poslovođe u veliku Kesserlingovu trgovačku kuću kao da se ništa nije dogodilo. Smiley Joss mrzovoljno se rogušio u plesnjaku »Redwing«, čekajući nestrpljivo dan kada će osvetiti svog prijatelja Thornberryja.

Lenyard je otišao krotiti konje za Gledhilla, što baš nije bio lagan i ugodan posao za čovjeka njegovih godina, ali je znao da je Gledhillu potreban novac koji će dobiti za konje kad ih proda. Lenyard i Gledhill postali su vrlo dobri prijatelji. Vrijedna i radišna Gledhillova žena vrlo je cijenila Lenyarda, a za Gledhillove sinove bio je pravi junak koji može ukrotiti i najdivljijeg mustanga.

Listopad se polako primicao kraju. Jesenje guste kiše natapale su dolinu Carikarre, a prvi snjegovi zabijeljeli su vrhunce brda. Dani su postajali kraći, sunce blijedjelo i slabilo. Ljudi su oblačili topliju odjeću da se zaštite od studenog vjetrova s planina, a Lenyarda je spopala čežnja za toplijim krajevima na jugozapadu.

Stanovao je i hranio se u hotelu, te se svakog dana družio s Ginger Fersson. Djevojka je očito bila u njega zaljubljena, što je godilo njegovoj muškoj taštini. Bila je mlada i lijepa, nudila mu se, dok mu se Marlena uopće nije javljala.

Hilbritten je redovito svaki dan predvečer navratio u konjušnicu, a zatim bi Gledhill, Lenyard i šerif otišli na čašicu pića i razgovora prije večere u salun »Shamrock« kod Nolana. Postali su, tako reći, nerazdvojna četvorka.

– Luther će se, bogami, načekati dok se vrati Carmody. Vjerojatno banči u nekom kupleraju u Eagle Rocku ili Blackfootu. Morat će stoga pustiti samog Smileya Jossa da se s tobom obračuna, a Smiley to jedva čeka otkako si mu pretukao i otjerao prijatelja Thornberrya – reče Hilbritten Lenyardu.

– Monk Mapes je danas otišao gore u rudarsko naselje da pokupi novac – javi se Nolan – a Monk je dosad držao Smileya na uzdi. Smiley bi mogao da te napadne već noćas, Lashe.

– Jednog dana mora – reče Lenyard rastežući riječi po južnjački.

– E, onda dobro motri na njegovu lijevu ruku – posavjetovao ga Gledhill. – On se obično služi desnom, ali uvijek se hvali da brže poteže lijevom. Čuva je za posebne zgode.

– Hvala ti, Glede, što si me upozorio – reče Lenyard, pa upita iznenada Hilbrittena: – Reci ti meni, Hi, jesu li Monk Mapes i Cass Carmody došli ovamo zajedno s Lutherom Kesserlingom?

– Tako nekako, čini mi se. Joss i Thornberry došli su mnogo kasnije, koliko se sjećam – odgovori mu Hilbritten.

– A jesu li ikada čuo za revolveraše koji se zovu Whitey Carr i Bat? – zainteresirao je Lenyarda.

– Nikada nisam čuo za njih, Lashe, ali propitat ću se – odgovori mu Hilbritten.

– Znači li što za tebe ime John Castle?

– Ne – kratko će šerif.

– Onda se propitaj usput i za njega – zamoli ga Lenyard.

Nisu više imali što reći Nolanu, pa su otišli na večeru, Gledhill kući ženi i djeci, šerif u svoj stan, a Lenyard u hotel, radujući se večeri i susretu s Ginger Fersson.

Lenyardu je bilo krivo što nije imao načina da se nekako sastane s Marlenom, ali u okolnostima u kojima se nalazio mislio je da bi bio red da se ona njemu prva javi. Nije on mogao jednostavno ušetati u Kesserlingovu kuću kad ga je njezin otac tako reći osudio na smrt. S druge strane, nije bio siguran koliko će još moći odolijevati čarima Ginger Fersson. Ako je on ne uzme, uzet će je netko drugi njemu ispred nosa, a on je, čini se, onaj koga ona najviše želi, barem u ovom trenutku. Takve se povoljne prilike ne ukazuju muškarcima svaki dan, osim možda ljepotanima i zavodnicima kakav je Cass Carmody.

Ginger Fersson zaljubila se doista do ušiju u Lenyarda. Doduše, Lenyard nije bio lijep kao Cass Carmody, ali je u njemu bilo nešto plemenitije od ljepote. Neki su ljudi govorili da je odveć nalik na Indijanca, ali djevojci poput Ginger to nije smetalo. Njoj je Walter Kesserling bio drag, no on je za nju bio samo neiskusni mladac u usporedbi s Lashom.

Nešto kasnije poslije večere Ginger i Lash pošli su u šetnju prema rijeci Carikaree. Došli su na most i naslonili se na ogradu. Gledali su kako se voda pjenuša obasjana srebrnkastom mjesecinom i slušali kako romori hladnim svilenkastim zuborom. Na suprotnoj obali uzdi-

zala se crna sjena velike Kesserlingove kuće i Lenyard se pitao što u tom času rade Marlena i Walter u tom golemom kamenom zdanju.

– Mislio sam da će Walter doći da te vidi – prvi prozbori Lenyard.

– I ja sam se nadala. Osim toga, mislila sam da će Marlena doći k tebi. Zacijelo ih otac drži zaključane u kući – tiho mu odgovori Ginger.

– Nemaju baš mnogo od života, zar ne?

– Nikada se ne bih s njima miješala, premda sam ja samo siromašna konobarica i nemam što očekivati od života – promrmlja Ginger.

– Još si mlada. Ima još vremena. Lijepa djevojka kao ti zacijelo ima pred sobom i lijepu budućnost.

– Htjela bih uživati u životu – reče Ginger i uzdahne.

– Zar nisi uživala s Cassom? – upita je Lenyard namjerno.

Djevojku su te riječi toliko pogodile da mu je prilijepila pljusk. Lenyard je ščepa za ruku, smijući se potihlo.

– Oprosti, Ginger, htio sam samo vidjeti kako od jarosti plamte tvoje zelene oči.

– Lashe, čekala sam te cijeli život, ali ti...

Lenyarda zapljusnuše nježni osjećaji. Zagrlio ju je, a ona se privila uz njega pružajući mu svoje sočne usne.

Pustivši je na tren, kako bi uhvatio zraka, Lenyard odjednom začuje teške korake u čizmama koji su dolazili iz grada prema mostu. Ostavi Ginger uz ogradu i istupi na sredinu mosta. Prodornim pogledom zabulji se u sjenu čovjeka koji im se približavao sporim koracima. Odmah je prepoznao u njemu Smileya Jossa i srce mu počne ubrzano lupati.

– Žao mi je što sam prekinuo vašu ljubavnu idilu, ali ti se, Lashe, zabavljaš s Cassovom djevojkom – reče mu Joss tobože u šali.

– Zar su u ovom kraju sve djevojke Cassove?

Joss se veselo nacereka.

– Uglavnom, ali i ja moram izravnavati neke račune s tobom, Lashe.

Joss je stao na početku mosta, pogrbljen i zlokoban u crnom odijelu, smijuljeći se. Desni je lakat držao malko izbačen i prste ispružene, ali Lenyard nije zaboravio što mu je rekao Gledhill.

– Jesi li rekao sve što si naumio? – upita ga Lenyard.

– Nisi ti loš čovjek, samo si zagrizao prevelik zalogaj u ovom kraju, pa će te ugušiti.

– Trebalo je da Luther pošalje još nekoliko svojih plaćenika, a ne samo tebe, kako bi bio siguran da će me taj zalogaj doista usmrтити.

– Gospodar zna da meni nije potrebna pomoć. Pa da onda zapuca mo? – upita i pride nekoliko koraka, isturivši još jače desni lakat.

– Izvoli – kratko mu odgovori Lenyard.

Smileyeva lijeva ruka poskoči za revolverom, ali je Lenyardova desnica bila za tren brža. Lashov je kolt zapucao prvi i zrno je pogodilo Jossa još prije nego što je opalio. Njegovo se zrno zarilo u daske na mostu. Zateturao je i uhvatio se za ogradu mosta. Smiješak na njegovu licu zgrčio se u grimasu straha. Stenjujući i dahćući, okrene se od ograde i s mukom podigne ruku u kojoj je držao revolver, ali ga Lenyard ustrijeli ravno u srce. Udar zona zabaci Jossa unatrag i on se izvali preko ograde mosta, ispalivši svoj posljednji metak u mjesec. Čuo se glasan pljusak kada je pao u rijeku. Voda se zapjenila na mjeseci-ni, a brzaci odnijеше Smileya Jossa,

mrtva ili na samrti, nizvodno u mrklju noć.

Lenyard pride djevojci, stavi joj ruku na uzdrhtalo rame i nježno joj šapne u uho:

– Oprosti, Ginger.

– Sve je dobro, glavno da ti nisi nastradao – jedva izusti uplašena Ginger.

– Dolazi neka kočija iz grada – reče Lenyard pošto je čuo topot kopita i štropot kotača. – Sklonimo se u mrak na kraju mosta.

– To je Kesserlingova kočija!

Međutim, kad su stigli do kraja mosta, kočija ih je sustigla. – Ej, Lashe, Ginger! Čekajte! Kamo ćete? – čuli su Walterov glas kako ih zove.

Stari kočijaš zaustavi konje po kraj njih i Walter otvori vrata na kočiji.

– Penjite se! – pozove ih Walter.

– Svuda smo vas tražili. Zašto si maloprije pucao, Lashe?

– Smiley Joss – kratko će Lenyard dok se penjao u kočiju iza Ginger.

– Što je s njim?

– Otplovio je niz rijeku, Waltera.

Walter tiho zazviždi, pa se nagne kroz prozor i dovikne starom kočijašu:

– Ne idemo još kući, Justine. Voziti cestom niz obalu. Tako, znači? Ustrijelio si Smileya Jossa.

– Jedan manje – reče Walter pošto se upravo zavalio na meke jastuke na sjedalu.

– A sirota Ginger je morala to gledati – doda Marlenu koja se trudila da smiri još uznemirenu djevojku.

– Thornberry je otišao, ali Carmondy se uskoro vraća i sada će se Monk Mapes zacijelo uključiti u hajku na tebe. Najbolje bi nam bilo da odemo odavde, Lashe – predloži Walter.

– Ja ne mogu i ne smijem. Mo-

ram završiti što sam započeo – odgovori mu Lenyard.

– Je ne vidim nikakve svrhe u cijelom tom ratovanju. Zar su svi muškarci ovdje poludjeli ili je ušao vrag u njih? – upita Marlenu ogorčenim glasom.

– A što bi ti učinila, Marlenu, da te netko napadne? – upita je Lenyard pomalo uvrijeđeno.

– Ne krivim ja tebe. Lashe. Ja samo ne znam čemu to ubijanje – opravdavala se Marlenu.

– Ali zaboga, Marlenu, pa ti znaš tko stoji iza toga, zar ne? – upita je Ginger ispod glasa.

– Naš otac, pretpostavljam. Ali i to ništa ne objašnjava – odgovori joj Marlenu.

– Možda će ti biti jasno kad sve ovo završi – ljubaznijim joj glasom reče Lenyard.

– Hoće li itko dotad ostati živ? – zavapi očajno Marlenu dok se kočija kotrljala uz mjesecinom obasjanu rijeku.

Walter je naredio Justinu da stane na stijeni iznad rijeke, pa je poveo Ginger u šetnju među sjenovita stabla i živicu. Suho lišće šušalo je pod njihovim nogama.

– Bilo mi je ružno bez tebe, Ginger – reče joj Walter. – Nisam smio iz kuće. Otac mi je zabranio. – Ali odsad sve će biti drugačije.

Pokušao ju je privući k sebi, ali se Ginger ukrotila.

– Razumijem, još si uplašena. Proći će to.

– Nije riječ o tome, Waltere.

– Nego o čemu?

– Ja volim Lashu. Ti si mi drag, ali u njega sam se zaljubila – promuklim glasom saopći mu Ginger što osjeća u srcu.

Ništa se ugodnije nisu osjećali ni Marlenu ni Lenyard kad su ostali sami poslije dugo vremena. I oni su izašli iz kočije, ali su ostali uz ivicu stijene i Lash se pitao kamo je voda

odnijela tijelo Smileya Jossa. Carikaree je bila duboka, struja u njoj jaka poslije jesenjih kiša i prvog snijega u brdima.

Marlena se promijenila: ogrubjela je i uzoholila se otkako je otišla s ranča i više se nisu osjećali bliski kao nekada. Možda je nagoni slutila da su se on i Ginger zavoljeli.

— Bi li htio da se sastaneš s mojim ocem, Lashe? — upita ga iznenada.

— Da. Vrlo rado.

— Kod kuće je večeras, samo s poslugom. Ako hoćeš, odvest ću te k njemu. Možda se nekako nagodi-te, pa da već jednom prestane ovo besmisleno ubijanje.

Čudan privid nestvarnosti okruživao je Lenyarda kad je malo kasnije pružio ruku Marleni da joj pomogne sići iz kočije, a pogotovu dok je išao za njom prema velikom ulazu u kamenu kućerinu, osvjetljenom svjetiljkama sa svake strane. Iza njih Justin je okretao kočiju da se vrati u grad po Waltera koji je žlio otpratiti Ginger, kako bi bio siguran da je sretno stigla u hotel (Union).

Na povratku s vožnje uz obalu rijeke uglavnom su svi u kočiji šutjeli bui, i pred sebe i baveći se svaki svojim mislima koje, vidjelo se, nisu bile mnogo ružičaste. Čar koja ih je opajala za vrijeme njihova prvog večernjeg sastanka u hotelskom predvorju — nije tome bilo tako davno — ugasnula je zauvijek.

Lenyard nije bio čovjek koga je mogao zadiviti okoliš, ma koliko otmjen i raskošan bio, ali je bio uzbuđen zbog sastanka koji je smišljao i o kome je sanjao punih šesnaest godina. Odgovor koji je tražio na svoja pitanja gotovo cijeli svoj život možda zna čovjek koji živi unutar tih debelih zidova, ako se uspostavi da je Luther Kesserling

zapravo John Castle, u što Lash gotovo više nije sumnjao. Ako ga i nije zadivila, ipak ga se duboko dojmila raskošna ljepota unutrašnjosti zgrade koja je doista izgledala veličanstveno.

Marlena ga je povela u knjižnicu u kojoj je sjedio Luther Kesserling za velikim pisaćim stolom od mahagonija s hrpom računovodstvenih i poslovnih knjiga pred sobom, a Lenyard pomisli: »Taj neprestano samo broji novce. Živi samo zato da bi što više uvećao svoje bogatstvo i svoju moć. Što takav čovjek ima zapravo od života, osim mnogo novaca?«

— Oče, imaš posjetu. Došao je gospodin Lash — najavi ga Marlena.

Ako se Kesserling iznenadio, a zacijelo se morao iznenaditi, on je to dobro sakrio iza svoje ugladene otmjenosti.

— Uđite, gospodine Lashe — reče učtivo.

Ustao je, skinuo naočale i prišao mu oko stola. Ali mu nije pružio ruku, što je Lenyardu bilo drago, jer se nije želio rukovati s tim čovjekom.

Marlena promrmlja nekoliko riječi isprike i povuče se iz knjižnice, ostavljajući same dvojicu muškaraca. Lenyard sjedne u duboki naslonjač koji mu je Kesserling pokazao rukom. Luther sjedne u isto takav naslonjač, pa savršeno miran, zagleda se dugo i hladnokrvno u svog posjetioca. S podjednakom prodornom spokojnošću i Lenyard je, ne trepnuvši gledao Kesserlinga u oči, dok napokon Kesserling prvi ne skrene pogled ustranu.

— Zašto ste došli k meni, Lashe? — upita ga domaćin.

— Želio sam vas vidjeti. Marlena misli da bismo mogli da se nekako nagodimo i prestanemo gložiti.

— Doista, ona tako misli, a? Vi imate vrlo velik utjecaj na moju

kćerku i na moga sina. Utjecaj koji meni nije po volji. Zašto se tako tvrdoglavo borite protiv mene?

– Ja nisam započeo nikakvu borbu protiv vas. Vaši plaćenici nasrću na mene od prvog dana. Ja sam taj koji bi htio pitati za razlog?

– Zašto ne odete odavde? Širok je svijet.

– Jer živimo u slobodnoj zemlji. Tko ste vi da određujete ljudima gdje će živjeti?

– Huškate moju djecu protiv mene, Lashe. I neke moje najstarije službenike potičete na neposluh. Dakako, ja to ne mogu dopustiti.

– Ima još jedan razlog – reče Lenyard, odlučivši da pokuša zaigrati na sve ili ništa. – Vi ste bili na planini Owyhees 1862. godine, zar ne?

Kesserlingu se izraz lica nije promijenio ni za milimetar.

– Možda sam i bio. Kakve to ima veze?

– Nikakve, možda.

Lenyard je bio spreman da prestane postavljati Kesserlingu takva pitanja kako se ne bi odveć izložio njegovim pretpostavkama i sumnjama, a time ništa postigao. Ili je taj čovjek bio nevin i nije poznavao njegova oca, a kamoli ga ubio, ili je bio jedan od najboljih prepredenjaka na svijetu.

– Recite mi, vi večeras niste sreli Smileya Jossa? – upita ga Kesserling spretno promijenivši predmet razgovora.

– Sreli smo se.

– I što se dogodilo?

– Smiley je otišao zauvijek... za Thornberryem – reče Lenyard, rastеžući lijeno riječi.

– Nije vrag da ste ga otjerali iz moje doline, čovječe?

– Pa ovdje ga više nema.

Kesserling je bio malko zbunjen i uznemiren tim odgovorom, pa

upita Lenyarda poslije kraće šutnje:

– Znači, ubili ste ga?

– Ako nađu njegovo tijelo, ljudi će vjerojatno pomisliti da sam ga ja ubio.

– Vi ste negdje sakrili njegovo tijelo?

– Zaboga, što je vama, čovječe? Ja nikad ne bih prljao ruke s nečim takvim – reče s gađenjem Lenyard.

– E pa, vi ćete to skupo platiti čim se vrati Cass Carmody. Ili čim Monk Mapes spozna koliku vi opasnost predstavljate za nas – zagrozi mu se Kasserling.

– Recite mi, molim vas, kakav je to osjećaj kad čovjek ima vlast nad životima i smrti drugih ljudi. Je li vas to ispunjava veličinom i moći? – blagim ga glasom, ali s pakosnom namjerom, upita Lenyard.

– Ja se svojom moći koristim samo protiv zla i sebi nipošto ne umišljam da sam svemoguć. Dapače, ja sam bogobožazan čovjek, ako niste znali, gospodine moj. Baš ja sam donio vjeru u Elkhorn. Podigao sam ovaj grad iz ničega i ne mogu dopustiti da neka protuha, koja dobro rukuje revolverom poput vas, upropasti sve što sam stvorio u ovoj dolini.

– Bila bi to doista velika šteta – složi se Lenyard s natruhom poruge u glasu.

– Idite sada, bolje vani je – reče Hesserling, a glas mu se u potpunosti poklopio s pogledom punim omalovažavanja kojim je ošinio Lenyarda. – Dosta dugo sam vas trpio u svojoj kući, ali i moje strpljenje ima granice. Da sam mladi, ne bih morao čekati da se vrate Carmody i Mapes da mi vas skinu s vrata.

– Žao mi je što niste, ali doista ne želim više zlorabiti vaše gostoprinstvo – reče iskreno Lenyard.

Kesserling ustane kada i Lenyard.

– Djelujete kao razuman i uljudan čovjek, Lashe. Zašto se ne urazumite i ne odjašete oдавде. Ovdje doista nemate što tražiti i sada je još samo pitanje dana kada ćete pod ledinu, ako ostanete.

– Možda ja ne volim da me gone umišljene veličine kao što ste vi – odvratu mu Lenyard.

– Tvrdoglavost, ako ne služi dobroj svrsi, jednaka je gluposti.

– Možda sam ja došao ovamo sa svrhom koja vama nije poznata – upozori ga Lenyard.

– O čemu vi to trabunjate, čovječe? Zar ne možete s istinom na sunce?

Lash ga je promatrao s pomnom pozornošću.

– Ako ste krivi, onda dobro znate zašto sam došao. Ako vam je savjest čista, onda se nemate čega bojati.

– Govorite u zagonetkama – reče Kesserling ogorčeno. – Nemam pojma o čemu blebećete. Ali poslušajte moj savjet i držite se što dalje od moje djece.

– Zar nećete i njih pitati što oni misle o tome?

– Ni govora! Lenyard se otužno nasmijuljio.

– Nikakvo čudo što vas mrze iz dna duše.

Kesserlingovo odbojno i hladnokrvno držanje odjednom se obruši kao da je otrovno koplje probilo njegov oklop i zabilo mu se u srce.

– Van! – izdere se promuklim glasom, crte njegova lica iznakazile se, obrazi mu priblijedili od srdžbe, a žile na čelu i vratu napele se i iskočile kao da će prsnuti. – Tornjajte se oдавде, boga vam vašega bezobraznog! I da vam noga nikada više nije zakročila preko mog pra-

ga! Tamo vani na vas vreba smrt! Nećete je morati dugo čekati!

– Nemojte se uzrujavati, molim vas. Evo odlazim iz ovih stopa – reče mu Lenyard, ali ipak zlobno dodao: – Pripazite na krvni tlak, gospodine Kesserling! Mogla bi vas pogoditi srčana kap.

Otišao je iz Kesserlingova bogataškog doma i perivoja. Spustio se niz obronak do rijeke, prešao most i pošao prema blještavim svjetiljkama u Elkhornu. Zapravo, ništa novo nije doznao od gospodara doline Carikaree. Još je u srcu nosio sumnju da se Luther Kesserling nekada služio imenom John Castle, ali bit će mu teško, ako ne i nemoguće, da ikada za to skupi dostatno neoborivih dokaza. Ili čak da o tome negdje izvuče najmanji podatak.

Ali je Lenyard bio više nego zadovoljan što je upoznao tog glasovitog muža i što se na svoje oči uvjerio da je Kesserling opak i poguban zločinac koga valja zbrisati s lica zemlje, bez obzira na to je li on ili nije John Castle koji je 1862. u Silver Cityu umorio svog ortaka i preoteo mu nalazište bogato zlatom.

Već u rano jutro idućeg dana cijeli je grad bruja o nenadanom i zagonetnom nestanku Smileya Jossa, a vijest se, dakako, napuhavala do nevjerovatnih razmjera. Revolverski pucnji na mostu prošle noći odjeknuli su preglasno kroz tihu noć, pa su sutradan ljudi u čamcima češljali dno rijeke ne bi li našli tijelo Smileya Jossa.

Mišljenja su se uglavnom poklapala da je Lash ili ustrijelio Jossa u revolveraškom dvoboju na mostu ili ga nasilu otjerao iz doline Carikaree kao i Thorberrya. Luther Kesserling je odmah pozvao k sebi šerifa Hilbritena i naredio mu da Lasha strpa u zatvor, ali mu je šerif odvratio da nema zakonskog prava

da ga zatvori sve dok se ne pronađe tijelo nestale osobe.

— Možeš ga ispitati što se dogodilo — drekne ljutito Kesserling.

— Već sam ga pitao, Lute — odgovori mu Hilbritten, pa nastavi: — On kaže da je Smiley otišao zauvijek, a vjerojatno je to i točno.

X

Nestanak i sudbina Smileya Josasa ostadoše vječnom tajnom za građane i brbljavce u Elkhornu. Cass Carmody još se nije bio vratio iz gonidbe s juga, a Monk Mapes iz rudarskog naselja u planinama na sjeveru, pa je Hilleboe i dalje sam upravljao rančom »Bible K«, odakle se nije micao. Neki nepoznati momci čuvali su red u plesnjaku »Redwing«. Marlenu i Walter bijahu više-manje zatočenici u očevoj kući, osim kad bi izlazili na vožnju kočijom u pratnji starog i dostojanstvenog kočijaša Justina.

Luther Kesserling postupao je sa svojim slugama i plaćenicima bahatije i drskije negoli ikada prije, pa su svi oko njega zaključili da u posljednje vrijeme živi pod pritiskom koji mu razara živce. Jezičavi zlobnici naklapali su po salunima, igračnicama i javnim kućama da su Lashu i Hilbrittenu, a najvjerojatnije i Nolanu i Gledhillu, dani odbrojani. Čim se Carmody i Mapes vrate, krv će poteći potocima, šaputali su i pakosno se cerekali kao da jedva čekaju da to vide.

U međuvremenu su Hilbritten i njegovi pomoćnici održavali red i mir u gradu, a Lenyard je spokojno krotio mustange u koralu iza Gledhillove konjušnice. U salunu »Shamrock« Nolan je imao pune ruke posla otkako je naprašio sačmom Elkeveldta i njegovo društvo. Luther Kesserling morao je platiti njihovo liječenje doktoru Kildeneu i

štetu vlasniku hotela »Union«, Wilmothu, poslije tučnjave Lenyarda s Thornberryem.

U studenom vrijeme se zadržalo poprilično blago, pa snijeg još nije zabijelio doline i pašnjake. Prijateljstvo između Ginger Fersson i Lenyarda bivalo je svaki dan sve iskrenije i preraslo je u dublji i sadržajni odnos, unatoč Lenyardovim pokušajima da djevojku od toga odvрати.

— Govorila si o budućnosti, Ginger, ali sa mnom ti nema neke spomena vrijedne budućnosti — upozorio ju je iskreno još jednom. — Ja ti mogu zaglaviti za tjedan dana, a izvučem li živu glavu, može mi u nju nešto puhnuti, pa odem odavde još prije nego što snijeg zamete prolaze, a ti ćeš doći na glas kao rado-dajka.

— Ostaje nam sadašnjost, Lashe — odgovori mu ona promišljeno. — I samo do nje mi je stalo. Provedem li je s tobom, to će biti više nego što većina žena ima od cijelog života. Ja to sada znam, Lashe, a znaš i ti. Zašto da se borimo protiv sudbine i sreće koju nam je namijenila.

— Ja sam već jednom nanio veliku bol jednoj ženi, ženi na koju me ti podsjećaš. Ne bih htio da se to ponovi — reče on kao da se ispričava.

— Meni možeš nanijeti bol, Lashe, samo ako ne uzmeš sreću koju ti nudim — reče mu otvoreno i pošteno. — Iz mene govori ljubav, Lashe, jedna od milijun ljubavi. Zar ne vidiš da meni ništa drugo nije važno? Zašto bi bilo tebi?

Na kraju je bilo očito da će Lenyard podlegnuti njezinim zavodničkim čarima i uzeti što mu ta mlada žena tako ustrajno i uporno nudi. Jedne kasne večeri, kad su već svi u hotelu otišli na spavanje, Ginger Fersson ušuljala se u njegovu sobu tihim koracima i s odlučnom

nakanom, a Lenyard je nije mogao otjerati čak da je i htio. Te će se noći oboje sjećati dok žive bez obzira na to što će im donijeti idući dani, mjeseci ili godine, a noći što su za njom slijedile bijahu za njih još čarobnije i nezaboravnije.

Kada ju je Lash jedne noći zaprosio da se za njega uda, Ginger mu je mudro odgovorila:

– Pričekat ćemo još neko vrijeme i onda odlučiti što ćemo učiniti, dragi. Ne bih željela da se čutiš vezan i sputan obvezama na bilo koji način. Nama ne treba vjenčanje zato da drugi ljudi ne bi mislili kako nas moraju osuđivati što živimo u grijehu. Kako nešto tako divno kao ljubav uopće može biti grijeh?

U tom njihovu odnosu Lenyardu se samo jedno nije sviđjelo. Ta mu je ljubavna veza odjednom učinila život odveć dragocjenim. Prvi put poslije djetinjstva doista je imao nešto za što mu se isplatilo živjeti, ali za nekoga kome je revolver i oružje i oruđe to može biti velika nepogodnost i smetnja, ravna smrtnoj osudi. Vidio je već mnogo revolveraša od zanata koji su omekšali i izgubili snagu pošto su se zaljubili. Izgubili su brzinu, čvrste živce, samopouzdanje, odvažnost, okretnost i izoštren nagon za samoodržanje koji je od presudne važnosti da bi revolveraš mogao ostati dugo živ. Kad Carmody i Mapes dođu, nije želio da se to i njemu dogodi. To bi bilo kobno koliko i zрно koje bi ga pogodilo.

Svi oko njih, osim Ginger i Lenyarda, opazili su promjenu na njima i znali su što se dogodilo. Sreća se zrcalila u Gingerinim zelenim očima i na ozarenu licu, a razvedrila je smrknutu ozbiljnost indijanskih crta Lenyardova lica s visokim jagodicama. Prijatelji nisu o tome razglabali i hinili su da ništa ne zapažaju, ali oni s dugačkim jezicima

oblajavali su ih, pa su paprene priče kružile gradom, dok napokon nisu dospjele i do Kesserlingove kuće na drugoj obali rijeke. Nema te tajne koja bi mogla dugo ostati nepoznata u malenu gradiću. Zapravo, ogovaranja su počela još prije nego što su Ginger i Lenyard legli zajedno u krevet, kako to već biva u takvim slučajevima. Ginger i Lenyard znali su da zavidnici na njima oštre jezike, ali to im se činilo nevažno poslije nekoliko dana, ma koliko ih je isprva smetalo.

Nisu mogli svima začepiti usta. Lenyard nije mogao ići naokolo po gradu i pozivati na dvoboj svakog lajavca s poganim jezikom. Pitao se kako su Marlena i Walter primili tu vijest, no nadao se u srcu da ih ipak nije previše povrijedila, a možda ih neće ni dirnuti. Kako bilo da bilo, jedno ostaje sigurno: dok je Luther Kesserling živ, Marlena i Walter neće imati svog života i bit će sužnji očeve volje.

Lenyard nije žalio što je izgubio Marlenu, jer je u Ginger Feresson našao sve što je želio i što mu je trebalo: sve žene na svijetu, što je bilo više nego što se nadao da će ikada posjedovati.

Pa ipak, gledajući na to očima čestitosti, bijaše svjestan nepostojanosti ljudske prirode, podložnosti ljudskog vladanja i međuljudskih odnosa životnim prilikama i nepriilikama. Određena obostrana privlačnost i druge okolnosti kao mogućnost sastajanja i blizina važne su pogodnosti da se dvoje što lakše sjedine u ljubavi. Da je kojim slučajem Marlena, umjesto Ginger, živjela s njim pod istim krovom dulje vremena, vjerojatno bi ona završila s njim u krevetu. Ili, da je Walter kojim slučajem stanovao u hotelu »Union«.

Jednog dana, pod vjetrovitim sivim nebom kasne jeseni s bljedim bljeskom popodnevnog sunca

iznad grada, Lash Lenyard krotio je mustanga sive dlake skoro već jedan sat.

– Zločeste je i podle čudi, ali bit će to još vjeran i dobar konj kad s njim završim – reče Lenyard Gledhillu za vrijeme odmora.

– Dobrano ti je već nabio stražnjicu i izmučio te. Bogami, imaš dobre živce i jake mišice – pohvali ga Gledhill.

– Nema smisla ukrotiti ih napola kad se to može učiniti kako treba s malo više dobre volje i vremena.

Te večeri, poslije obilnog i ukusnog jela, Gledhill baci značajan pogled preko stola na Lenyarda.

– Hajde već jednom. Cura te čeka. Već si mi dozlogrdio ovdje. Motaš mi se stalno po kući, kvariš mi djecu, udvaraš mi ženi i pojeđeš sve što imam u smočnici.

– Bogami, idem. Čini mi se da više nisam dobrodošao za ovim stolom – reče skrušeno Lenyard.

– Ti znaš da to nije istina – javi se Gledhillova žena koja je držala da je u svakoj šali pola istine – ali nepristojno je pustiti djevojku da te čeka. Ginger se već zacijelo razboljela od samoće. Požuri, pozdravi je i lijepo se zabavi, te, Lashe, ali nemoj zaboraviti da je sutra opet radni dan i da te čeka mjesto za ovim stolom.

– Ideš li i ti kamo večeras, Glede? – upita Lenyard.

– Ne, ne idem. A što to tebe briga, da mi je znati? – odvrati mu Gledhill.

Te se večeri održavala priredba s plesom u vatrogasnom domu i Ginger je svakako htjela poći na ples s Lashom, jer je za tu priliku kupila novu zelenu opravu. Natjeerala je i Lenyarda da kupi novo odijelo, pa je i on za takve prilike imao što obući, a Ginger je mislila da u njemu izgleda vrlo naočito,

osobito kad bi još obukao bijelu košulju s crnom tankom kravatom. Njezina zelena oprava isticala je zelenu boju njezinih očiju i jarko crvenilo njezine sjajne ride kose, pa su zajedno činili vrlo lijep i pristao par. Lash je bio visok i plećat, a Ginger dražesna i savršeno građena. On nije bio baš neki vrstan plesač, ali je Ginger bila rođena plesačica i toliko graciozna da je uz nju Lash također izgledao poprilično dobro na prostoru za ples.

Poslije prvog dijela priredbe Lashu je bilo dosta dipanja, pa su se vratili u hotel »Union«. Dok su se penjali stubama na trijem, čuli su kako netko sumanuto trči ulicom. Okrenuli su se i zastali. Ugledali su mladog Frankya Gledhilla. Zvao je Lasha. Pritrčao im je gotovo bez daha, razrogačenih očiju od straha.

– Otac je zaboravio lulu... u konjušnici – zadihano će dječak. – Otišao je u staju po nju prije jedan sat i više se nije vratio. Majka je premrla od straha da mu se nije što dogodilo. Hoćeš li doći da pogledaš?

– Vraćam se za koju minutu, Ginger – reče joj Lenyard te za grabi velikim koracima za Frankym koji je pred njim trčao.

Lenyard je te večeri, budući da je išao na ples, nosio revolver na remenu ispod pazuha. Izvadio ga je iz korica i zadjenuo za pas.

– Ti idi u kuću, Franky, i kaži majci da se ne brine. Ja ću se za sve pobrinuti. Otac ti je sigurno otišao preko u »Shamrok« do Nolana na koju čašicu – dovikne Lenyard dječaku.

Dječak je otrčao prećacem prema kući, a Lenyard je pošao niz drveni nogostup pod nadstrešnicom s mučnom zebnjom koja mu je ledila krv u žilama. Šerif Hilbri-

ten pozdravio ga je ispred saluna »Shamrock« i na Lenyardovo pitanje odgovorio da Gledhilla nije vidio cijele večeri.

— Onda pođi sa mnom, molim te, Hi — pozove ga Lenyard, pa su zajedno požurili prema konjušnici.

Noćna svjetiljka gorjela je iznad ulaza u konjušnicu, ali nikoga nisu vidjeli u njoj. Trebalo je da ih dočeka konjušar iz noćne smjene, ali kao da je u zemlju propao. U staji Lenyard nanjuši smrad dima od baruta pomiješan s vonjem konja i konjske balege, sijena i slame. Pošao je u sedlarnicu s lijeve strane ulaza i tamo ugledao Gledhilla — bio je ispružen na leđima na podu, u krvi, među razbacanim alatom i ormama. U desnoj je ruci držao revolver, a kratku je lulu stiskao u lijevoj šaci. Duboka rupa od metka crvenjela mu se u sredini široka čela.

— Mapes — reče Hilbritten čim ga je ugledao. — Tako ubija samo Monk Mapes, Lashe, kad mu se žuri. Ubija ih ravno među oči.

— Nije se usudio suočiti sa mnom, pa je svoj bijes iskalio na sirotom Gledu — reče Lenyard sporim i muklim glasom od tuge i užasa, srdžbe i mržnje. — Ustrijelio mi je prijatelja, učinio djecu siročićima, a ženu udovicom. E pa, sada je na meni red da upitam Mapesa za junačko zdravlje.

— Gled je bio najplemenitiji čovjek koga sam ikada upoznao. Ponekad toliko mrzim ovu prokletu zemlju da mi se gadi — reče Hilbritten uz prostačku kletvu.

— Monk je došao da mi se osveti za Smileya Jossa i kako me nije ovdje našao, ustrijelio je Gleda samo da meni napakosti. Platit će to oni meni krvavo, tako mi boga! — procijedi kroz zube Lenyard.

— Reci, hoćeš li ti obavijestiti Annie i djecu, Lashe?

— Ne, neću. Idi ti! Kaži im ti, Hi — odvrati mu Lenyard. — Ja bih htio ostati ovdje s Gledom još koji trenutak, a zatim idem potražiti Monka Mapesa.

— Taj je namjerno dojahao u grad da bi počinio ovu podlu gadost — reče Hilbritten. — Vjerojatno je odmah poslije toga odjahao natrag na ranč »Bible K«, ukoliko nije u kući preko rijeke, s Lutherom Kesserlingom. Ne smiješ se pojaviti sâm ni na jednom od tih mjesta, Lashe.

Poći ću za njim i u vatru ako treba — reče Lenyard polagano i tihim glasom, ali punim prijetnje.

— Zašto ne pričeš dok ne skupim oružanu potjeru? — upita ga šerif.

— Ne želim nikakvih oružanih potjera, Hi. Ovo je moja borba! Samo moja! — ponovi Lenyard.

— A što ako se i Carmody vratio?

— I njega ću ustrijeliti kao psa — odreže mu Lenyard. — Želim da ih obojicu smaknem. Napokon, radi toga sam i došao ovamo u Elkhorn — reče tiho Lenyard.

Hilbritten s pomnom pažnjom ponovo zapali ugaslu cigaru, pa reče:

— Čuj, primio sam danas pismo iz Boisea. U njemu je odgovor na jedno pitanje koje nas je mučilo. Za revolverašem po imenu Bat raspisana je u Boiseu tjeratica zbog nekoliko umorstava i pljački kilometrima uokrug.

— Je li to sve, Hi?

— I nije baš sve, Lashe. Oni vele da je Batovo pravo ime Muncrief Battell Mapes. Grdoba od čovjeka, vele, zao koliko i ružan.

Slutio sam to — tiho izusti Lenyard. — Sve se slaže, Hi. Mapes je ubio mog brata u Silver Cityu

prije šesnaest godina.

— Šesnaest godina! — zapanji se Hilbritten. — Zar ga tražiš sve te godine?

— Od vremena do vremena, Hi — promrmlja Lenyard. — I sada sam ga napokon našao. Idi i kaži Annie tužnu vijest, šerife.

XI

Mapesu se zameo trag. Cijele noći nije ga bilo nigdje u Elkhornu, pa je nakon ponoći Lenyard osedlao konja i pošao u obilazak grada i okolice. Upravo je jahao prema mostu kad ga je Walter zovnuo s privezišta ispred hotela. Walter se kleo da Mapes nije u njihovoj kući preko rijeke, a zatim je upitao Lenyarda nije li negdje slučajno vidio Marlenu. Otišla je, kazao je, na jahanje rano poslije podne, dakako unatoč očevoj zabrani, no još se nije vratila kući premda je već prošla ponoć. Walter se išuljao iz kuće da je nađe prije nego što otac opazi da je nema.

— Zašto tražiš Mapesa u ovo doba noći? — zanimalo je Waltera.

— Ubio je Gledhilla.

Walter na trenutak ostane osupnut.

— Ako ćeš na ranč — reče čim se sabrao — onda idem i ja s tobom.

— Ni govora, momče. Ne ideš ti nikamo sa mnom. Ja to moram sam obaviti — odreže mu Lenyard i okrene konja.

Odgalopirao je na sjever brzinom koja je doslovce gutala kilometre. Na nebu je sjao pun mjesec bjelasajući se na snježnim vrhuncima planina i plaveći dolinu mraznom srebrnkastom mjesečinom.

Sada kada je bio siguran da je Mapes doista revolveraš Bat, mo-

gao se okladiti o glavu da je Luther Kesserling zapravo John Castle, a Cass Carmody nitko drugi nego Whitey Carr. Sve se poklapalo. Ipak se u tom času Lenyard htio najprije obračunati s Monkom Mapesom.

Nekoliko kilometara izvan grada Lenyard skrene konja s kolske ceste i udari prečacem prema ranču »Bible K«. Prečac će mu skratiti put i vrijeme, a nije želio da slučajno nabasa na Kesserlingove plaćenike na cesti do ranča.

Nešto snijega bilo je napadalo u brdima i svjetlucaao se na granama jela i omorika. Kroz noćni bistar i svjež zrak odjednom mu oko zapne na treptavoj svjetlosti što se pribijala kroz šumarak. Lenyard se uvelike iznenadi kad opazi da svjetlost dolazi kroz rasparane zavjese na prozoru šumske kolibe uz proplanak s desne strane. Stisnuo je konja koljenima i okrenuo ga prema kolibi, a snijeg se trusio s grana dok su se provlačili ispod njih. Kad se primaknuo kolibi, zarzao je nečiji konj iz korala u dvorištu. Onako iz daljine učinilo mu se da nalikuje na Marleninu kobilu. Opazio je i tragove u snijegu koje je neki drugi konj ostavio na odlasku iz korala prema sjeveru. Prije nego što je došao do kolibe, svrnuo je u koral i uvjerio se da je kobila doista Marlenina.

Prije nego što će ući, Lenyard povikne, ali mu nitko na pozdrav ne odgovori iz drvene kolibe. Sjahavši, baci uzde na zemlju, te pode oprezno prema vratima s koltom u ruci. Kako nitko nije odgovarao na njegovo kucanje, po drugi put te večeri zebnja mu smrzne krv u žilama. Otvori polagano vrata i ude u kolibu.

U kolibi je bilo toplo. Nekoliko cjepanica još se žarilo na ognjištu.

Na slaboj svjetlosti uljanice najprije je opazio žensko rublje razbacano posvuda po sobi, a zatim mu oči ugledaše tijelo, gotovo golo, ispruženo i raširenih nogu, na izgužvanim pokrivačima što su prekrili postelju od grubo istesanih dasaka. Soba je odisala Marleninim parfemom koji je itekako dobro poznavao i od zle slutnje zgrči mu se želudac. Njezina zlaćana kosa rasula se po nečistoj slamarici. Oči su joj se čudnovato staklile. Usne joj bijahu natečene i upaljene kao crvena rana. Polagano je skupila noge i lijeno povukla pokrivač, te njime pokrila gole grudi.

– Tko te je silovao? – upita je Lenyard šupljim glasom koji je jedva sâm prepoznao.

– Nitko mene nije silovao, Lashe – odvrati mu Marlena Kesserling s natruhom srdžbe u glasu koji je još bio omamljen od tjelesnog užitka koliko i njezin pogled. – I nije mi to prvi put, Lashe, ako te baš zanima. A možeš staviti ruku u vatru da nije ni posljednji put.

– Kako se zove taj razvratnik?

– Zašto je to tebi važno?

– Hoću da znam njegovo ime. Tko je taj čovjek, Marleno? – tvrdoglavo poviče na nju.

Jedva se svladavao da joj ne opali pljusk, ali ga začas ganulo u srcu i ono se smekšalo kad je opazio kako joj suze klize niz zajapureno lice iz zamućenih plavih očiju.

– Kaži mi, pobogu, tko je taj čovjek, Marleno – ponovi smirenijim glasom.

– Mogao si biti ti da si bio pame-tan – predbaci mu ona. – Da se nisi skanjivao i držao kao neki častni gospodin, a i da sam ja bila na-pasnija, kao ona, Ginger Fersson...

Lenyard odmahne rukom kao da mu se cijeli taj razgovor smučio.

– Obuci se. Odvest ću te kući. Walter te traži po cijelom gradu.

– A što ti radiš noću u šumi? Da nisi možda mene tražio?

– Ne, nisam. Tražim Monka Mapesa, ali to može i pričekati – odgovori joj Lenyard.

– Zašto baš Monka Mapesa?

Sjela je na postelju. Zagrnula je gunjem bijelu put svojih oblikih ramena. Oči su joj se malko razbistri-le i zagledale u Lenyarda.

– Što ti je učinio? – upita ga.

– Ubio je Gledhilla.

– Oh, bože! – zavapi Marlena sva zgranuta. – Žao mi je Gledhilla, Lashe. Nemam riječi da ti kažem koliko, jer znam da ste bili dobri prijatelji. Jesi li siguran da ga je baš Monk ubio?

– Više nego siguran.

Marlena uzdahne. Osjećala se užasno nesretnom u toj glupoj situaciji.

– Okreni se, molim te. Odjednom sam postala stidljiva pred tvojom bezgrešnom čistoćom, Lashe.

Lenyard joj okrene leđa kako bi smotao i zapalio cigaretu, dok se Marlena iza njega oblačila i obuvala.

– Pokvarena sam u dušu, kao moj otac – govorila je dok se češljala. – Samo što ja nisam pohlepna za novac nego na nešto drugo, no mnogo ljepše. Ja se ne mogu zasititi užitka. Walter nije uopće na nas, hvala bogu! Walter je dobar, čista srca, poput tebe, Lashe.

Šutio je i slušao, odbijajući dimove iz cigarete. Znao je da ga izaziva jer ju je zatekao u nepriličnom položaju.

– Još te zanima tko je bio ovdje sa mnom? Tko je moj ljubavnik? – nastavila je.

Lenyard samo slegne širokim ramenima.

– Cass Carmody, dakako – dodade Marlena s lažnom veselošću u glasu. – Tko bi drugi ako ne on? Najveći ljubavnik poslije Casanove.

On nas redom sve uzima i zadovoljava, Leshe. I smije nam se zlobno u lice poslije toga. Stekao je sjajan ugled na naš račun.

– Znači, vratio se – izusti napokon Lenyard.

– O da, vratio se. Podeš li na Mapesa, moraš računati i s njim.

– Znam ja to bolje od tebe – odvratila joj Lenyard rastežući riječi.

– Doista držiš da si bolji i brži od njih, Lashe? – upita ga ona, pa nastavi pričati kad je shvatila da joj neće odgovoriti na pitanje: – Da, vidiš, s Cassom ljubakam već podulje vrijeme. Od svoje šesnaeste godine, čini mi se. A možda je to bilo prvi put još prije nego što sam navršila šesnaestu. Ne sjećam se više. Ja sam zapravo njega zavela. Inače, ne bi se usudio upustiti se u ljubavni odnos s maloljetnom kćeri svog velikog gazde. Čim sam navršila trinaest godina, žudjela sam za muškarcima, a on je lijep i jak, uvijek me je gledao s požudom u očima. A tebi to nikada ne bi palo na pamet, kamoli da bi što posumnjao, zar ne? Sad vidiš kako žena može lako zamazati oči muškarcu. Žalim te što si toliko naivan.

Lenyard se otužno nasmije.

– Doista si napravila od mene budalu.

– Nije mi to uopće bilo teško – uvjeravala ga je Marlana. – Samo prave muškarce, onakve poput Cassa Carmodya, žene ne mogu prevariti. Vi muškarci morali biste zahvaljivati Cassu što nas ponižava. No umjesto da ste mu zahvalni, vi ste ljubomorni, mrzite ga jer s nama postupa onako kako smo zaslužile. Zar ti Ginger nije pričala o Cassu i sebi?

– Nećemo sada o tome – usprotivi se Lenyard.

– Kao što bih ja odmah pala da si me samo prstom gurnuo one večeri dok smo sami šetali šumar-

kom uz potok na ranču, tako ti ni ona nije neka svetica koja je samo tebe čekala. I ona je od krvi i mesa poput svih nas. I ona je padala pred Carmondyem kad ju je gurnuo prstom. Nije vrag da ti to nije rekla?

– zajedljivo ga upita Marlana.

– Nisu sve žene kao ti, Marleno – odbrusi joj.

Prasnula je u jetki i posprdan smijeh.

– Kako vi kažete, gospodine Lashe. Živite i dalje u svojim lijepim varljivim snovima. Obožavajte je i dalje kao boginju ili sveticu.

– Požuri, Marleno. Dosta mi je tvog blebetanja – obrecne se Lenyard na nju.

– Vrlo je poučno ovo moje blebetanje, zapamti to, naivna budalo. Većina muškaraca nikada nema prilike da čuje cijelu, gorku istinu iz ženskih usta, a ti si je čuo i to uopće ne cijeniš! Ubogi moj Lashe, bolje ti je da se i dalje držiš divljih mustanga i svojih revolvera.

– Do njih mi je više stalo nego do većine žena – osvetnički će Lenyard.

– E ta ti je pametna! – odbrusi mu Marlana s toliko drske poruge da se i sama očutila potpunim strancem u njegovu društvu. – Sada opet pristojno izgledam – doda poslije kraće šutnje – pa se možeš okrenuti. Izašla sam iz prašume divlje strasti, odjevena i ponovo učtiva, kako se priliči u tvojoj nažočnosti.

Okrene se i pogleda je hladnim očima. Ponovo je izgledala kao smjerna djevojka u svojoj tamnoj jahaćoj odjeći, uredno počesljana, lica osvježena i bistrih očiju, gotovo dječičanski lijepa.

– Kad smo odjeveni, sasvim smo drugačiji, zar ne? – napomene ona i namigne mu. – Zar ne, bilo bi grozno da se ljudi šepire naokolo goli? – doda, pa se odjednom uoz-

bilji i reče: – A ti se doista zoveš Lenyard, je li?

– Zašto misliš da ne? – Upita je da sakrije kako je neugodno zatečen njezinim pitanjem.

– Cass te je napokon prozreo.

– Znaš li ti njegovo pravo ime?

– Ne znam. Imao je on mnogo imena, sve mi se čini.

– Je li jedno od njih možda i Whitefirdl Carr? Ili Whitey?

– Možda.

– Jesi li što čula o djevojci koju je doveo kad je došao ovamo? – upita je Lenyard.

– Da, čula sam svašta o toj djevojci – prizna Marlene. – Nekada je navodno bila prava ljepotica, ali je poslije poludjela kad ju je Cass otjerao.

– Gdje je završila?

– Valjda dolje u Eagle Rocku. Tko to zna? Neki govore da se propila i poružnjela, da ju je alkohol ubio. Neki opet tvrde da se bacila pod slapove Idahoa i utopila se. Odaberi što ti se više sviđa. Ali, kaži ti meni zašto se odjednom za nju toliko zanimaš, Lashe? Da ti to nije bila djevojka koja je zastranila? Zar ti je i nju Carmody preoteo. Tko je ona uopće? – obasula ga je Marlena pitanjima.

– Mogla bi biti moja sestra – tiho će Lenyard.

– Oh, oprosti, Lashe. Nisam znala. Tu su djevojku svi zvali Lary, mislim – zastidjela se Marlena.

Lenyard zakima glavom, namrštena i ozbiljna lica.

– Moja se sestra zove Laraine. Kod kuće smo je svi zvali Lary iz dragosti.

Marlena se razrogačenih očiju zapilji u Lenyarda. Bol i tuga zazrcalili su joj se u plavim očima. Zatim se odjednom prene i pogleda ga iskosa.

– A tako, znači? Zbog toga si došao ovamo, zar ne? To je, dakle, uz-

rok svim ovim tučnjavama i ubijanjima.

– Djelomice – prizna otvoreno Lenyard. – A sada, ako si spremna, podimo! – doda odlučnim glasom.

– Lashe, žao mi je što te nisam upoznala... prije nego što sam navršila petnaest godina – iskreno će Marlena prije nego što su uzjahali.

Lenyard se samo kiselo nasmiješi i zatrese glavom.

– Onda sam bio još časniji i plemenitiji momak, Marleno. I plašio sam se djevoiaka kao živog vraga.

XII

Luther Kesserling nervozno je šetao gore-dolje po debelu sagu u svojoj knjižnici. Nestrpljivo je čekao Cassa Carmodya i Monka Mapesa koje je pozvao da hitno dodu s ranča »Bible K«. Zastao je ispred visoke prozora i zapiljio se preko rijeke Carikaree u Elkhorn. Njegov grad, ali grad u kojem je naglo gubio i ugled i moć. Sve više i više ljudi tih mu je dana okretalo leđa.

Njegova djeca, Marlena i Walter, htjeli su poći na sprovod Gledhillu. I oni su mu također prkosili. Daka, nije ih smio pustiti da se pojave na groblju kad je cijeli grad znao da je on naredio Monku da ubije Gledhilla.

Marlene nije bilo cijele prošle noći, a kad se vratila kući pred zoru, Luther je znao da je provela noć u krevetu s nekim muškarcem. Nazvao ju je droljom i pljusnuo je, optužujući je da je bila s Lashom, a ona mu se kroz suze samo prkosno nasmije u lice. Tada mu sine da se Cass Carmondy vratio u »Bible K«, pa nije više ni najmanje sumnjao da je razbludni Cass cijelu noć proveo s njegovom kćeri.

Sve mu je pošlo nizbrdo otkako se Lash pojavio u Elkhornu. Tonk Thornberry je otišao poslije one ne-

sretne tučnjave s Lashom u hotelu »Union«. Smiley je nestao kao da ga je zemlja progutala kad ga je poslao da ubije Lasha. Eskeveldt je ostao jednonogi bogalj kad ga je uputio da nauči Nolana pameti, a Hilbritten ga je iznevjerio. Ostali su mu još samo Mapes i Carmody, ali je i u njih počeo gubiti vjeru.

Petnaest je godina gradio svoje carstvo, a onda je došao u Elkhorn onaj Lash, nitko i ništa, protuha bez prebite pare u džepu – i razorio mu ga.

Zacijelo, ni on nije bio bez grijeha. Nije ni on bio nevino janješće, ali se uvijek i pokajao za svoje grijehe. Dobra djela koja je činio uvelike su nadmašila zla. Donio je vjeru u Elkhorn. Sagradio crkvu i plaćao propovjednika. Bio je pobožan čovjek. Išao je redovito u crkvu gdje su ga svi mogli vidjeti kako se moli.

Tako je gotovo zaboravio na pljačku u planini Owyhee sve dok se Lash nije pojavio u Elkhornu. Nikako se nije mogao sjetiti njegova pravog imena, a onda ga je Carmody sasvim slučajno jednog dana spomenuo. A poslije Lashove posjete bio je posve siguran da je Lash zapravo Lenyard, te da zna tko su i Monk Mapes i Cass Carmody. Jeza smrti prošla je Lutherom Kesserlingom.

Najviše ga je mučila pomisao što će sve izgubiti zbog te bezvrijedne protuhe koji nije imao ništa osim konja i revolver. Izgubit će banku, tri velike trgovine mješovitom robom, pilanu i trgovinu drvenom gradom, prevoznčko poduzeće, plesnjak »Redwing« i dionice u drugim zabavištima i igračnicama, ranč »Bible K«, nalazišta zlata gore na sjeveru u planinama, najveću i najljepšu kuću u cijelom Idaho. Novac mu je obilno pritjecao, a njegov dotok mogao je, eto, presjeći samo jedan metak. Jer, umre li on,

Luther Kesserling, sve će se rastepsti i propasti. Nikoga nije bilo tko bi mogao zauzeti njegovo mjesto. Marlena bi još mogla, da se rodila kao muškarac, ali Walter nije tome dorastao.

Rijedak snijeg pršio je iz niskih oblaka i krajolik se doimao pustim i tmurnim pod zimskim nebom. Dim se dizao iz dimnjaka u Elkhornu, a tog jutra i na rijeci se uhvatio tanak led.

Kad su Cass Carmody i Monk Mapes napokon ušli u sobu, Kesserling ih se nije udostojio ni pozdraviti, samo ih je šibnuo smrknutim pogledom. Cass je pošao pravo k ormaru s bocama i natiočio punu čašu viskija.

– Niste baš polomili noge od žurbe – prvi je prozborio Kesserling poslije odulje neugodne šutnje, ali na svoju zajedljivu napomenu nije čuo odgovora. – Vi se vučete kao prebiti psi, a ja očekujem od vas da se pokažete na djelu! Hoću da ubijete onog Lasha Lenyarda!

– Jesi li siguran da je on Lenyard? – upita ga Mapes.

– Kao što su dva i dva četiri. Naslutio sam to onoga dana kad se ovdje pojavio, a i vi ste to morali nanjušiti, da ste za nešto! – prekorio ih je Kesserling.

– Meni baš ne sliči na svoga staroga ... – ili na svog brata – reče mirno Carmody. – Svejedno mi je tko je, jer taj je došao ovamo s namjerom da nas ubije, i to je sigurno.

– Gdje hoćeš da ga ucmekamo, Lute? – upita ga Mapes.

– Svejedno mi je gdje, ali ubijte ga već jednom! Sada vodi konjušnicu umjesto pokojnog Gledhilla.

– A šerif Hilbritten i njegovi pomoćnici stražare ispred staje dan i noć – doda Carmody. – Želiš li, Lute, da ih sve redom pobijemo?

– Ne, budalo jedna – umorno će Kesserling. – Neka naši momci za-

pucaju negdje u gradu i odvuku Hilbritena i njegove pomoćnike od konjušnice. Zar baš ja moram na sve misliti? – predbaci im Kesserling.

– Ti si naš veliki mozak, Lute – rastegne Carmody, gledajući ga preko ruba čaše.

– Sva sreća da bar jedan od nas ima soli u glavi – ponosno će Kesserling.

– Meni se taj Lash zapravo sviđa – zamišljeno će Mapes kao da nije čuo što im je Kesserling rekao.

– I on je lud za tobom, Monke, pogotovu otkako si prosvirao čelo Gledhillu – podsjeti ga Kesserling uz zloban smiješak.

– Da ti kažem istinu, nisam u tome nimalo uživao – reče iskreno Monk Mapes.

– Možda bi trebalo da se povučеш u mirovinu, Monke – podbode ga zajedljivo Kesserling.

– I Cass i ja morali bismo se povući u miran život, Lute, a za promjenu prepustiti tebi da sam ubiješ svoje protivnike.

– Nema smisla da se gložimo, momci. Svi smo u istoj kaši – pomirljivo će brže-bolje Kesserling.

– Misliš li ti da on nas traži još od onih dana kad smo bili u Silver Cityu? – upita ga Carmody i uze cigaru iz kutije na stolu, a drugu dobaci Mapesu.

– Vjerojatno – reče Kesserling.

– I to mi je neki život! – sažalno će Carmody.

Mapes se suho nacereka.

– Ti juriš žene. On juri nas. Da si mu sestru ostavio na miru, on danas vjerojatno ne bi bio ovdje.

– Ne prebacuj svu krivnju na mene, Monke – protuslovi mu Carmody. – Ti si ustrijelio Rufe Lenyarda dok je bio mrtvo pijan. Valjda ne misliš da ti je Lash to oprostio?

– Ne gnjavi, Casse – reče Mu-

pes. – Možda smo obojica pogriješili, ali najveća je greška bila što smo ubili starog Lenyarda kako bi mu Lute mogao drpiti njegovo nalazište zlata.

– Pobogu, Monke, bez toga ne bismo mogli početi zgrtati bogatstvo – prosvjedovao je gorljivo Kesserling. – To je bilo nešto posve drugo. To je bilo nužno i bitno za nas. Morali smo doći do novaca kako bismo položili temelje onome što danas imamo.

Carmody se nasmije i natoči još jednu čašu viskija.

– Ha, vrlo važno! Bilo pa prošlo! Sve se to dogodilo davno, prije petnaestak godina, pa što onda?

– Nemoj se opiti, Casse – opomene ga Kesserling.

– Baš si postao škrt! Žao ti je ako ti popijem dvije čaše viskija. Platit ću ti ga, ako hoćeš, samo mi nemoj držati prodiku! – srdito mu odvrati Carmody.

– Ne pravi se važan, Casse – opomene ga Kesserling. – I prestanimo se svadati. Vi ste meni potrebni koliko i ja vama. Dapače, možda sam ja vama potrebniji nego vi meni.

– U to dvojim, Lute – javi se Mapes, prostrijelivši Kesserlinga smrknutim pogledom.

– Kažimo onda da smo jedan drugome potrebni – pomirljivo će Kesserling.

– To mi se već više sviđa – složi se Mapes. – Ako si završio, Lute, mi bismo pošli na posao.

– Thornberry i Smiley su me razočarali, nemojte, molim vas, i vi – dobaci im Kesserling.

– Zar smo te mi ikada razočarali, Lute? – uvrijedeno će Cass i za utjehu natoči sebi još jednu čašu viskija, te nastavi: – Kad god si poslao Monka ili mene na posao, uvijek je netko otišao na onaj svijet. A što si ti radio za to vrijeme? Odma-

rao se u tom mekanom naslonjaču i čekao da mi obavimo prljave poslove za tebe.

– Baš lijepo od tebe što tako mišliš, Casse – reče uvrijedeno Kesserling. – Drago mi je što držiš da se svi naši trgovački poslovi sami obavljaju i da nam novac pada u krilo s neba. Vi, momci, imate svoj posao, a ja svoj.

– Ipak si ti u prednosti prema nama, Lute. Novac ne puca iz revolvera, koliko ja znam, na onoga tko ga ubire.

– Što se vi uzrujavate, momci? Vi ste dvojica, a Lash je samo jedan – sokolio ih je Kesserling.

Carmody iskapi viski, a Mapes ustane i pride tromim koracima ormara s bocama i natoči malo pića prije odlaska.

– Casse, jesi li i ti čuo da se Lary vratila u hotel »Union« gdje radi kao čistačica? – upita kao uzgred Mapes.

– Ti si lud, Monke! – izbeći Cass oči u Mapesa. – Ona je davno umrla.

– Bilo bi joj bolje da je umrla, ali, nažalost, nije – odvrati mu mirno Mapes. – Izgleda užasno. Kao da joj je sto godina, ali je još živa, Casse. Ruševina od žene, kad bi je vidio, uplašio bi se, ali još diše i miče se.

– Zašto je sada uopće spominješ, Monke? – srdito će Cass.

Eto tako, pala mi je na pamet – reče Mapes malko zlobno. – Dozna li Lash da mu je sestra u takvom stanju, Casse, nećeš dospjeti napuniti ga s dosta metaka da bi ga spriječio da ubije tebe.

– A gdje ćeš ti biti za to vrijeme, Monke? – zanimalo je Carmodya.

– Ja ću se suočiti s Lashom, ali sam. Svatko za sebe travu pase, dragi moj! Meni nikada dosad nije trebala tuda pomoć kad sam morao nekoga ubiti, pa je neću ni sada tražiti.

– Vrlo važno, hoćeš-nećeš! Ni meni ne treba ničija pomoć – reče važno Carmody. – Ako ga ne mogu sâm srediti, neka me onda pokopaju.

– Nije mene briga kako ćete vi to učiniti, samo već jednom smaknite tog Lenyarda – reče im odrješito Luther Kesserling.

– Iako ni mi još ne znamo kako ćemo ga ubiti, on je za mene već mrtav čovjek, Lute – pohvali se Carmody.

Kad su izašli iz knjižnice, u predvorju su zatekli Marlenu i Waltera. Pošto su Mapes i Carmody otišli, Luther pogleda u sina i kćer sa sumnjom u očima.

– Prisluškiivali ste? – upita ih strogo.

– Kao da je to zašto! Cijeli grad već zna da ćeš poslati Cassa i Monka da ubiju Lenyarda.

– Danas ne smijete iz kuće! – zapovjedi im Kesserling, pa gurne Waltera prstom u rame. – Idi, kaži Justinu da zapregne. Moram u ured.

Kad je Walter izašao, Marlenu se obrati ocu:

– Žuriš zauzeti dobro mjesto, odakle ćeš najbolje vidjeti pucnjavu, zar ne?

– Idi u svoju sobu prije nego što dobiješ još jednu preko gubice. Ti si mi teško breme i velika kušnja, Marlenu. I moja velika sramota! S kime si bila prošle noći?

Marlenu se izazovno nasmiješi.

– Kako te nije sram, oče, da me to uopće pitaš?

– Ako nisi bila s Lashom, onda si bila s Carmodyem.

– Ti sve znaš, oče.

– Tornjaj se gore! – plane gnjevano Kesserling. – Prije nego što sam ti prebio noge!

– Dobro, gospodine oče!

Okrene se i polaganim koracima,

njišući napadno bokovima, popne se na kat.

Čim se vratio u knjižnicu, Luther Kesserling skine kaput i prikopča remen preko ramena s kratkocijevnim pištoljem u koricama pod lijevim pazuhom. Nije mislio da će ga ikad morati upotrijebiti. Ako čovjek unajmi revolveraše da obave poslove za njega, onda doista nema potrebe da se izlaže pogibelji. Ali svejedno, u zlu ne trebalo, jer nikad se ne zna – Lenyard može izmahnuti Mapesu i Carmodyu.

XIII

Ured u konjušnici, odmah uz sedlarnicu, nikada nije još bio tako čist i uredan. Annie Gledhill bijaše žena koja nije trpjela prljavštinu, prašinu i nered. Lenyard ju je podučavao knjigovodstvo, a Annie je imala bistru glavu i brzo je učila, premda je završila samo pučku školu.

Cerdan, natkonjušar, uspješno je vodio posao, ali je uporno zahtijevao da gospoda Gledhill nauči pregledavati knjige od vremena do vremena. Cerdan je bio uzorno čestit čovjek, poput njegova pokojnog poslodavca.

Dok je Lash podučavao Annie za stolom u uredu, Franky i Tommy, njezini sinovi, bacali su vilama sijenom u jasje pod budnim okom Cerdana. Šerif Hilbritten sjedio je u jedno-prežnoj dvokolici u dvorištu, s vinčesterkom na sjedalu pokraj sebe, dok je njegov pomoćnik Deakin vrebao iz kolske šupe s karabinom preko podlaktice, a Rusk sjedio na ogradi korala s puškom preko koljena. Svi su napeto, svakog trenutka, očekivali dolazak Mapesa i Carmodya. Noćni konjušar nije se više pojavio u konjušnici od one noći kad je Mapes ubio Gledhilla. Očito, Mapes je toliko zaplašio sirotog čovjeka da je pobjegao iz Elkhorna glavom bez obzira.

Svi su u konjušnici ostali iznenađeni kad su ugledali Marlenu i Waltera. Dojahali su u galopu u dvorište na paru Kesserlingovih čistokrvnih konja.

– Cass i Monk tek što nisu došli ovamo – reče zadihani Walter šerifu Hilbrittenu, a zatim požuri da o tome obavijesti i Lasha.

– Poslat ću Annie i dječake kući – odlučio odmah Lash.

Marlena se sama ponudi da će ih otpratiti do kuće. Prije odlaska Annie Gledhill reče Lenyardu:

– Lashe, neću da se zbog mene izlažete opasnosti.

– Nećemo, Annie, ne brini – obeća joj on. – Oni ionako traže mene.

Čim su djeca i Annie otišli kući, u pratnji Marlene, Lenyard izvuče vinčesterku iz navlake na sedlu, a Frenchy Cerdan naoruža se henrijevkom pokojnog Gledhilla.

– Hvala ti, Waltere, što si nas na vrijeme upozorio – pohvali ga Lash.

– To je najmanje što smo mogli učiniti. Čuli smo oca kad je s njim razgovarao – reče mu Walter.

Lash, Cerdan i Walter čekali su u staji. Šerif Hilbritten i njegovi pomoćnici zauzeli su položaj u štaglju. Zatim su čuli pucnjavu iz pravca pilane. Kad je šerif Hilbritten istrčao iz štaglje da pođe u grad na mjesto pucnjave, Walter mu mahne rukom da se vrati, te dovikne:

– Obična varka. Žele vas odvući odavde zajedno s vašim pomoćnicima!

Nekoliko minuta poslije početka pucnjave u gradu, na odvojku koji je vodio s ceste u konjušnicu pojavili su se Monk Mapes i Cass Carmody. Išli su pješice. Uz visokog i pristalog Carmodya, Mapes se doimao poput ružna i grbava patuljka. Nabadajući tromo s noge na nogu, stigli su i do ulaza u dvorište

konjušnice, a Hilbritten im dovikne:
– Stoj! Ni koraka dalje! I pazite što radite, inače će vas odavde odnijeti u lijesu.

– Što je sad ovo? Zaseda? – upita tobože zaprepašteno Carmody, nacereka se i zatrese glavom kao da je doista riječ o neozbiljnoj šali. – Slušaj, šerife, došli smo samo unajmiti dva konja.

– Ovdje niste dobro došli – do-
baci im šerif Hilbritten.

– Ne bi li ti morao biti tamo u gradu gdje se puca, šerife? I čuvati zakon? – podbode ga Mapes, trgnuvši glavom u pravcu pilane.

– Ne zanima me zašto Kesserlingovi plaćenici pucaju jedan u drugoga ili troše uzalud metke pucajući u nebo – odvrati mu šerif.

Hilbritten izađe iz štaglja s uperenom vinčesterkom u ruci i ustoboči se, onako debeo i zdepast, nasred dvorišta sučelice Mapesu i Carmodyu.

– Trebalo je da vas postrijeljamo kao šugave pse čim smo vas ugledali, ali mi smo odviše poštteni za takva ubojstva. Tornjajte se odavde i ne kročite nogom više ovamo! – naredi im šerif Hilbritten.

– Bogme, šerife, nisam mislio da si ti opasan koliko si i debeo. U tom salu zacijelo ima i hrskavice – posprdno će Carmody.

– A i dobra je i velika meta, zar ne, Casse? Ne možeš ga promašiti, sve da hoćeš! – prihvati i Mapes.

– Znaši, mi ovdje ne možemo unajmiti konje, a? – upita Carmody. – Nije to pravedno u zemlji koja je slobodna.

– Gdje je Lash? – upita Mapes. – Čuo sam da me traži. Htio bih ga upitati zašto.

– Tu sam, Monke – oglasi se Lenyard iz staje, pa izađe na dvorište, no pušku je ostavio u staji. – Nadoao sam se da se nećeš uplašiti i da ćeš doći sam.

– Srest ćemo se mi još i nasamo, kad dođe vrijeme i za to, ukoliko ne želiš da se ovdje odmah ogledamo tko je brži. Hilbritten će paziti na Cassa da se ne umiješa.

– Može – odvrati mu Lenyard ljubazno, a u sebi je mislio: »Valjalo ih je pobiti čim su došli. S takvim pokvarenjacima nema časne borbe. Pustimo li ih da odu, nastradat će još mnogo nevinih ljudi, a ja se kad tad moram s njima obračunati.«

– Nema ništa od toga! Ovdje neće biti pucnjave. Idite vas dvojica, da vas moje oči više ne moraju gledati – naredi im šerif Hilbritten.

– Šerife, uskoro i tebe čeka velika i duboka raka. Neće biti lako zakopati toliku mješinu – pakosno napomene Monk.

– Možda, ali sumnjam da ćeš ti doživjeti da to vidiš, Monke – odvrati mu Hilbritten, pa podigne pušku kao da će zapucati.

– Sve mi se čini da nas ovi ovdje ne žele, Monke – nasmije se Carmody. – Idemo prošetati. Rekao bih da su mali Walter i Marlina stigli ovamo prije nas.

Mapes pljune s gađenjem.

– Luther bi htio vladati cijelom dolinom Carikaree, a nije kadar držati na uzdi svoju balavu štenad. Idemo, Casse, još ćemo se mi s njima sresti. Neće onda više biti tako proketo bahati kad mi njih uhvatimo na nišan iz zasede.

– Lijepo se zabavljajte dok još možete, momci – dovikne im Carmody prije nego što se okrenuo da pode, no odjednom se lecnuo, zastao, jer je ugledao Nolana koji je stajao naslonjen na zid u prolazu, sa sačmaricom preko podlaktice. – I ti si tu, hromi vraz! – naruga mu se Cass Carmody. – Doličan skup za naš doček. Kad se drugi put sastanemo, bit će to u posve drugačijim okolnostima.

Barry Nolan ih je promatrao s

krajnjim gnušanjem u očima.

– Kad god zaželite izgubiti nogu ili obje, prokleti bili, samo navratite u »Shamrock«.

– Nećeš nas morati dugo čekati, umišljena irska guzico, a kad dode-mo, ostat ćeš ne samo bez druge no-ge nego i bez glave – obeća mu Carmody.

– Cass, samo gubiš vrijeme i uzalud tratiš riječi – prekori ga Mapes. – Hajdemo, dajmo oduša ovim junačinama da jedan drugom mogu čestitati kako su se hrabro ponijeli.

Prošli su bez riječi mimo Nolana i izašli na glavnu ulicu.

– Što nisi pokosio te kopilane čim si ih vidio? – drekne ogorčeno Barry Nolan na šerifa, hramajući prema Hilbriteru. – Dopuštaš im da nas sve okuže svojim smradom kad se sustežeš da ubiješ takve tvo-rove kakvi su Cass i Monk.

– Nismo ih mogli ubijati promi-šljeno, Barry – branio se Hilbert, stišeći među zubima batrljak uga-sle cigare.

– S promišljenošću ili u jarosti, nema veze, samo da šljam ode pod ledinu – reče Nolan.

– Zašto ti nisi zapucao? – upita ga Hilbriter.

– Uh, krzmanje čovjeku uvijek smuti mozak. Slušaj, šerife, dodi na piće u »Samrock«, ono će ti ga raz-bistriti. Ja častim.

Nolan zatim odšepesa prema Le-nyardu. Zažmirkao očima od iznena-denja kad je ugledao Waltera Kes-serlinga uz Frenchy Cedrana.

– Pretpostavljam da ti hoćeš ona dva lešinara za sebe, Lashe? – upi-ta ga Nolan čim mu je pristupio.

– Tako je zapisano u zvijezdama, Barry – odvrati mu Lenyard otežu-ći riječi.

– Neka, tako je i najpravednije – reče Barry Nolan, pa nastavi: – Neki je čovjek jutros došao u salun.

Zapitkivao je za Whiteya Carra i Bata. I dok je pričao o njima, nije mogao bolje opisati Camrodya i Mapesa. Ali ne možeš ih ti sâm ubi-ti obojicu odjednom, sinko. Bez ob-zira na to koliko si brz i okretan. Ne, bogami, obojicu odjednom.

– Pravo veliš, Barry, moram ih uloviti jednoga po jednoga – složi se Lenyard.

Nolan pogleda u Waltera.

– Želiš li ti raditi ovdje, momče?

– Ako me prime, hoću – reče Walter uz plah osmijeh. – Više se ionako ne smijem vratiti kući... po-slije ovoga.

– Treba nam noćni konjušar, Lashe – reče Frenchy Cerdan, a zubi mu bljesnuše ispod crnog čeki-njastog brka.

– Našli smo ga, Frenchy – reče Lenyard i položi ruku Walteru na rame.

– Hoćete li vi doći na to piće ili nećete? – zagunda Barry Nolan. – U mene nije običaj da moljakam goste da dođu besplatno na piće, znadete!

– Dolazimo čim završimo posao – reče mu Lenyard.

Te je večeri Barry Nolan u »Sha-mrocku« počastio Waltera Kesser-linga i Lenyarda pravim irskim pa-prikašem. Poslije večere na putu do hotela »Union« sreli su Ritu, crno-kosu vatrenu zabavljačicu iz ples-njaka »Redwing«. Pošto je ubojicu srdačno pozdravila, pozvala je Le-nyarda na stranu, pa mu saopćila šapatom:

– Lashe, upravo sam doznala da je djevojka za koju si se propitivao prvu večer kad si došao u »Red-wing«, ona što se zove Lary i koja je došla ovamo s Cassom. Sada je ovdje u gradu. Radi u hotelu »Union«. Ali rekoše mi da je nećeš moći prepoznati.

– Nije moguće! Mislio sam da je umrla.

– Svi su mislili da je umrla, ali ipak nije. Vratila se. Užasno je ostarjela i oronula, ali je živa, ako se to može uopće tako nazvati.

– I što radi u hotelu?

– Riba podove, pere zahode. Obavlja sve najprljavije poslove koje nitko drugi neće.

– Ali ono je stara žena! Vidio sam je – zaprepašteno će Lenyard.

– Pijana cijeli dan.

– Ona samo izgleda stara, Lashe – reče mu Rita. – Znam zasigurno da se zove Lary i da je nekada bila Carmodyeva djevojka.

– Baš ti hvala! – promrmlja Lenyard. – Ali meni to ipak ne ide u glavu.

– Nikoga ona više ne može prepoznati, rekli su mi. Pomutio joj je razum od pijanstva. Neka te to ne zbuni, Lashe. Pogledaj je malo bolje idući put kad je vidiš.

– I hoću! – Hvala ti što si me upozorila.

Osupnut do obamrlosti, Lenyard je do hotela »Union« hodao uz Waltera bez riječi i odsutan duhom. Nije bio svjestan ni okolice ni ljudi koje su sretali putem. U hotelu »Union«, dok se Walter upisivao u knjigu gostiju, Lenyard je produžio u kuhinju da potraži Ginger Ferson.

U kuhinji je zatekao Ginger Ferson zajedno s Marlenom Kesslering. Obje su stajale i zabrinuto gledale u sićušnu staricu koja je sjedila za stolom. Pogrbljena, glavu je položila na ruke na stolu, kosa joj je bila sijeda, prljava i nepočešljana, tiho je jecala, a iz nje se širio ustajao vonj viskija.

– Sirotica, zlo joj je, ali neće da je odvedemo do liječnika – reče Ginger Lenyardu čim ga je ugledala.

– Kako se zove? – upita je Lenyard.

– Lary. Drugog imena nema, koliko ja znam.

Trudeći se da izgleda što sabrani je, Lenyard osjeti Marlenin ukočen pogled na svom licu. Pogleda je upitno u oči, a Marlena polagano zakima glavom. No on još uvijek nije mogao prihvatiti činjenicu da je ta bijedna stara žena doista njegova sestra.

Starica podigne glavu. Pred njima se ukaže upalo i naborano lice. Mutne oči ispunjene suludom mržnjom buljile su jarnosno u djevojke i Lenyarda. Zategne usne kao da će zarežati i iskesi na njih požutjele krnjave zube. Crte lica pretvorile su joj se u grimasu bijesne srdžbe kad je mahнула rukom.

– Idite! Idite od mene! Ostavite me na miru! Trčite za svojim ljubavnicima dok vas se ne zasite i ne popljuju!

Po njezinu divljem pogledu moglo se zaključiti da nije prepoznala Lenyarda, ali je on u tom času spoznao da je ta zapuštena i ostarjela žena ipak njegova sestra Laraine koju je Cass Carmody doveo sa sobom u Elkhorn i zatim ostavio na cjedilu.

– Idem u sobu – reče tiho Lenyard jer mu je došlo da zaplače. Brat ti je u predvorju, Marleno.

Popne se stražnjim stubama na kat da ga nitko ne vidi u takvu stanju. Čim je ušao u sobu, baci na stolicu šešir i kaput. Zaključa vrata i zapali svjetiljku, a zatim natoči punu čašu viskija i iskapi ga nadušak kao da pije vodu. Ponovo je napuni i izvali se na postelju.

Napokon je našao sestru! Sve ih je pronašao, sve one koje je šesnaest godina tražio. No sada je požalio što ih je ikada uopće tražio. Požalio je što i Laraine nije umrla još tamo u Silver Cityu i što je nije pokopao uz oca i majku. Nadao se da

će kad-tad naći njezin grob, a našao ju je živu, no poremećena uma i gotovo neprepoznatljivu, mrtvaca što hoda zemljom.

Glasno je zastenjao. Zašto se takve nesreće uvijek događaju nevinnim i bespomoćnim ljudima? Zašto je sudbina dopustila da zlikovci usmrte i oca i majku i brata, da upropaste život njegovoj sestri, a sada ih obdario sretnim životom i bogatstvima? Kada će zli početi ispaštati za svoja zlodjela?

Tada odlučio kazniti krivce. Neće to, doduše, biti kazna ravna njihovim grijesima, ali ih drugačije nije mogao kazniti nego da ih ubije. A umre li zajedno s njima, neće mu biti ni najmanje žao.

Kad je ispio i drugu čašu viskija, spusti čašu na pod pokraj postelje i zapilji se u šare svjetla i sjene koje je svjetiljka bacala kroz stakleni cilindar po stropu.

Netko pokuca na vrata. Ginger ga zovne, ali je Lenyard ostao nepomično ležati. Nije joj se javio. U takvim trenucima čak ni ljubljena žena ne može čovjeka utješiti i pomoći mu.

Kasnije, kad se malko smirio, ustao je i sišao u predvorje hotela. Dolje je zatekao šerifa Hilbritena s njegovim pomoćnicima Ruskom i Deakinom. U jednoj su ruci držali čaše s pivom, a u drugoj puške. Pozorno su motrili ulicu ispred hotela.

– Ja ne zaslužujem takvu oružanu zaštitu, Hi – reče Lenyard šerifu.

– Nismo mi ovdje zbog tebe, Lashe – odvratio mu Hilbrite. – Luther bi mogao poslati nekoga po Waltera i Marlenu, a oni ne žele da se vrate kući.

– A gdje su Walter i Marlene?

– Marlenu je gore s Ginger u njezinoj sobi, mislim. Walter je u salunu.

Lenyard pođe u salun. Našao je Waltera naslonjena na šank. Pošto su popili zajedno čašu pive, Walter će:

– Je li ta žena koju si vidio doista tvoja sestra, Lashe? Marlenu mi je sve ispričavijedala.

– Po svemu sudeći, to je Laraine, Walte!

– Carmody ju je upropastio – reče Walter Kesserling i stisnu zube. – Tko drži takve ništarije na životu, Lashe?

– Tko drži da drži, neće više dugo, Walte! – obeća mu Lenyard odrešitim glasom.

XIV

Trgovina mješovitom robom Luthera Kesserlinga, u kojoj je Monk Mapes bio poslovođa, bila je Kesserlingov ponos. Zgrada je bila od cigle, malko uvučena od glavne ulice i odijeljena od susjednih kuća. Krasila su je dva velika izloga sa svake strane glavnog ulaza iznad koga je velikim pozlaćenim slovima pisalo: KESSERLINGOV ROBNi MAGAZIN. Dućan je nalikovao na trgovine u gradovima na Istoku.

Prema onome što se prepričavalo po gradu, Lenyard je znao da je Mapes u Elkhornu. U posljednje vrijeme grad se podijelio u dva tabora, a sve veća napetost zagrijala je i one građane koji s tim sukobom nisu imali nikakve veze. Šaputalo se, također, da je Kesserlingu počelo izmicati tlo pod nogama otkako je izgubio Thornberrya i Smileya, jer se nije mogao otarasti ni Lasha ni Hilbritena. Nekada, nije tome bilo davno, ljudi koji bi se zamjerili Kesserlingovim plaćenicima ujutro, obavezno bi već navečer ležali mrtvi u prašini na cesti ili na podu saluna.

Koji dan poslije neuspjelog posjeta Mapesa i Carmodya Gledhillovoj konjušnici, u staji se u predvečerje

pojavi Monty, Hilbrittenov tamničar iz gradskog zatvora. Lenyarda, Cerdana i Waltera Kesserlinga zatekao je na poslu u koralu.

– Lashe, poslao me šerif da ti kažem da je Mapes sada sâm u dućanu. Prodavači su otišli kući. Ako upadneš na stražnji ulaz, Hilbraten će čuvati prednji – reče mu Monty.

– Hvala, Monty. Dugo sam čekao na ovu priliku – reče mu Lenyard.

Opasao je dva kolta prije nego što je obukao kaput.

– Idem i ja s tobom, Lashe, možda je stupica – ponudi mu Walter svoju pomoć.

– Hvala ti, momče, ali ja sâm moram s Monkom raščistiti naše račune.

– Dobro. Onda ću ja poći s Montyem da motrim na dućan. Mogli bi na tebe poslati cijelu četu plaćenika.

– Neće. Monk i Cass su odviše ponosni da bi javno pokazali da me se boje.

– Otac zacijelo ne bi oklijevao da to učini – reče mu Walter i otrči za Montyem.

– Ja idem s tobom – predloži Lenyardu Franchy Cerdan.

– Ti ostaješ ovdje, Franchy. Pripremi se da ih dostojno dočekaš ako im slučajno padne na pamet da zapale staju ili učine neku sličnu svinjariju dok mene nema.

– Ne brini ti za staju, Lashe, samo dovrši posao s onom rugobom

– odvrati mu Franchy Cerdan.

Udarivši puteljkom iza dvorišta kuća u glavnoj ulici prema Kesserlingovoj trgovini, Lenyard je dobro otvorio oči i načulio uši. Bojao se da mu Kesserling nije negdje usput namjestio zasjedu, jer je zacijelo predmnijevao da će Lenyard htjeti da se što prije oslobodi Mapesa kako bi mogao nesmetano ubiti i Carmodya.

Cijelim putem Lenyard je držao ruke u džepovima da ih što više utopli, otvarajući i zatvarajući šake da mu prsti ne odrvene od studeni, već da ostanu gipki.

Dugo sam čekao Monka da mu naleti na metak. Šesnaest godina je prošlo otkako je mučki umorio Rufeja dok je bio toliko pijan da nije mogao ni ruke podignuti na njega. To umorstvo dobrodušnog Gledhilla daje mu snage da ubije Monka s najvećim zadovoljstvom, ako je bolji i brži od njega, a danas i zbog Rufeja i zbog Gledhilla mora biti brži i bolji.

Na leđima njegova pokojnog oca bile su tri rane od metka. Sjetivši se opet toga, u Lenyardu opet uskipi davno zapretani bijes. Jedna rana od Mapesa, jedna od Carmodya i jedna od Luthera Kesserlinga!

Stigao je do dvorišta iza Kesserlingova dućana, a da nitko nije na njega zapucao. Popne se na platformu za istovar robe i proviri kroz prozor u unutrašnjost dućana. U njemu bijaše već gotovo polumračno. Kupaca više nije bilo. Ugleda Mapesa samoga iza pulta s limenkama u odjelu sa živežnim namirnicama u dnu prostrane prostorije.

Mapes se nije ni osvrnuo kada je Lenyard otvorio stražnja vrata i ušao. Približio se pultu iza kojeg je stajao Mapes koji ni najmanjim znakom nije pokazivao da ga je čuo.

– I tako, napokon si došao – prvi prozbori Mapes savršeno mirnim glasom.

– Doduše davno, ali mučki ustrijelio si jednog Lenyarda dok je bio mrtvo pijan i nije se mogao braniti, Bate! Pokušaj sada povući na trijeznog Lenyarda – reče mu izazovno Lash Lenyard.

– Tvoj je brat bio prgave i na-prasne čudi, Lashe, pa je dobio što je tražio. Ne govorim ti to zato da

ti se ispričavam, hoću samo da znaš istinu – odvrati mu Mapes.

– A Gladhill, zar je i on bio pr-gave i naprasne čudi? – prigovori mu Lenyard, na što Mapes samo slegne ramenima, a Lenyard mu dobaci: – Ne izmotavaj se, Monke. Potegni prije nego što netko ude, dok smo još sami.

Čemu žurba, momče? Zašto ne izađeš odavde i odjašeš u bijeli svijet dok još imaš vremena?

– Što ti pada na pamet, Monke?

– Pođi dok još možeš hodati. Jer, pogodiš li mene slučajno, još ti ostaje za vratom Carmody – podsjeti ga Monk.

– I on će uskoro doći na red.

– Znači, našao si svoju sestru?

– Da, našao sam je – promrmlja Lenyard, pa doda razgovjetno: – Prestani odugovlačiti, Monke. Zašto me zadržavaš ovdje dulje nego što treba?

– Eto, žao mi je što ću te morati ubiti. Nekako si mi prirastao srcu još od one večeri u Goldburgu. Ozbiljno ti kažem, daj petama vjetra i nestani odavde dok si još živ i zdrav, sinko.

– Ne trabunjaj koješta. Monke! Kucnuo je tvoj čas. Dočekaj ga dostojno.

Mapes zakima sažalno svojom ružnom glavom.

– Doista, ti misliš da si brži od mene?

– Da ne mislim, ne bih ni došao

– odvrati mu Lenyard.

Kiseo osmijeh iskrivi Mapesovo nakazno lice.

– Sačuvaj mi toplo mjestance dolje u paklu, Lashe. Ni ja neću poživjeti vječno.

Mapesova se desna ruka trgla strelovitom brzinom tako da se činilo kao da mu je revolver sam skočio u šaku, ali Lenyardova gipka kretnja bila je djelić sekunde brža. Pucnji su odjeknuli zaglušno i isto-

dobno, gotovo kao jedan, odjeknuvši od zidova zatvorene prostorije. Međutim, Lenyardov je metak pogodio Mapesa u srce, dok je Mapesov promašio za dlaku Lenyardovo rame.

Lenyardovo je zrno Mapesa odbacilo unatrag i bio je mrtav još prije nego što je leđima udario u police. Od udarca limenke su se sručile po njemu i gotovo ga zatrpale.

Lenyard se hitro okrene kad su se iza njegovih leđa otvorila ulazna vrata. Na pragu se pojavio Luther Kesserling. Lenyard uperi u njega kolt.

– Ne pucaj, molim te! Nemam oružja uza se, Lashe – drekne od straha Luther Kesserling.

– Pridite, gospodine Kesserling! – naredi mu Lenyard. – Neću vas ubiti, zapravo, ne još. Još ćete se vi dobrozano preznojiti prije nego što zaslužite smrt, John Castle! Kažite mi tko je umorio mog oca u Silver Cityu? – upita i drhtavim prstom pokaže na mrtvoga Mapesa. – Tko je još bio s njim?

– Carmody – istrese Luther Kesserling.

– I vi, gospodine Lutheru, zar ne? Imao je tri rupe od metaka na leđima – bio je uporan Lenyard.

– Oni su me prisilili. Ja sam pucao posljednji. On je već tada bio mrtav. Tako mi boga! Što hoćeš od mene. Hoćeš li novaca? – drhtavim glasom upita Luther Kesserling i otkopča ovratnik košulje kao da se guši.

– Novac? – s prezirom ponovi Lenyard. – Ima grijeha, gospodine Kesserling, koje novac ne može otkupiti. Ali uzet ću ja i vaše novce prije nego što s vama završim, za Gledhillovu udovicu i siročad, za Ginger Feresson, a možda i za sebe.

Lenyard zatim uzme tri velike petrolejke s police i zapali ih, pošto ih

je najprije poslagaio jednu do druge po pultu ispred sebe. Ispred ulaza u dućan dotle se već okupila gomila ljudi, ali nitko nije imao smjelosti da ude i pomogao Kesserlingu.

– Što to radiš, čovječe? – zaprepašteno će Kesserling. – Zapalit ćeš mi dućan? Nije osiguran! Platit ću ti, koliko želiš!

– Baš ste mi dali dobru ideju, gospodine Kesserling! – reče Lenyard. – To će vas boljeti više nego li gubitak i Thornberryja i Smileya, a sada i Mapesa.

– Nemoj, molim te! Šteta je! – zavapi Kesserling.

Međutim, Lenyard baci jednu petrolejku u vješalicu s gotovom odjećom, a drugu u odjel s posteljinom. Svjetiljke su prsnule, a petrolej se razlio. Plamen je liznuo dugim jezicama po suknu i platnu.

Kesserling vrisne od straha. Potrči koliko su ga noge nosile prema prednjim vratima.

– Ej, gospodine Keeserling, stani! Zaboravili ste ponijeti Mapesa sa sobom! – dovikne za njim Lenyard.

Zatim je s nekoliko metaka iz kolta razbio izloge iznad glava sakupljene svjetine. Snažan propuh rasplamsao je požar u dućanu.

– Carmody! Gdje si, Carmody? Gdje je šerif? Zovite vatrogasce! – urlao je Luther Kesserling kad je izletio iz dućana.

Lenyard izađe na stražnja vrata na koja je bio i ušao u dućan. Ostavio ih je otvorena da pojača propuh. Iskušenje da naškodi Lutheru Kesserlingu bilo je jače od njega.

Obišavši susjedne kuće, Lenyard se pridruži gomili znatiželjnika ispred dućana u plamenu, tražeći očima Cassa. Učinilo mu se da je cijeli grad tamo, svi osim Cassa Carmodya. Uz rub mnoštva naišao je na Waltera Kesserlinga. Zajedno

su pošli, bez riječi, prema salunu »Shamrock«. Na putu susretoše vatrogasce koji nisu baš odveć žurili na mjesto požara.

– Zašto nisi pucao u mog oca, Lashe? – upita Walter Lenyarda poslije dulje šutnje.

– Ne bih ti znao reći. Možda sam mislio da će mu paljevina dućana biti veća kazna od smrti. Zar želiš da ga vidiš mrtvog, Walte? – upita ga Lenyard.

– Ne znam ni sam što želim – promrmlja mladić. – Zaslužio je smrt, ali unatoč svemu, on je ipak moj otac. Ne mogu kazati da ga odviše volim ili cijenim, ali ipak... Što misliš gdje je sada Cass? – upita ga na kraju.

– Tko to zna, ali pojavit će se uskoro, ne boj se, i to kada ga se budemo najmanje nadali – odvрати mu Lenyard, gotovo odsutan duhom, dok su mu se druge misli rojile u glavi.

XV

Snijeg je padao cijelu bogovetnu noć i pretvarao tamne i prljave površine u čiste i bijele. Lenyard je ležao u postelji i promatrao debele pahulje koje su mu se činile kao guste debela zavjesa pred njegovim prozorima. Ginger Fersson je upravo bila otišla natrag u svoju sobu. Još je osjećao toplinu i miris njenog tijela na svojim ponjavama. Sjetio se zime i čarobnih Božića svog djetinjstva kada su još Lenyardovi bili na okupu i sretna obitelj. A zatim je s mislima na njih utonuo u san.

Sanjao je ljeto i oca i majku dok su još živjeli na imanju u dolini Payette. Odjednom mu se san poremeti i pomiješa sa zbiljom. Otac postade Gledhill, majka Annie, a Rufe Lash. Pred njim iskrsne i Laraine, ali sama. Otvarala je usta. Oči su joj bile razrogačene od straha. Zatim

se od mlade dražesne djevojke preobrazila u isušenu, naboranu stariću, raširenih kreuzibih usta iz kojih nije bilo čuti glasa.

Trgnuo se iz sna. Učinilo mu se da čuje škripu koraka na terasi ispred otvorenog prostora svoje sobe. Živci su mu se napeli kao strune. Netko se šuljao prema njegovu prozoru. Skočio je iz kreveta. Navratnanos navukao je košulju, hlače, čizme i kožnati kaputić. Pograbio je kolt koji je noću držao ispod jastuka i priljubio se uza zid između prozora.

Sjena nekog čovjeka prišla je prozoru na pročelju hotela. Planuo je pucanj. Narandžasta jarka svjetlost zabljesne sobu. Zrno se zabije u sredinu Lenyardove postelje.

Zatim je odjeknuo još jedan hitac, ali s kraja terase. Čovjek je tiho opsovao i brže bolje – zapucao. Lenyard je čuo pad tijela na daske na trijemu i tihi jecaj. Napadač je skočio s terase u snijeg i pobjegao u noć. Kad je Lenyard iskočio kroz prozor na terasu, čuo je još samo škripu snijega pod njegovim teškim čizmama i stenjanje s trijema. Onaj tko je zapucao u napadača još je bio živ.

Preskaćući po nekoliko stuba, spustio se u predvorje hotela i istrčao na trijem. Na podu je ugledao neku sklupčanu ženu. Kleknuo je uz nju i podigao joj glavu. Grlo mu se osušilo, srce na trenutak stalo, kad je prepoznao Laraine, svoju sestru.

– Lassiteru, brate moj, noćas mi je sinulo – prošaptala je. – Htjela sam ga ubiti, Lassiteru. Promašila sam.

– Zar Carmodya, mala moja Laraine? – upitao je nježno.

– Da, Carmodya.

– Unijet ću te u hotel. Pozvat ću liječnika.

– Ne, ne mići se od mene – promrmlja ona slabašnim glasom.

– Smrt je moja spasiteljica. Najljepše što mi se još može dogoditi, Lassiteru.

– Sve će biti dobro – htio ju je utješiti Lenyard.

– Meni... je dobro... Lassiteru... prvi put...

Tamnocrvena krv zagušila joj je riječi dok je izdisala. Oprezno ju je spustio na daske trijema. Uto su do njih, privučeni pucnjavom, već dotrčali Ginger, Marlena i Walter.

– Pobrinuli se za nju, Waltere – reče Lenyard.

Zatim side s trijema slijedeći tragove Cassa Carmodya u snijegu. Požalio je što nema na sebi i opasač s mecima, ali je bilo prekasno da se vrati po njega.

Šveži i duboki tragovi odveli su ga do crkve. Prezrevši svaki strah da bi u crkvi mogao upasti u stupicu, Lenyard odgovorne širom vrata crkve i prilijepi se uza zid glavne lade. Nitko nije zapucao. Nije se gotovo usudio disati da ne otkrije svoj položaj. Crkva je očito bila prazna. Čuo je samo tihu škripu ljestvi koje su vodile u zvonik. Čim su mu se oči privikle na mrak, opazio je tamne tragove poluotopljena snijega na podu crkve podno ljestvi. Podigne pogled, ali ništa nije mogao vidjeti u mrklom mraku zvonika. Podigne ruku s revolverom i opali u mračno okno iznad sebe. Čuo je jasan zvuk kad je zrno udarilo u mjedeno zvono. Pucanj odozgo zasljepi mu na tren oči, a zrno se zarije u daske poda ispred njegovih nogu.

Razjaren mržnjom na Carmodya, Lenyard ispali tri hica zaredom u mračno okno zvonika iznad sebe, a Carmody se zatim počeo strmoglavljivati niz ljestve. Zvona su ludački počela zvoniti dok se Cass hvatao za njihove debele konope da ublaži pad.

Lenyard se na vrijeme sklonio ustranu, ali ne i dovoljno brzo. Cas-

sove su ga noge dohvatile po rame-
nu i odbacile u kut. Carmody je pak
uz tupi tresak pao sa zvonika ta-
kvom težinom da su se zatresli zi-
dovi crkve, pa je po zvuku Lenyard
zaključio da je zacijelo mrtav.

Odbivši se od kuta, Lenyard se
podigne s poda. Još je čučao na pe-
tama, zadihan i omamljen od udar-
ca i pada, kadli opazi da se prerano
poveselio. Cass nije slomio vrat pri
padu. Podigao se na koljena i kleče-
ći, čvrsto stižući revolver u šaci,
uperio ga ravno u Lenyarda. Pla-
men je suknuo iz cijevi i Lenyard
osjeti žarki dah zrna koje mu je
prozviždalo pokraj glave. Ali je i on
zapucao u Cassa iz kolta.

Premda ponovo pogoden, znojeći
se hladnim samrtnim znojem, Cass
Carmody je divovskom snagom još
jednom pokušao da podigne ruku s
revolverom na Lenyarda, režeći i
stenjući istodobno, ali taj je napor
za njega bio prevelik.

– Večeras si ti mojoj sestri Lary
učinio veliku uslugu, Cass. Sada ću
ja zauzvrat učiniti uslugu tebi... i
svijetu – reče Lenyard.

Kolt ponovo plane u njegovoj ru-
ci, a zatim igla udari po praznoj ča-
huri u ležištu metka. Napola ispru-
žen, naslonjen leđima na ljestve
zvonika, Carmody trzne posljednji
put nogama, a zatim mu glava klo-
ne unatrag preko najniže prečke
na ljestvama.

Trenutak ili dva Lenyard je nepo-
mično buljio u mrtvog Cassa Car-
modya podno svojih nogu. U srcu
nije više osjećao ni mržnje, ni bije-
sa, ni jala, nego samo duboku praz-
ninu i neku vrst olakšanja. U tom
je času također spoznao da neće
imati snage da ubije i Luthera Kes-
serlinga. Zgadila mu se jalovost ži-
vota. Zgadilo mu se ubijanje.

Izbacivši prazne čahure iz bub-
nja, mehanički je rukom posegnuo
za mecima u opasaču, ali se tada

sjetio da ga nije ni opasao. S praz-
nim koltom u ruci izašao je iz crkve
u bijelu zimsku noć i opazio kako
se u kućama pale svijeće i petrolej-
ke. Noćna zvonjava probudila je iz
sna cijeli grad.

Duboko je udisao čist i svjež zrak
da pročisti i pluća i glavu od smra-
da baruta, kadli začuje korake koji
su mu se približavali s lijeve strane.
Okrenuo se bez žurbe. Luther Kes-
serling stajao je na uglu crkve, uko-
čen i krut u dugom crnom ogrtaču,
zlokoban i blijed kao smrt, s revol-
verom uperenim ravno u Lenyarda.

– Čini se da je došao red i na
mene da i ja zapucam – najavi
Kesserling Lenyardu svoju nakanu
hladnim i odrješitim glasom.

Lenyard se kiselo nasmiješio dok
je vagao na dlanu ruke prazan i
beskoristan kolt.

– Što vam pada na pamet, čovje-
če, pa ja sam brži od vas – nasto-
jao je Lenyard obmanuti starog zlo-
činca.

– Neka si, ali revolver ti je pra-
zan i nemaš na sebi opasača s me-
cima – nacereka se pakosno Kes-
serling.

– Vi doista mislite da je prazan?

Kesserling kimne potvrdno gla-
vom. Lice mu je bilo blijedo kao da
je od krede.

– Čuo sam. Opalio si barem pet
puta – reče.

– Točno pet. Dobro ste čuli. Ali
šesti je još u bubnju. Sklonite taj re-
volver, mogao bih se prenagliti i us-
trijeliti vas – opomene ga Lenyard.

Pošao je prema Kesserlingu pola-
gano, s noge na nogu, a glavom su
mu se motale misli. Kakve li glupe
situacije! Upao je u procijep. Eto,
mala nesmotrenost može čovjeka
stajati glave. Imao je još vremena
da se vrati po opasač. Kako je čov-
jek ponekad lakomislen, a u ovom
poslu to je ravno smrti! Ipak, mora
nekako prevariti Kesserlinga. Ne-

ma drugog izlaza. Zar da ga na kraju ustrijeli ovaj starac, poslije one dvojice okorjelih revolveraša?

– Stoj ili pucam! – zaprijeti mu Kesserling obrecnuvši se histeričnim glasom na Lenyarda.

– Slušajte, gospodine Kesserling, ja vas ne želim ubiti. Doduše, htio sam, to je točno, ali sam se predomislio. Jer, vi ste bespomoćni i neopasni bez Mapesa, Carmodya i ostalih pomoćnika. Stoga mogu sebi dopustiti da vam poklonim život – govorio mu je jasno i razgovijetno Lenyard dok mu se oprezno i polagano primicao.

Luthera kao da je odjednom slomila malodušnost. Klonuo i pognuo se. Postajao je sve više kolebljiv kako mu se približavao Lenyard postojanim koracima i s nepopustljivom odlučnošću. Revolver u Kesserlingovoj ruci počeo je podrhtavati. Zatim se zanjihao. Očito, što mu se Lenyard više približavao, Kesserlinga je sve više napuštala odvažnost i na kraju je, slomljen i poražen, spustio ruku s revolverom mlohavo uz bok.

– Ja nisam nikakav revolveraš, a još manje ubojica. Nemam snage. Ostario sam. Ne mogu pucati. Ubij me, Lashe, učini već jednom svemu kraj – reče prepuklim glasom drhteći kao prut na vodi.

– Trebalo bi da vas ubijem, ali mislim da to nije vrijedno truda. Stoga ću vam pokloniti život. To će za vas biti veća kazna, osobito kada počnete isplaćivati odštete Gledhillovima i Ginger Fersson i svima onima kojima ste nanijeli zlo, uključivši i mene. Skupo će vas stajati poklonjeni život, jer niste vi samo nikakav revolveraš, već i nikakav čovjek. Šaka jada, to ste vi!

– Platit ću! Platit ću sve svima do posljednjeg centa! Hoću, bogami! Učinit ću sve što kažeš – usrdno je obećavao Kesserling.

Odjednom je opet oživio, čim je vidio da mu mač više ne visi nad glavom. U duši Lenyard je posumnjao u iskrenost Kesserlingovih riječi. Bio je uvjeren da je stari lisac odviše pretjerao u svojoj poniznosti i skrušenosti da bi doista mislio ono što govori.

Lenyard mu pristupi s namjerom da ga razoruža. Istog trena Kesserling opazi da je bubanj Lenyardova kolta prazan. Hitro podigne ruku s revolverom da u njega zapuca iz neposredne blizine. Ali vidjevši što ga čeka, Lenyard snažno zamahne praznim koltom i udari Kesserlinga po ruci. Prijetvorni starac zasteje i zatetura kad ga cijev Lenyardova kolta dohvati po zglobovima prstiju i izbije mu oružje iz šake. Stenjući i grcajući, Kesserling padne na koljena, stišćući rasječene zglobova na lijevoj šaci.

Lenyard spremi prazak kolt u džep kaputa i podigne sa zemlje Kesserlingov s drškom obloženom u bjelokost.

– Valjalo bi da vas na mjestu ustrijelim. Potpuno ste zaslužili smrt. Ali čovjeku je teško ustrijeliti kukavicu, podlog bijednika poput vas, gospodine Kesserling – prekori ga Lenyard.

– U vas je milostivo srce, ja to znam, Lashe. Imajte smilovanja, molim vas – zavapi Luther Kesserling.

– Smilovanja? – zamišljeno ponovi Lenyard povišenim glasom. – Koliko ste ga vi imali za mog oca... i Gledhilla... i oca Ginger Fersson? I koliko ga je Mapes imao za mog brata i Carmody za moju sirotu sestru? No ne bojte se, neću vas ubiti, ali od mene ne očekujte samilost.

S mučninom u želucu, Lenyard se okrene da više ne mora gledati zgreni lik Kesserlinga na koljenima. Vidio je kako su se svjetla palila i prozori otvarali. Neki su ljudi dola-

zili prteći snijeg prema crkvi. Čuo je i glasan žamor i povike iz glavne ulice.

U tom trenu iza ugla crkve istrči mladi Walter Kesserling s revolverom u ruci.

— Pazi, Lashe! Uperio je pištolj u tvoja leđa! — prodere se Walter iz svega grla.

Lenyard se okrene kao zvrk. Uperio je u Kesserlinga njegov revolver s drškom obloženom u bjelokost, ali je Walter već bio protrčao pokraj Lenyarda u namjeri da svlada oca.

— Moj rođeni sin! — poviče Kesserling, koji nije više klečao, već je stajao, a pištolj je stiskao objema šakama. — Okrenuo se protiv svog roditelja koji ga je othranio da bi zaštitio običnu protuhu. Kako se usuđuješ podići ruku na svog oca? Zar te nije stid?

— Moram! Jer bolje nisi zaslužio! — prodere se Walter gnjevno, držeći uperen revolver u uspravan lik svog oca. — Baci ga! Baci taj pištolj prije nego što bude kasno! Nemoj me siliti da moram pucati u tebe! — zagrmi Walter kad se zaustavio na metar od oca.

Suludi plamen bljesne u Kesserlingovim očima.

— Svemogući Bože! Oprosti mu jer ne zna što čini i smiluj se meni grešniku — prosikće i okrene cijev pištolja s Lenyarda na sina.

Lenyard je gotovo zapucao kad je to vidio, ali je zadržao palac na okidaču kad je Walter divljački zamahnuo revolverom. Udarac je izbio pištolj iz Lutherove šake i on ponovo klone na koljena, savijajući se od boli dok je povrijeđene prste stiskao uz tijelo.

Walter podigne očev pištolj koji je također imao ručku obložen u bjelokost, kao i revolver koji mu je bio oduzeo Lenyard, pa se okrene prema Lenyardu koji je stajao ispred crkvenih vrata.

— Nema više on ni revolvera ni pištolja. Trebalo je možda, ali nisam mogao zapucati, vjeruj mi — reče mu Walter kao da se ispričava.

— I bolje je tako, Walte — pohvali ga Lenyard. — I hvala ti što si mi priskočio u pomoć. Ti si mi bio spas u posljednji čas — reče, pa iskrivi malko lice i zatrese glavom i doda:

— Postao sam neoprezan, čini mi se. Tvoj me je otac mogao ustrijeliti nekoliko puta. Najprije sam ostao bez metaka, a zatim sam mu okrenuo leđa. Dobro je što je Luther na vrijeme ostao bez svojih revolvera-ša.

Walter se na tren okrene prema ocu. Gledao ga je kako se previja od boli, pa mu dovikne:

— Idi doktoru Kildeneu da ti previje ruke!

— Najprije ću u crkvu — reče Luther Kesserling.

Ustao je polagano i pošao prema ulazu u crkvu, držeći zakrvavljene prste uz pas dok mu je bol grčila lice. Lenyard i Walter ugnuli su mu se s puta i pošli prema šerifu Hilbrittenu, koji im je dolazio ususret u društvu sa svojim pomoćnicima i Barryem Nolanom, te prema sve većoj gomili svijeta koja se putem sakupljala.

— Carmody je mrtav. Leži u crkvi, Hi — tiho reče Lenyard šerifu.

— I Luther je unutra, ali on je živ... premda slomljen i duševno mrtav. Rat je sada valjda završio.

— Nadajmo se — reče Hilbritten. — Ovaj ti grad duguje kudikamo više nego što ti mogu platiti, Lashe.

— Luther Kesserling nagrabbio se dosta novaca da sve plati, šerife — reče Lenyard rastežući riječi.

— Platit će on to i zatvorom — dodao je Hilbritten.

Barry Nolan naheri sijedu glavu i zagleda se u ljude pred sobom.

— Slušajte, momci, idem otvoriti salun da ovom promrzlom narodu

natočim čašu pristojnog pića. Kad jednom čovjek ustane iz kreveta, teško mu je ponovo leći. A ti, Lashe, slušaj dobro što ću ti kazati – obrati se svečanim glasom Lenyardu. – Ti više nikada nećeš moći platiti piće u mom salunu. Ti od danas u »Shamrocku« možeš piti samo zabadava, a pokušaš li platiti, napunit ću te sačmom!

– Barry, napraviti ćeš još od mene pijanicu – u smijehu mu odvraća Lenyard. – Hajdemo onda, stari Irče, da odmah počnem piti!

Poslije nekoliko čašica s Walterom Kesserlingom, Frenchyem Cerdanom, brijačem Erwinom i drugima Lenyard se pokušao izvući ispričavajući se umorom, ali je Barry Nolan uporno zahtijevao da priče-ka Hilbritena s Deakinom, Ruskom i Montyem koji su se zadržali nešto dulje pred crkvom dok se znatizelj-ni narod nije razišao kućama.

Kad je Lenyard napokon uspio da se od njih oprosti, pošto je popio još koju čašicu sa šerifom i njegovim pomoćnicima, Barry Nolan mu pokloni bocu najboljeg francuskog konjaka.

– Za mlade gospodice u hotelu uz moje pozdrave – reče mu. – I one su imale tešku noć i gutljaj dobrog pića prije spavanja doći će im kao melem na ranu.

Snijeg više nije padoo kad je Le-

nyard izašao iz »Shamroka« na ulicu.

Polagano je koračao po škripavu snijegu prema hotelu »Union«. Bio je mrtvo umoran, a ujutro, za koji sat, morao je ustati čim sunce izađe. Morao je još sve utanačiti s pogrebnikom oko ukopa Laraine i dati je prevesti u mrtvačnicu na groblju.

Sirota Laraine, kako je tužno završila!

Odjednom zastane. Gle, što ti je sudbina! Ironijom slučaja sutra će u mrtvačnici na dva susjedna odra ležati dvoje nekadašnjih ljubavnika. Njegova posrnula sestra i njezin zavodnik. Smrt ih je ponovo spojila. Možda je tako i najpravednije. Otuzno zaniše glavom. Tko zna, možda bi ih trebalo i pokopati zajedno.

Bilo mu je neobično kako o tome može uopće tako nepristrano razmišljati. Čudno, odjednom je prestao žudjeti za starim vremenima u dolini Payette, a da to nije ni zapazio. Možda će, ponadao se, i sve drugo zaboraviti kad jednom osnuje svoju obitelj i tako sklopi i posljednju stranicu knjige svoje crne i tjeskobne prošlosti.

Nasmiješi se i ubrza korake prema udobnoj toplini hotela »Union«, gdje ga je nestrpljivo čekala voljena žena.

U PRIPREMI:

John Gray:
TRI ŠAKALA

The logo for LASO, featuring the word "LASO" in a bold, stylized, blocky font with a thick outline, enclosed within a rectangular border.

Cijena pretplate za godinu dana iznosi 22,460 d, a za šest mjeseci 11230 d. U cijenu je uračunat i pretplatnički popust. Pretplata se uplaćuje općom uplatnicom u korist računa: NIŠPRO »Vjesnik«, Interna banka, Zagreb, broj 30101-833-2052 (00027 – LASO). Cijena inozemne pretplate za šest mjeseci: DM 33,00, ASCH 234,00, SFR 27,00, HFL 37,00, SKR 116,00, FF 109,00, US\$ 17,00 (avionom US\$ 20,20), C\$ 24,00 (avionom C\$ 28,30), Australia £ 12,00 (avionom £ 15,00). Uplata na devizni račun 30101-620-16-3252051 kod Udružene banke Hrvatske, Zagrebačka banka, Zagreb (za »Laso« izdanje OOUR-a IRO)

Ekonomska propaganda »Vjesnik«, Agencija za marketing Zagreb, Trg bratstva i jedinstva 6. Zadnja kolor stranica 400.000 d, c/b stranica 250.000 d. Oslobodeno plaćanja poreza na promet, mišljenjem Republičkog sekretarijata za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu SRH broj 2935/7-1973 od 26. XI 1983. Rukopisi se ne vraćaju.

13 JE SRETAN BROJ ZA – KRIMIĆE!

**Svakog 13. u mjesecu na svim kioscima
novi broj TRAGA, biblioteke kriminalističkog
bestselera! TRAG je uvijek na tragu
najboljih svjetskih krimića!**